

KNIHA

Zjevení

1/2019

Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Evangelium z ostrova Patmos
2. Uprostřed svícňů
3. Ježíšovo poselství sedmi sborům
4. Hoden je Beránek
5. Sedm pečetí
6. Zapečetění Božího lidu
7. Sedm polnic
8. Poražený nepřítel
9. Satan a jeho spojenci
10. Věčné evangelium
11. Sedm posledních ran
12. Soud nad Babylonem
13. „Všechno tvořím nové“

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Kniha Zjevení

Průvodce studiem Bible

1. čtvrtletí 2019

Autor: Ranko Stefanović

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: Paul G. Wiesenber; churchphoto.de

Grafická úprava a sazba

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2018

ISBN 978-80-88026-24-2

ISSN 0409-3208

Úvod

Dobrá zpráva z ostrova Patmos

Je to již téměř dva tisíce let, kdy se pro své věrné svědectví o Kristu ocitl apoštol Jan ve vyhnanství na malém skalnatém ostrově v Egejském moři. Zestálý apoštol trpělivě snášel všechny útrapy římského věznění. V jednu sobotu však prožil něco naprosto mimořádného. Ježíš Kristus se sklonil ke svému služebníkovvi, aby ho povzbudil v jeho utrpení. Prostřednictvím vidění mu Ježíš ukázal panoramatický pohled na dějiny církve a na zkušenost Božího lidu během jeho čekání na Kristův návrat.

Vše, co Jan viděl, zaznamenal co nejvěrněji na svitek, který nazval „Zjevení Ježíše Krista“ (Zj 1,1; ČSP). Kniha, kterou Jan napsal, zjevuje Ježíšovo dílo na zemi i v nebi od jeho nanebevstoupení až po jeho druhý příchod. Cílem bylo přinést křesťanům povzbuzení o Kristově blízkosti a posílit je při zkouškách. Ty budou prožívat každý den svého života na padlém světě, rozpolceném velkým sporem mezi dobrem a zlem.

Toto čtvrtletí se ponoříme do knihy Zjevení. Naším cílem bude získat přehled o hlavních tématech a pochopit, že v centru zájmu této biblické knihy je Ježíš Kristus – jeho život, smrt, vzkříšení a velekněžská služba, kterou koná ve prospěch svého lidu.

Při studiu budeme postupovat následovně:

1. Naše studium Zjevení je založeno na biblickém konceptu inspirace Písma. Ačkoli poselství knihy pochází přímo od Boha, je podáno lidským jazykem. Porozumíme-li tomu, že použitý jazyk i obrazy čerpají z dějin Božího lidu, jak byly zaznamenány ve Starém zákoně, objevíme způsob, jakým Jan představuje toto poselství.

2. Pozorné čtení prorocství knihy Zjevení (podobně je to i s prorocstvími knihy Daniel) ukazuje, že historická interpretace je tím správným způsobem, jak porozumět naplnění prorocství, protože sleduje běh dějin od doby vyslovení prorocství až po konec světa. Tato metoda ukazuje, že bychom měli udělat vše pro to, abychom správně pochopili text samotný a nevkládali do něj naše vlastní výklady.

3. Správné pochopení struktury knihy Zjevení je jednou ze základních podmínek pro odpovědnou aplikaci prorocství knihy. Naše analýza Zjevení se zakládá na rozdělení knihy na čtyři základní části:

a) Zjevení 1,1–3,22 využívá situaci církve v prvním století pro prorockou charakteristiku situace církve během různých dějinných období.

b) Zjevení 4,1–11,19 opakuje (nebo shrnuje) dějiny církve a pomocí apokalyptických symbolů v nich zobrazuje další detaily.

c) Zjevení 12,1–14,20 je tematickým centrem knihy a zahrnuje dějiny velkého sporu od času před Ježíšovým prvním příchodem až po jeho slavný návrat.

d) Zjevení 15,1–22,21 je zaměřeno výhradně na poslední období lidských dějin.

4. Smysluplná interpretace prorocství v knize Zjevení musí být zaměřena na Krista – Kristus musí stát v centru prorocství. Celá kniha byla napsána z pohledu Ježíše Krista. Jen jeho prostřednictvím pak mohou obrazy a symboly knihy Zjevení získat svůj skutečný smysl a význam.

Zjevení zaslubuje požehnání všem, kteří čtou a poslouchají slova této knihy a řídí se jejími radami a varováními. „Kniha Zjevení nás hned na začátku vybízí, abychom pochopili pokyny a příkazy, které obsahuje. Bůh říká: ‚Blaze tomu, kdo předčítá slova tohoto prorocství, a blaze těm, kdo slyší a zachovávají, co je tu napsáno, neboť čas je blízko‘ (Zj 1,3). Když jako lidé pochopíme, co pro nás tato kniha znamená, budeme svědky velkého oživení mezi námi. Dosud sice nerozumíme úplně všem naučením, které kniha přináší, ale snažme se je zkoumat a studovat.“ (TM 113)

Při studiu knihy Zjevení vás zveme k tomu, abyste v dobř, kdy ještě čekáme na návrat našeho Pána Ježíše Krista, sami objevovali poselství, které potřebujete slyšet, znát a zachovávat.

Ranko Stefanović, PHD, je profesorem Nového zákona na Teologické fakultě Andrews University v Berrien Springs. Jeho specializací je studium a výklad knihy Zjevení.

Evangelium z ostrova Patmos

Texty na tento týden

Zj 1,1–8; J 14,1–3; Dt 29,28; J 14,29; Ř 1,7; Fp 3,20; Da 7,13.14

Základní verš

„Blaze tomu, kdo předčítá slova tohoto proroctví, a blaze těm, kdo slyší a zachovávají, co je tu napsáno, neboť čas je blízko.“ (Zj 1,3)

Před více než devatenácti stoletími během svého vyhnanství na malém kamenném ostrově v Egejském moři známém jako Patmos (Zj 1,9) měl apoštol Jan vidění, jež zaznamenal v knize Zjevení. Ve Zj 1,3 zaznívá požehnání pro ty, kteří knihu čtou, slyší její poselství a zachovávají to, co je v ní napsáno (porovnej s L 6,47.48). Tento verš popisuje shromáždění věřících, kteří poslouchají poselství knihy. Požehnání však přichází nejen proto, že poselství knihy čtou nebo slyší, ale i proto, že proročká slova zachovávají – řídí se jimi (Zj 22,7).

Proroctví ze Zjevení jsou vyjádřením Boží péče o svůj lid. Připomínají nám krátkost a křehkost života, poukazují na spasení v Ježíši, na jeho službu jako našeho nebeského velekněze a Krále a na naše povolání hlásat evangelium.

Biblická proroctví jsou jako svíce svítící na temném místě (2Pt 1,19). Jejich cílem je přinést poučení pro náš současný život a naději pro budoucnost. Tyto proročké pokyny budeme potřebovat po celou dobu až do Kristova návratu a ustanovení věčného Božího království.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NÁZEV KNIHY

¹Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh, aby svým otrokům ukázal, co se má brzo stát. On to prostřednictvím svého anděla naznačil svému otroku Janovi. ²Ten dosvědčil Boží slovo a svědectví Ježíše Krista, vše, co uviděl. (Zj 1,1.2; ČSP)

Osobní studium

Jak rozumíš úvodu knihy Zjevení? O kom (a o čem) je podle úvodních veršů tato kniha?

Zjevení 1,1 představuje knihu jako „Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh“ (ČSP) nebo „Zjevení, které Bůh dal Ježíši Kristu“ (ČEP). Slovo zjevení je překladem řeckého slova *apokalypsis*, což znamená „odhalení“ nebo „odkrytí“ (to je skutečný význam slova „apokalypsa“). Zjevení je tedy odhalením Ježíše Krista. Jde o zjevení, které pochází od Ježíše a je o Ježíši. Zjevení přichází od Boha skrze Ježíše Krista (Zj 22,16) a kniha svědčí o tom, že Ježíš je i hlavním předmětem jejího zájmu. Zjevení je knihou, v níž Ježíš zjevuje svému lidu sebe sama a vyjadřuje zájem a péči o svůj lid.

Ježíš je hlavní postavou knihy Zjevení. Kniha hned na začátku obrací pozornost na Ježíše (Zj 1,5–8) a v závěru zaznívají jeho slova (Zj 22,12–16). „Ať promlouvá Daniel, ať hovoří Zjevení a ať nám řeknou, co je pravda. Ale ať mluvíte o jakékoliv části proroctví,

vyvyšte Ježíše jako středobod vši naděje, kterým je „potomek z rodu Davidova, jasná hvězda jitrní (Zj 22,16)“ (6T 62)

Je důležité mít na paměti, že Ježíš ze Zjevení je tentýž Ježíš, kterého představují evangelia. Zjevení pokračuje v popisu Ježíše a díla záchrany, které koná ve prospěch svého lidu, jak o tom hovoří i evangelia. Kniha Zjevení se zaměřuje na jiné aspekty Ježíšovy služby a jeho působení. Dalo by se říci, že kniha Zjevení pokračuje tam, kde evangelia končí, a navazuje na Ježíšovo vzkříšení a jeho nanebevstoupení.

Spolu s Listem Židům také kniha Zjevení zdůrazňuje Ježíšovu nebeskou službu. Ukazuje, že Ježíš byl po svém vzkříšení slavnostně uveden do své královské a kněžské služby v nebeské svatyni. Bez Zjevení (nebo Listu Židům) by naše poznání o Kristově velekněžské službě v nebesích, kterou koná pro svůj lid, bylo velmi omezené. Ale kniha Zjevení (spolu s Listem Židům) nám přináší jedinečný pohled na službu Ježíše Krista.

Aplikace

Přečti si text J 14,1–3. Jak ti toto zaslíbení pomáhá lépe pochopit, co pro nás Ježíš právě teď dělá v nebesích? Jak bys mohl tuto naději předat druhým lidem?

CÍL KNIHY ZJEVENÍ

Skryté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům, abychom dodržovali všechna slova tohoto zákona. (Dt 29,28)

Zjevení, které Bůh dal Ježíši Kristu, aby ukázal svým služebníkům, co se má brzo stát... (Zj 1,1a)

Osobní studium

V textu Zj 1,1 se dozvídáme, že cílem knihy je ukázat (odhalit) budoucí události, které mají svůj počátek v době, kdy byla kniha napsána. Každý, kdo zná obsah knihy Zjevení, si všimne, že předpovědi událostí – těch, které se již (minimálně z našeho dnešního pohledu) udály, nebo těch, které jsou stále budoucností (opět z našeho dnešního pohledu) – zabírají většinu obsahu knihy.

Hlavním smyslem biblických proroctví je zprostředkovat ujištění, že ať již budoucnost přinese cokoli, Bůh vládne, o všem ví a má nad vším kontrolu. Kniha Zjevení právě o tom hovoří: ujišťuje nás, že Ježíš Kristus je se svým lidem nejen během celé historie, ale i během znepokojujících závěrečných událostí.

Z toho vyplývá, že proroctví obsažená ve Zjevení mají dva praktické cíle: ukázat nám, jak žít dnes a jak se připravit na budoucnost.

Jak ti text Dt 29,28 pomáhá lépe pochopit, proč neznáme vše a proč pro nás některé

věci zůstávají zahalené? Co je podle tohoto verše důvodem, že nám něco bylo odhaleno? Jinými slovy, proč nám to Bůh zjevil? (Viz také Zj 22,7)

Cílem proctví ze Zjevení, která se týkají času konce, není uspokojit náš všeobecný zájem o budoucnost. Kniha zjevuje pouze ty aspekty budoucnosti, které znát potřebujeme. Vážnost toho, co se bude dít, nám pomáhá uvědomit si, jak moc jsme závislí na Bohu a proč ho máme brát vážně a poslouchat ho.

Během století se v souvislosti s událostmi konce času objevilo mnoho různých spekulací a senzacechtivosti. Mnoho lidí nesmírně zbohatlo na tom, že mluvili o velmi blízkém konci (týdny nebo měsíce) a zmocnili se peněz vystrašených věřících. Prý je nutně potřebovali pro svou službu – protože konec je přece tak blízko. Konec však nikdy nenastal a lidé zůstali zklamaní a znechucení. Tak jako mnoho jiných darů, které nám Bůh dává, i proroctví je možné zneužít a překroutit.

Aplikace

Přečti si text J 14,29. Jaký princip týkající se proroctví se nachází v tomto verši? Jak mu rozumíš? Proč je tento princip důležitý?

SYMBOLICKÝ JAZYK KNIHY ZJEVENÍ

Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o deseti rozích a sedmi hlavách; na těch rozích deset královských korun a na hlavách jména urážející Boha. (Zj 13,1)

¹V prvním roce vlády Belšasara, krále babylónského, viděl Daniel sen, vidění mu prošla hlavou na jeho lůžku. Hned tedy v hlavních rysech ten sen popsal. ²Daniel řekl: „Viděl jsem v nočních vidění, hle, čtyři nebeské větry rozbouřily Velké moře. ³A z moře vystoupila čtyři veliká zvířata, odlišná jedno od druhého.“ (Da 7,1–3)

Osobní studium

Porovnej texty Zj 13,1; Da 7,1–3 a Ez 1,1–14. Co mají tato tři vidění společného? Jak jim rozumíš?

Zj 1,1 dále říká: „...naznačil to prostřednictvím anděla svému služebníku Janovi.“ V tomto verši se nachází výraz, který je velmi důležitý pro celou knihu. Slovo *naznačil* je překladem řeckého slovesa *sémainó*, které by se dalo doslova přeložit jako „ukázat prostřednictvím symbolických znamení“. Toto slovo se nachází v řeckém překladu Starého zákona (v Septuagintě) v textu, v němž Daniel vysvětluje králi Nebúkadnesarovi, že prostřednictvím obrazu sochy zhotovené ze zlata, stříbra, bronzu a železa „...Bůh dal králi poznat, co se v budoucnu stane“ (Da 2,45). Takovým způsobem Jan naznačuje čtenářům, že scény a události popsané ve Zjevení mu byly ukázány v symbolech a prostřednictvím vidění. Pod vedením Ducha Jan věrně zaznamenal tyto symbolické obrazy tak, jak je viděl ve svých viděních (Zj 1,2).

To je také důvod, proč nemůžeme na většině míst vykládat jazyk proroctví ve Zjevení doslovně. Při čtení Bible je obecným pravidlem, že text máme chápat doslovně – kromě případů, kdy text jasně odkazuje na symbolický jazyk. Naopak při čtení kni-

hy Zjevení musíme text vykládat a chápat symbolicky – kromě případů, kdy text jasně ukáže na doslovný význam daných slov.

Když si při studiu knihy Zjevení budeme uvědomovat její symbolický charakter, ochrání nás to před překroucením nebo nepochopením jejího prorockého poselství. Ve snaze určit smysl symbolů použitých v knize Zjevení si musíme dát pozor, abychom do textu nevkládali významy, které vycházejí z lidské představivosti nebo z běžně rozšířeného významu těchto symbolů v naší kultuře. Namísto toho musíme hledat v Bibli a snažit se pochopit význam symbolů, který najdeme na jejich stránkách. Jen tak můžeme správně pochopit smysl symbolů použitých v knize Zjevení.

Když se budeme snažit o rozluštění symbolů ve Zjevení, musíme si uvědomit, že většina z nich vychází ze Starého zákona. Bůh vedl Jana tak, aby budoucnost popisoval jazykem minulosti. Prostřednictvím toho si máme uvědomit, že skutky spasení, které bude Bůh konat v budoucnosti, budou velmi podobné skutkům spasení, které udělal v minulosti. To, co vykonal pro lidi v minulosti, bude pro ně dělat i v budoucnosti. Když se tedy budeme snažit rozluštit symboly a obrazy v knize Zjevení, musíme se v první řadě soustředit na text Starého zákona.

Aplikace

Proč je podle tebe kniha Zjevení napsána v symbolech? V čem má takové symbolické vyjádření výhodu? V čem naopak spočívá jeho nevýhoda?

BŮH VE ZJEVENÍ

„Jan sedmi církvím v Asii: Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů před jeho trůnem⁵ a od Ježíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých a vládce králů země. Jemu, jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů... (Zj 1,4,5)

Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti: milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. (Ř 1,7)

Osobní studium

Zjevení začíná pozdravem, který je podobný pozdravům v Pavlových listech. Kniha Zjevení byla pravděpodobně v Janově době zaslána jako dopis sedmi sborům v Malé Asii (Zj 1,11). Zjevení však nebylo napsáno jen pro ně, ale pro všechny generace křesťanů v dějinách.

Porovnej oba úvodní texty. Jaký společný pozdrav se v těchto verších nachází a kdo tento pozdrav vyslovil?

V obou listech se objevuje pozdrav charakteristický pro epištoly: „Milost vám a pokoj.“ Tato fráze vychází z řeckého pozdravu charis (milost) a z hebrejského pozdravu šalom (klid, pohoda, prosperita). Na základě textu ve Zjevení (Zj 1,4,5) můžeme poznat, že dárci milosti a klidu jsou všechny tři osoby Trojice.

Bůh Otec je popsán jako ten, „který jest a který byl a který přichází“ (Zj 1,8 a 4,8). Toto vyjádření je odkazem na jméno, kterým se představuje Hospodin (Jahve): „Jsem, který jsem“ (Ex 3,14). Toto jméno odkazuje na věčnou Boží existenci.

Duch svatý je v tomto textu představen jako „sedm duchů“ (porovnej s verši Zj 4,5 a 5,6). Sedmička je číslo plnosti. Označení „sedm duchů“ souvisí se sedmi sbory, v nichž působí Duch svatý. Tento obraz odkazuje na všudypřítomnost Ducha a na to, že během celých dějin neustále působí uprostřed Božího lidu. Díky tomu může církev naplňovat své povolání.

Ježíš Kristus je charakterizován třemi tituly: věrný svědek, prvorozený z mrtvých a vládce králů země (Zj 1,5). Tyto tituly odkazují na jeho smrt na kříži, vzkříšení a vládu v nebesích. Jan poté připomíná, co pro nás Ježíš vykonal a koná: (1) miluje nás, (2) svou krví nás zprostil hříchů a (3) učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce (Zj 1,5,6).

Skutečnost, že nás Ježíš miluje, odkazuje v řeckém textu na Ježíšovu trvalou lásku, která zahrnuje minulost, přítomnost i budoucnost. Ten, který nás miluje, nás svou krví vysvobodil z našich hříchů. V řečtině slovo osvobodil poukazuje na dílo ukončené v minulosti: když Ježíš zemřel na kříži, zajistil dokonalé a úplné odpuštění našich hříchů.

Aplikace

Verš Ef 2,6 charakterizuje vykoupené jako ty, kteří byli vzkříšeni spolu s Ježíšem a nyní sedí s Ježíšem na nebeském trůnu. Jak tomu rozumíš? Co pro tebe znamená, že se již nyní můžeš těšit z toho, že patříš ke králům a kněžím (Zj 1,6), přestože stále žijeme na tomto hříchem zničeném světě? Jak tato skutečnost ovlivňuje tvůj život?

KLÍČOVÁ MYŠLENKA KNIHY ZJEVENÍ

“Hle, přichází v oblacích! Uzří ho každé oko, i ti, kdo ho probodli, a budou kvůli němu naříkat všechna pokolení země. Tak jest, amen. ⁸Já jsem Alfa i Omega, praví Pán Bůh, ten, který jest a který byl a který přichází, Všemohoucí. (Zj 1,7.8)

Osobní studium

Závěrečná část úvodu Zjevení ukazuje na skutečný smysl celé knihy: návrat Ježíše v moci a slávě. Kristovo zaslíbení, že se znovu vrátí, se třikrát opakuje i v závěru knihy (Zj 22,7.12.20).

Soustřeď se znovu na text Zj 1,7.8. Vyjádření v těchto verších vycházejí z několika prorockých textů: Da 7,13.14; Za 12,10 a Mt 24,30. Co tyto texty říkají o Ježíšově druhém příchodu?

Podle Zjevení je Ježíšův druhý příchod cílem, ke kterému spějí celé dějiny. Druhý příchod představuje závěr dějin světa poznamenaného hříchem a je počátkem věčného Božího království. Znamená také definitivní osvobození od zla, utrpení, bolesti a smrti.

Podobně jako celý Nový zákon mluví i text Zj 1,7 o doslovném, viditelném a osobním Kristově příchodu v majestátu a slávě. Všichni žijící lidé a také ti, kteří ho „probodli“, budou svědky Kristova příchodu. Tato slova poukazují na mimořádné vzkříšení některých lidí těsně před Kristovým příchodem, které zahrnuje ty, co ho dali ukřižovat. Ano, Ježíš přinese vysvobození těm, kteří na něj čekali. Zároveň však přinese

odsouzení těm obyvatelům země, kteří zavrhli jeho milost a lásku.

Jistota Kristova příchodu je v textu potvrzena slovy: „Tak jest, amen“ (Zj 1,7). Slovní spojení *tak jest* je překladem řeckého slova *nai* (znamená „ano“, „jistě“, „určitě“). Slovo *amen* je zase hebrejský výraz vyjadřující důrazné potvrzení. Dohromady tato slova vyjadřují určitost a naprostou jistotu. Obě slova se nacházejí také v závěru knihy Zjevení (Zj 22,20).

„Více než tisíc osm set let prošlo od doby, kdy Spasitel vyslovil zaslíbení o svém příchodu. Během těchto staletí naplňovala jeho slova srdce věrných odvahou. Toto zaslíbení se zatím nenaplnilo. Hlas Dárce života ještě nepovolal svaté ze spánku v jejich hrobech. Tím však tato slova nejsou méně jistá než v době, kdy byla vyslovena. Bůh naplní své slovo ve svém vlastním čase. Měl by být nyní někdo znechucen nebo unaven? Měli bychom se vzdát naší víry, když už jsme tak blízko věčnosti? Měl by někdo říci: Město je ještě velmi daleko? Ne, ne. Ještě chvílička a uvidíme Krále v jeho nádheře. Ještě chvílička a setře nám z očí všechny naše slzy. Ještě okamžik a postaví nás neposkvřené s plesáním před svou slávu.“ (AR, 13. listopad 1913)

Aplikace

Dané zaslíbení je jen tak silné, jak důvěryhodná je osoba, která je vyslovila a je schopná ho naplnit. Zaslíbení o druhém příchodu Ježíše Krista nám dal samotný Bůh, který v minulosti naplnil všechna svá zaslíbení. Dává ti toto vědomí jistoty, že se Kristus vrátí přesně tak, jak o tom mluví zaslíbení?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Toto zjevení mělo být ponaučením a útěchou pro křesťanskou církev všech dob. ... Zjevení je něco, co je nám odhaleno. Sám Pán zjevil svému služebníkovi tajemství obsažená v této knize a přeje si, aby o nich mohli přemýšlet všichni lidé. Pravdy zaznamenané ve Zjevení jsou určeny jak těm, kdo budou žít v posledních dnech dějin této země, tak Janovým současníkům. Některé události vylíčené v tomto proroctví se již naplnily, jiné právě probíhají; některé popisují závěr velkého sporu mezi mocnostmi temnoty a Knížetem nebes, jiné nám odhalují vítězství a radost vykoupených na nové zemi.

Ti, kdo nedokážou vysvětlit význam každého symbolu ve Zjevení, by se neměli domnívat, že pro ně nemá smysl tuto knihu zkoumat a snažit se pochopit pravdu, která je v ní obsažena. Ten, který zjevil tato tajemství Janovi, umožní člověku, který usilovně hledá pravdu, aby již nyní alespoň v náznaku zakusil nebeské věci. Lidé, kteří jsou ochotni přijmout pravdu, dostanou schopnost porozumět učení této knihy a obdrží požehnání zaslíbená všem, kdo „slyší a zachovávají, co je tu napsáno“ (Zj 1,3).“ (AA 583–585; PNL 336.337)

Otázky k rozhovoru

1. *Pokud je kniha Zjevení odhalením Ježíše Krista, proč má dnes slovo apokalypsa tak negativní význam? Co nám to říká o všeobecném pohledu křesťanů na knihu Zjevení? Proč se tak často spojuje s proroctvími v knize Zjevení pojem strach?*
2. *Uvažujte o falešných předpovědích, které v průběhu uplynulých desetiletí vyslovilo v souvislosti s koncem světa a druhým příchodem Ježíše Krista mnoho lidí. Bez ohledu na charakter a motivy lidí, kteří s těmito předpověďmi vystoupili (a které často ani neznáme), v čem spočívají negativní důsledky těchto nesplněných předpovědí? Co asi prožili ti, kteří těmto předpovědím uvěřili? Do jakého světla staví křesťanství nesplněné předpovědi jako takové v očích těch, kteří v zaslíbení o druhém příchodu Krista nevěří? Jak si můžeme zachovat vyváženost, jestliže věříme v platnost těchto zaslíbení a vedeme k tomu i druhé? Na co bychom si měli dávat pozor?*

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Uprostřed svícňů

Texty na tento týden

Zj 1,9–18; Sk 7,54–60; Mt 12,8; Ex 20,11; Da 10,5,6; Zj 1,20; Zj 2,1–7

Základní verš

„Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze stromu života v Božím ráji.“ (Zj 2,7)

Žalm 73 popisuje autorův úžas nad vychloubačnou pýchou svévolníků, kteří si užívají dostatku a pohodlí, na rozdíl od utrpení spravedlivých. Žalmista vyjadřuje nad touto nespravedlností hluboké znepokojení (Ž 73,2–16). Nakonec však přichází se svými pochybnostmi a se svým zmatkem do svatyně (Ž 73,16.17). Tam, v Boží přítomnosti, pochopí skutečnou podstatu celého napětí.

O mnoho století později se pro své věrné svědectví ocitl zestárlý apoštol ve vyhnanství na skalnatém ostrově. Ve své tísní se navíc dozvěděl, že církevní sbory, o které se staral, se dostávají do potíží. Právě v této těžké situaci dostal vidění o vzkříšeném Kristu v jeho nebeské svatyni. Podobně jako v případě žalmisty, i Janovi Hospodin odhalil některá tajemství tohoto života a podstatu problémů, které prožíváme. Tato svatyněová scéna mu přinesla jistotu Kristovy přítomnosti a péče. Toto ujištění pak Jan předává prostřednictvím poselství knihy Zjevení nejen svým sborům, ale i následujícím generacím křesťanů v dalších staletích – a to až do konce dějin tohoto světa.

Kromě úvodu ke studiu Kristovy služby v nebeské svatyni se tento týden soustředíme i na první ze sedmi osobitých poselství adresovaných sedmi křesťanským sborům v Malé Asii. Tato poselství mají svůj význam i pro nás dnes. Příští týden se budeme věnovat poselstvím do zbývajících šesti sborů.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NA OSTROVĚ PATMOS

Já, Jan, váš bratr, který má s vámi účast na Ježíšově soužení i kralování a vytrvalosti, dostal jsem se pro slovo Boží a svědectví Ježíšovo na ostrov jménem Patmos. (Zj 1,9)

Osobní studium

Co se můžete z úvodního verše dozvědět o okolnostech, za kterých Jan obdržel vidění zaznamenané v knize Zjevení?

Patmos je vyprahlý, skalnatý ostrov v Egejském moři. Je dlouhý přibližně šestnáct kilometrů a v nejširším místě měří téměř deset kilometrů. Římané ho spolu s okolními ostrovy využívali jako místa na izolování vyhoštěných politických vězňů. Křesťanští autoři, kteří žili v prvních stoletích po Kristu, se jednoznačně shodují na tom, že římské orgány poslaly Jana do vyhnanství na ostrov Patmos pro jeho věrnost evangeliu. Zestárlý apoštol určitě zažíval na Patmosu všechny obtíže spojené s římským uvězněním. Je pravděpodobné, že byl v okovech, trpěl hladem a musel namáhavě pracovat pod dozorem nemilosrdných římských dozorců.

„Patmos, pustý, skalnatý ostrov v Egejském moři, byl místem, které si římská vláda

zvolila za vyhnanství pro zločince. Pro Božího služebníka se však toto ponuré místo stalo bránou do nebe. Odloučen od shonu každodenního života a od pilné práce předchozích let, žil ve společenství s Bohem, Kristem a nebeskými anděly. Od nich přijímal pokyny pro církve všech budoucích časů. Zde se před jeho očima odehrály události, které nastanou na konci dějin tohoto světa; tady zaznamenal vidění, která dostal od Boha.“ (AA 570.571; PNL 328)

Jaké potíže prožívaly různé biblické postavy navzdory své věrnosti Bohu (nebo právě pro ni)? Viz například Da 3,16–23 a Sk 7,54–60.

Kristovi následovníci by nikdy neměli zapomenout, že kdykoli se ocitnou v podobné situaci jako Jan, nejsou ponecháni jen sami sobě. Tentýž Ježíš, který přišel za Janem se slovy naděje a povzbuzení uprostřed těžkostí na ostrově Patmos, je i dnes uprostřed svého lidu, aby ho posiloval, pomáhal a povzbuzoval v jeho starostech.

Aplikace

Jak bys odlišil utrpení, které prožíváš pro Kristovo jméno, od obtíží způsobených jinými důvody, včetně tvých špatných rozhodnutí? Dají se vždy určit příčiny našeho utrpení? Co když svému utrpení nerozumíš? Jak se můžeš naučit důvěřovat Hospodinu v každé situaci?

DEN PÁNĚ

Ocitl jsem se ve vytržení ducha v den Páně, a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako zvuk polnice... (Zj 1,10a)

Osobní studium

Soustřeď se na úvodní text a přečti si i verše Ex 31,13; Iz 58,13 a Mt 12,8. Jaký den je podle těchto veršů pojmenovaný jako „den Páně“ (nebo také „den Hospodinův“)? V čem mohl být tento den pro Jana důležitý uprostřed těžkostí, ve kterých se ocitl?

„Pán slávy se apoštolovi ve vyhnanství zjevil v sobotní den. Jan světil sobotu na Patmosu stejně jako v době, kdy kázal lidu v judských městech a vesnicích. Vztahoval na sebe vzácná zaslíbení týkající se tohoto dne.“ (AA 581; PNL 335)

Samotný text Zj 1,10 používá termín „den Páně“, který může naznačovat, že apoštol Jan dostal své vidění v sobotu, sedmý den týdne (teprve později začali křesťané takto označovat neděli). Přestože ve svých viděních upíral zrak k budoucím událostem a k druhému příchodu Ježíše

Krista (Zj 1,7), který je také nazvaný jako „den Páně“ (Iz 13,6–13; 2Pt 3,10), Jan ve verši Zj 1,10 mluvil o době, kdy měl vidění o budoucnosti – a v tomto případě šlo o sobotu, „den Páně“.

Není pochyb, že pro Jana, zkroušeného potížemi a utrpením, byla tato mimořádná sobota naplněná viděním jakousi „ochutnávkou“ života bez utrpení, jaký budou po Kristově příchodu prožívat všichni spasení. Samozřejmě, v židovském chápání je každá sobota považována za předchuť *olam haba*, „přícházejícího světa“.

„Sobota, kterou Bůh představil v Edenu byla ... pro Jana na opuštěném ostrově vzácná... Pro opuštěného psance musela mít tato sobota obrovský význam. Vždy vnímal, že ho Kristus miluje. Nyní to však skutečně prožil. Nikdy předtím se toho o Kristu nedozvěděl tolik. Nikdy předtím neslyšel tak důležité a pozoruhodné pravdy.“ (7BC 955)

Aplikace

Porovnej dvě verze čtvrtého přikázání, zaznamenané v Desateru v Ex 20,8–11 a v Dt 5,12–15 (soustřeď se především na poslední verš v každém textu). V čem se tyto dvě verze liší a co mají společné? Co se z nich můžeme dozvědět o Bohu? Jak jsou tyto dvě charakteristiky Boha navzájem propojeny? Jak nám naše prožívání soboty může pomoci uvědomit si realitu toho, kým je (a chce být) pro nás Bůh?

JANOVO VIDĚNÍ KRISTA

¹²Obrátil jsem se, abych viděl, kdo se mnou mluví. A když jsem se obrátil, spatřil jsem sedm zlatých svícnu; ¹³uprostřed těch svícnu někdo jako Syn člověka, oděný řízou až na zem, a na prsou zlatý pás. ¹⁴Jeho hlava a vlasy bělostné jako sněhobílá vlna, jeho oči jako plamen ohně; ¹⁵jeho nohy podobné kovu přetavenému ve výhni a jeho hlas jako hukot příboje. ¹⁶V pravici držel sedm hvězd a z jeho úst vycházel ostrý dvousečný meč; jeho vzhled jako když slunce září v plné své síle. ¹⁷Když jsem ho spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý; ale on vložil na mne svou pravici a řekl: „Neboj se. Já jsem první i poslední, ¹⁸ten živý; byl jsem mrtev – a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.“ (Zj 1,12–18)

Osobní studium

Soustřeď se na způsob, jakým Jan v úvodních verších zobrazuje Krista. Porovnej tento popis s textem Da 10,5.6. V čem jsou tyto popisy stejné a v čem různé? Jak se Ježíš zjevuje v Janově vidění? Jakou činnost koná? Jak tomuto popisu rozumíš?

Jan vidí Ježíše oblečeného jako velekněze procházejícího se mezi svícny. Tento obraz poukazuje na Hospodinovo zaslíbení starověkému Izraeli: „Budu procházet mezi vámi a budu vám Bohem a vy budete mým lidem“ (Lv 26,12). Ve Zjevení představují svícny sedm křesťanských sborů v Malé Asii, kterým byl Janův spis původně určen (Zj 1,20). Jak si ukážeme v části na středu, svícny symbolizují i Boží církve během dějin. Prostřednictvím Ducha svatého Ježíš pečuje o církve a chrání ji. Je neustále se svým lidem, dokud ho nepřivede do věčného domova.

Kromě toho vychází obraz Ježíše jako velekněze uprostřed svícnu z obřadní praxe v Jeruzalémském chrámu. Mezi každodenní povinnosti určeného kněze patřila i péče o to, aby svícen ve svatyni jasně svítil. Měl

ho čistit, udržovat a doplňovat olejem. Kněz proto velmi dobře znal stav každé části svícnu. Podobně i Ježíš důvěrně zná potřeby a situaci svého lidu, o který se osobně stará.

Přečti si texty Zj 2,2.9.13.19; 3,1.8.15. Každý z těchto veršů začíná Ježíšovým konstatacím „Vím o ...“ (ČEP) nebo také „Znám...“ (ČSP) (v řečtině *oída*). Co ti tato slova říkají o tom, jak Ježíš zná situaci a potřeby svého lidu?

Ježíš se představuje Božími tituly, jako například „první a poslední“ (Zj 2,8; porovnej s Iz 44,6; 48,12). Řecké slovo pro „poslední“ je *eschatos*, ze kterého pochází slovo „eschatologie“ (učení o posledních věcech). To naznačuje, že cílem eschatologie by mělo být poznávání Ježíše Krista, který bude mít v závěrečných událostech poslední slovo. On je ten „živý“ a vlastní „klíče od smrti i hrobu“ (Zj 1,18). Svou smrtí a svým vzkříšením dostal Ježíš moc otevřít brány smrti (Jb 17,16 a Ž 9,14). Všichni, kteří mu důvěřují, vstanou z hrobů k věčnému životu (1K 15,21–23). Věrní Ježíšovi následovníci se nemusejí bát smrti, protože i mrtví jsou v jeho péči. A pokud nezapomíná ani na mrtvé, o co více se stará o živé! (1Te 4,16.17)

Aplikace

Co pro tebe znamená, že Ježíš o tobě ví, zná tě, rozumí tvé situaci a má moc zachránit tě pro věčnost? Čím tě toto vědomí naplňuje? Jak to ovlivňuje tvůj každodenní život, tvé rozhodování a vztah k druhým lidem?

KRISTOVO POSELSTVÍ TEHDY A NYNÍ

¹⁰V den Páně jsem se ocitl v Duchu a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako zvuk polnice, ¹¹kteřý říkal: „Co vidíš, napiš do svitku a pošli sedmi sborům: Do Efesu, do Smyrny, do Pergama, do Thyatir, do Sard, do Filadelfie a do Laodiceje.“ (Zj 1,10.11; ČSP)

¹⁹Napiš tedy, co jsi viděl – to, co jest, i to, co se má stát potom. ²⁰Tajemství těch sedmi hvězd, které jsi viděl v mé pravici, i těch sedmi zlatých svíců: Sedm hvězd jsou anděle sedmi církví, a sedm svíců je sedm církví. (Zj 1,19.20)

Osobní studium

Ježíš adresuje svá slova sedmi různým sborům v Malé Asii (Zj 1,19.20). Jde samozřejmě o konkrétní poselství do jednotlivých křesťanských společenství existujících v době vzniku knihy Zjevení. Podle čeho můžeme podle tebe usuzovat, že tyto „dopisy“ jsou i všeobecným (a symbolickým) poselstvím pro všechny křesťany?

Ježíšova poselství, která měl Jan zprostředkovat sedmi sborům, jsou zaznamenána ve Zjevení 2 a 3. Jejich poselství je možné vnímat v různých rovinách:

Historická aplikace. Poselství byla původně určena sedmi konkrétním sborům, které se nacházely v bohatých městech Malé Asie. Křesťané byli v těchto městech vystaveni různým výzvám. V některých městech bylo v místních chrámech zavedeno uctívání císaře jako znamení loajality obyvatel města Římu. Uctívání císaře se místy nejen vyžadovalo, ale i vynucovalo pod hrozbou různých trestů. Od obyvatel se očekávalo, že se budou účastnit různých veřejných akcí a pohanských náboženských slavností. Protože mnozí křesťané se odmítali takových praktik účastnit, byli vystaveni různým trestům a nejednou byli potrestáni i smrtí. Kristus zmocnil Jana, aby zaznamenal sedm poselství,

kteřá měla věřícím v daných městech pomoci v jejich těžké situaci.

Prorocká aplikace. Skutečnost, že Zjevení je prorockou knihou a jen sedm sborů ze všech bylo vybráno, aby obdrželo zaznamenané poselství, nám naznačuje, že i těchto sedm poselství má prorocký charakter. Duchovní situace v tehdejších sedmi sborech se překrývá s duchovní situací Boží církve v různých dějinných obdobích. Z nebeského pohledu je cílem sedmi poselství přinést panoramatický pohled na duchovní stav křesťanství od prvního století až po závěrečné události světa.

Univerzální aplikace. Poselství jednotlivým sborům nebyla posílána odděleně, ale společně jako jeden list (Zj 1,11; 22,16). Celý dopis si tak přečetly všechny sbory. Jednotlivá poselství sedmi sborům obsahují naučení, ze kterých mohou mít užitek křesťané v nejrůznějších obdobích dějin na odlišných místech světa. Tímto způsobem jsou osloveny různé typy křesťanů ve všech dobách a oblastech. Zatímco například obecná charakteristika křesťanství dnes vychází z poselství sboru v Laodikeji, někteří křesťané mohou vnímat, že je pro ně nebo pro jejich společenství aktuální poselství určené jinému sboru. Dobrou zprávou je, že ať už je náš duchovní stav jakýkoliv, Bůh „se sklání k padlým bytostem tam, kde se nacházejí“ (ISM 22).

Aplikace

Představ si, že by měl Bůh adresovat dopis tvému sboru podobně, jako jsou napsány listy sedmi sborům. Tento list by obsahoval charakteristiku vašeho duchovního stavu a pojmenování problémů, s nimiž zápasíte. Jak by takový dopis vypadal?

POSELSTVÍ SBORU V EFEZU

⁵Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrat se a jednej jako dřív. Ne-li, přijdu na tebe a pohnu tvým svícнем z jeho místa, jestliže se neobrátíš. ⁶To však máš k dobru, že nenávidíš skutky nikolaitů stejně jako já. ⁷Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze stromu života v Božím ráji. (Zj 2,5-7)

Osobní studium

Efez byl hlavním a největším městem římské provincie Malá Asie. Nacházel se na křižovatce největších obchodních cest a zahrnoval i hlavní přístav Malé Asie. Šlo o důležité obchodní a náboženské centrum. Ve městě se nacházelo množství významných veřejných institucí a budov – chrámy, stadiony, lázně, divadla a nevěstince. Efez byl známý svou láskou k umění, ale také pověrčivostí, rozšířením čarodějnictví a nemravností. Přesto se nejvýznamnější křesťanský sbor provincie nacházel právě v Efezu.

Jak se Ježíš podle veršů Zj 2,1-4 představuje sboru v Efezu? Za které vlastnosti Ježíš chválí tento sbor? Jaké obavy a znepokojení vyslovuje Ježíš v souvislosti se sborem v Efezu?

V raném období byli věřící v Efezu známi svou vírou a láskou (Ef 1,15). Navzdory tlakům, kterým byli vystaveni, zůstávali křes-

tané v Efezu ve své víře pevní a oddaní. Byli pilní, poslušní pravdy a zůstávali věrní až do konce. Bylo jen samozřejmé, že ve svém středu netolerovali falešné učitele. Postupně však jejich láska ke Kristu začala slábnout. A přestože členové sboru zůstávali věrní učení apoštolů, bez vřelé Kristovy lásky hrozilo nebezpečí, že jejich světlo úplně vyhasne.

Jaké tři výzvy adresuje Ježíš věřícím v Efezu? Jak jim měly pomoci obnovit lásku ke Kristu i k sobě navzájem? Jak spolu tyto tři výzvy souvisejí?

Situace v Efezu se z prorockého pohledu překrývá s obecnou situací a duchovním stavem církve od jejího vzniku do konce prvního století. Apoštolskou církev charakterizovala láska a věrnost evangelium. Ale koncem prvního století začal v církvi postupně chladnout oheň první lásky. Postupně se odkláněla od jednoduchosti a čistoty evangelia.

Aplikace

Představ si, že se nacházíš ve společenství věřících, jejichž láska se postupně vytrácí. Jednotliví členové nepodléhají žádnému viditelnému hříchu ani ho nepraktikují. Dokonce se ze všech sil snaží dělat to, co je správné. Trpí však formalizmem, lhověností a neosobností. Jaké rady by Kristus dal takovému společenství, aby mu pomohl z této situace?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 56. kapitolu „Na ostrově Patmos“ z knihy *Poslové naděje a lásky* (AA 568–577; PNL 327–332).

„Pronásledování Jana se stalo prostředkem milosti. Patmos zazářil slávou vzkříšeného Spasitele. Jan už viděl Krista v jeho lidské podobě se známkami po hřebech na rukou a nohou, které budou navždy součástí jeho slávy. Nyní však mohl opět spatřit vzkříšeného Pána oděného do takové slávy, kterou hříšný člověk nemůže naplno spatřit, aby nezemřel.

Kristovo zjevení se Janovi by mělo být pro všechny věřící i nevěřící důkazem, že Kristus opravdu žije. Toto poznání je pro církve oživující mocí. Nad Božím lidem se občas rozprostřou tmavé mraky útlaku a pronásledování. Pro takové období však věřící dostali poučení. Kristus často vchází do věznic a zjevuje se svým vyvoleným. Stojí s nimi v ohni na hranici. Tak jako tmavou noc osvětlují hvězdy, zářivé světlo Boží slávy ozařuje hlubokou beznadějí. Čím tmavší je obloha, tím jasněji a imponantněji září Slunce spravedlnosti, vzkříšený Zachránce.“ (YI, 5. dubna 1900)

Otázky k rozhovoru

1. Jan čtenářům knihy *Zjevení* ukazuje, co viděl a slyšel na ostrově Patmos. Co poznáváte vy, když čtete verše Zj 1,12–20. Jaké povzbuzení můžete z tohoto textu získat pro sebe?
2. První ze tří andělů (Zj 14,7) vyzývá obyvatele země: „...poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ Je to jazyk, který vychází z textu Ex 20,11. Co nám poselství prvního anděla ve *Zjevení* říká o významu soboty na konci věků?
3. Mnozí křesťané čelí nezvyklé ironii. Čím déle chodí do sboru, tím snadněji se může stát, že jejich víra ochladne nebo se úplně vytratí. Mělo by to však být přesně naopak. Vždyť nakonec, čím déle chodíme s Ježíšem, tím více bychom měli znát a prožívat jeho lásku. Co můžeme udělat pro to, aby v nás oheň víry nejen hořel, ale byl stále větší?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Ježíšovo poselství sedmi sborům

Texty na tento týden

Zj 2,8–29; Zj 3,1–22; Zj 14,12; Iz 61,10

Základní verš

„Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn.“ (Zj 3,21)

Z Patmosu Ježíš poslal prostřednictvím Jana poselství svému lidu v sedmi sborech. Přestože se tato poselství týkají sborů v Malé Asii v prvním století, prorocky prostřednictvím symbolů poukazují na stav církve v celém průběhu dějin.

Pozorné porovnání poselství sedmi sborům ukazuje, že všechna mají stejnou strukturu. Každé začíná označením sboru, kterému je poselství určeno. Druhá část začíná slovním spojením „Toto praví...“, ve kterém se Ježíš představuje. Používá přitom symboly, které najdeme v první kapitole. Ježíšovo představení se je pro každý sbor jedinečné a koresponduje s potřebami jednotlivých společenství. Ježíš takto poukazuje na svou schopnost pomoci jim právě v jejich problémech a potížích. V další části Ježíš hodnotí situaci v daném sboru a pak dává radu, jak se společenství věřících může dostat ze svých problémů. Každé poselství nakonec končí zaslíbením vítězství a výzvou k naslouchání poselství, které sborům říká Duch svatý.

Jak jsme již viděli v minulé lekci při našem pohledu na dopis prvnímu sboru v Efezu – a jak uvidíme tento týden při studiu poselství zbylým šesti sborům – uvědomíme si, že Ježíš nabízí naději a odpovědi na problémy, které jednotlivé sbory trápí. Pokud Ježíš dokázal přinést naději tehdy, zcela určitě ji může přinést i nám dnes.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

KRISTOVO POSELSTVÍ DO SMYRNY A PERGAMU

Neboj se toho, co máš vytrpět. Hle, ďábel má některé z vás uvrhnout do vězení, abyste prošli zkouškou, a budete mít soužení po deset dní. Bud věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života. (Zj 2,10)

Proto se obrať! Ne-li, brzo k tobě přijdu a budu s nimi bojovat mečem svých úst. (Zj 2,16)

Osobní studium

Smyrna byla nádherným a bohatým městem, ale také centrem nařízeného uctívání císaře. Odmítnutí podříditi se požadavkům příkazu poklonit se vládci říše jako božské bytosti mohlo vést nejen ke ztrátě občanských práv, ale také k pronásledování a mučednické smrti.

Přečti si text Zj 2,8–11. Jakým způsobem se Ježíš představuje sboru ve Smyrně? Jak to souvisí se situací věřících v tomto sboru? Jaké varování v souvislosti s budoucností Ježíš vyslovuje na adresu sboru ve Smyrně?

Poselství sboru ve Smyrně můžeme procky aplikovat na církve v poapoštolském období, kdy byli křesťané vystaveni krutému pronásledování ze strany Římské říše. Symbolických „deset dní“ zmíněných ve verši Zj 2,10 ukazuje pravděpodobně na desetileté pronásledování na sklonku vlády císaře Diokleciána od roku 303. Toto pronásledování trvalo až do roku 313, kdy císař Konstantin I. (Veliký) vydal Milánský edikt, kterým zrovnoprávnil křesťanství s ostatními náboženstvími, a tak zajistil křesťanům náboženskou svobodu.

Město Pergamon bylo centrem různých pohanských kultů, včetně kultu Asklépia, řeckého boha lékařství a uzdravení. Často byl nazýván také „zachránce“ a jeho symbolem byla hůl s hadem. V Pergamu se na-

cházela jeho svatyně Asklépion. Přicházeli sem lidé z celé Římské říše, aby zde hledali uzdravení. Podobně jako ve Smyrně, i zde bylo povinné uctívat císaře jako boha. To je zřejmě i smysl narážky v textu, že křesťané v Pergamu žijí ve městě, „kde je trůn satanův“.

Přečti si text Zj 2,12–15. Jak se Ježíš představuje sboru v Pergamu? Jak se vyjadřuje k duchovní situaci v tomto sboru?

Křesťané v Pergamu byli vystaveni různým pokušením, která vycházela jak zevnitř církve, tak i z okolního světa. Přestože většina z nich zůstávala věrná, někteří – známí jako „Nikolaité“ – obhajovali kompromisy s pohanstvím, díky kterým chtěli předejít pronásledování. Podobně jako Balaám, který odpadl od víry a sváděl Izraelce k hříchu vůči Bohu na cestě do zaslíbené země (Nu 31,16), i tito věřící považovali za pohodlné, či dokonce výhodné udělat ústupky ve své víře. A přestože koncil v Jeruzalémě odmítl „obětované modlám“ a „smilstvo“ (Sk 15,29), Balaámovo učení vedlo členy církve k odmítnutí tohoto rozhodnutí. Jediná rada, kterou Ježíš nabídl sboru v Pergamu zněla: „Obrať se!“ (Zj 2,16).

Sbor v Pergamu je prorockým obrazem církve v období přibližně v letech 313 až 538. I když někteří členové církve zůstávali věrní, docházelo k rychlému duchovnímu úpadku a celkovému odpadnutí.

Aplikace

Jak rozumíš Ježíšovým slovům „nezapřel jsi víru ve mne“ (Zj 2,13; 14,12)? Co všechno je třeba, abys ty sám dokázal odolat a nesklouzl k tomu, že „zapřeš víru“? Jak může být člověk „věrný až do smrti“ (Zj 2,10)?

KRISTOVO POSELSTVÍ DO THYATIR

¹⁹Vím o tvých skutcích, lásce a víře, službě a vytrvalosti; vím, že tvých skutků je čím dál více. ²⁰Ale to mám proti tobě, že trpíš ženu Jezábel, která se vydává za prorokyni a svým učením svádí moje služebníky ke smilstvu a k účasti na modlářských hostinách. ²¹Dal jsem jí čas k pokání, ale ona se nechce odvrátit od svého smilstva. ²²Hle, sešlu na ni nemoc a do velikého soužení uvrhnu ty, kdo s ní cizoloží, jestliže se od jejích činů neodvrátí. (Zj 2,19–22)

Osobní studium

V porovnání s ostatními městy zmíněnými ve Zjevení nebyly Thyatiry ve starověku nijak politicky nebo kulturní významné. Dokonce ani o církvi v Thyatirech nevíme nic určitého. Když chtěl někdo v Římské říši obchodovat nebo podnikat, musel patřit do nějakého cechu nebo obchodního spolku. O Thyatirech víme, že se toto pravidlo používalo velmi přísně. Členové cechů se museli účastnit pravidelných svátků a chrámových obřadů, které často zahrnovaly nemravné aktivity. Když se někdo odmítl těmto pravidlům podřídit, čekalo ho vyloučení z obchodního spolku a hrozily mu ekonomické postihy. Pro křesťany to znamenalo, že si museli vybrat: buď udělají kompromis a podřídí se, nebo budou pro svou víru v evangelium vyloučeni z cechu, a tak přijdou o svůj zdroj obživy.

Přečti si text Zj 2,18–29. Jak se Ježíš v těchto verších představuje svému lidu (viz také Da 10,6)? Za které přednosti chválí Kris-

tus věřící v Thyatirech? Jakým problémům tito věřící čelí a za co je Ježíš kárá?

Podobně jako křesťané v Pergamu, i věřící v Thyatirech byli vystaveni tlaku dělat kompromisy. Jméno „Jezábel“ odkazuje na manželku krále Achaba, který přivedl Izraelce k odpadnutí (1Kr 16,30–33). Ježíš vykresluje Jezábel jako duchovní nevěstku (Zj 2,20). Ti, co zradili pravdu a přisvojili si „nečisté“ pohanské myšlenky a praktiky, se spolu s ní dopouštěli duchovního smilstva.

Sbor v Thyatirech symbolizuje situaci křesťanství ve středověku (538–1565). Nebezpečí nepřicházelo zvenčí, ale zevnitř. Důraz na tradici postupně zcela vytlačil Bibli, kněží a ostatky svatých nahradili Kristovo kněžství a skutky se považovaly za prostředek záchrany. Ti, co odmítali zvrhlé a zkažené vlivy, byli pronásledováni, a dokonce zabijeni. Několik století nacházela pravá církev své útočiště na pustých místech (Zj 12,6.13.14). Ježíš však zároveň chválí sbor v Thyatirech za víru a lásku, skutky a službu. Poukazuje to na reformaci a začátek návratu k Bibli.

Aplikace

Uvažuj o následujících slovech: „Jenom se pevně držte toho, co máte, dokud nepřijdu“ (Zj 2,25). Co pro tebe znamenají tato slova – osobně i ve vztahu k celé církvi? Jakého Ježíšova daru se máme v této souvislosti držet?

KRISTOVO POSELSTVÍ DO SBORU V SARDÁCH

³Rozpomeň se tedy, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a čiň pokání. Nebudeš-li bdít, přijdu tak, jako přichází zloděj, a nebudeš vědět, v kterou hodinu na tebe přijdu. ⁴Přece však máš v Sardách několik osob, které svůj šat nepotřísnilly; ti budou chodit se mnou v bílém rouchu, protože jsou toho hodni. (Zj 3,3,4)

Osobní studium

Sardy měly velkolepou historii. Ale v době Římské říše mělo už město své nejvýznamnější dny dávno za sebou. A přestože Sardy byly stále bohaté, jejich sláva vycházela spíše z minulosti než ze současné reality. Starověké město bylo vybudováno na strmém pahorku a bylo téměř nedobytné. A protože obyvatelé se cítili bezpečně, městské hradby byly jen nedbale hlídány.

Přečti si text Zj 3,1–6 spolu s verši Mt 24,42–44 a 1Te 5,1–8. Jakou výzvu dává Ježíš křesťanům v Sardách, aby se napravila jejich duchovní situace? Jak Ježíšovo varování, aby „bděli“, souvisí s historií města?

Přestože Ježíš s potěšením konstatuje, že v Sardách má pár věrných, většinu věřících pokládá za duchovně „mrtvé“. Sbor v Sardách sice neobviňuje ze žádného otevřeného hříchu nebo odpadnutí (na rozdíl od věřících v Per-

gamu a Thyatirech), ale jejich problémem je duchovní lhostejnost.

Poselství sboru v Sardách prorocky rezonuje s duchovní situací protestantů v poreformačním období, které spadá přibližně do let 1565 až 1740. Církev se v tomto čase postupně propadla do mrtvého formalizmu a stavu duchovního sebeuspokojení. Pod vlivem rostoucího racionalizmu a sekularizmu křesťanství stále více ztrácelo ze zřetele zachraňující milost evangelia a odevzdání se Kristu. Stále více místa se věnovalo věrouce a strohým filozofickým argumentům. Ačkoli se církev v tomto období jevila jako živá a aktivní, byla ve skutečnosti duchovně mrtvá.

Poselství se týká všech generací křesťanů. Křesťané velmi rádi hovoří o své věrnosti Kristu v minulosti. Naneštěstí však často nemají co říci o své současné zkušenosti s Kristem. Jejich náboženství je formální, nedotýká se jejich srdce a chybí jim skutečné odevzdání se Kristu.

Aplikace

Vždy je třeba pamatovat na to, že spasení dostáváme pouze prostřednictvím víry v Krista. Ve Zj 3,2 se píše: „Neboť shledávám, že tvým skutkům mnoho chybí před Bohem.“ Jak tomuto textu rozumíš? Jak mohou naše skutky před Bohem „obstát“? (Viz také Mt 5,44–48.)

KRISTOVO POSELSTVÍ DO FILADELFIE

7Andělu církve ve Filadelfii piš: Toto prohlašuje ten Svätý a Pravý, který má klíč Davidův; když on otvírá, nikdo nezavře, a když on zavírá, nikdo neotevře: 8„Vím o tvých skutcích. Hle, otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít. Neboť ačkoli máš nepatrnou moc, zachoval jsi mé slovo a mé jméno jsi nezapřel. 9Hle, dávám do tvých rukou ty, kdo jsou ze synagogy satanovy; říkají si židé, a nejsou, ale lžou. Hle, způsobím, že přijdou a padnou ti k nohám; a poznají, že já jsem si tě zamiloval.“ (Zj 3,7–9)

Osobní studium

Šestým sborem, který Ježíš Janovým prostřednictvím oslovil, bylo společenství věřících ve Filadelfii (význam tohoto jména je „bratrská láska“). Město se nacházelo na důležité obchodní cestě a sloužilo jako vstupní brána k velké a úrodné rovině. Vykopávky naznačují, že šlo o centrum, do něhož lidé přicházeli za uzdravením. Město sužovala poměrně častá zemětřesení, proto se jeho obyvatelé stěhovali na venkov a obývali skromné příbytky.

Jak se podle úvodních veršů Ježíš představuje sboru ve Filadelfii? Jak tato charakteristika souvisí se situací ve sboru? Jak rozumíš Ježíšovu výrok „máš nepatrnou moc“ (Zj 3,8)? Co to říká o stavu tohoto sboru?

Poselství tomuto sboru se prorocky překrývá s velkým oživením mezi protestanty během prvního a druhého velkého probuzení, která se odehrála ve Velké Británii a v Americe přibližně v letech 1740 až 1844. Díky světlu, které dostali, chtěli v té době věřící zachovávat „mé [Kristovo] slovo“ (Zj 3,8). Stále větší důraz byl kladen na čistotu života a na zachovávání Božích

příkázání. V dopise se zmiňuje i Boží chrám (Zj 3,12; viz také Zj 4,1,2), „otevřené dveře“ velmi pravděpodobně naznačují vstup do nebeské svatyně. Jedny dveře se zavírají, aby se mohly další otevřít. To poukazuje na změnu, která se odehrála v Kristově velekněžské službě v roce 1844.

Přečti si text Zj 3,10–13. Na základě čeho poznáváme, že se čas krátí a Kristův návrat je stále blíže? Jaký význam má skutečnost, že Bůh chce na své věrné napsat své jméno (viz také 2Tm 2,19)? Pokud jméno představuje charakter osoby, co pak text Ex 34,6 říká o těch, kteří nesou Boží jméno?

Velké probuzení se konalo v církvích a denominacích na obou stranách Atlantiku. V letech, která předcházela roku 1844, se poselství o Kristově brzkém příchodu hlásalo na mnoha místech země. Zaslíbení, že Bůh označí svým jménem ty, kteří zvítězili, naznačuje, že Boží charakter se bude zrcadlit v jeho lidu. Tak, jako je důležité poselství o brzkém Kristově příchodu, má velký význam i zaslíbení o tom, že Kristus svůj lid na tuto úžasnou událost připraví. Odpouští jim jejich hříchy a vpisuje jim do srdce svůj zákon (Fp 1,6; Žd 10,16).

Aplikace

Co pro tebe znamená naděje na brzký Kristův příchod? Jak tě může posílit Kristovo zaslíbení, že v nás dokončí dílo, které začal?

POSELSTVÍ KŘESŤANŮM V LAODIKEJI

¹⁵Vím o tvých skutcích; nejsi studený ani horký. Kéž bys byl studený anebo horký! ¹⁶Ale že jsi vlažný, a nejsi horký ani studený, nesnesu tě v ústech. ¹⁷Vždyť říkáš: Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji! A nevíš, že jsi ubohý, bédný a nuzný, slepý a nahý. ¹⁸Radím ti, abys u mne nakoupil zlata ohněm přechištěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu; a mast k potřetí očí, abys prohlédl. (Zj 3,15–18)

Osobní studium

Poslední sbor, kterému Ježíš adresuje prostřednictvím Jana své poselství, se nacházel v Laodikeji. Šlo o velmi bohaté město ležící na důležité obchodní cestě. Laodikea byla známá zpracováním vlny, velkými obchodními transakcemi a lékařskou školou, která byla proslavená léčbou očních nemocí hojivou mastí. Díky prosperitě byli obyvatelé města naplněni hrdostí a pocitem soběstačnosti. V roce 60 po Kristu město postihlo silné zemětřesení, které ho téměř úplně zničilo. Obyvatelé však odmítli pomoc od Říma. Prohlásili, že mají vše potřebné, aby si poradili sami. Ve městě byl nedostatek vody, proto ji přiváděli do města pomocí soustavy akvaduktů. Jelikož zdroj vody se nacházel poměrně daleko od Laodikeje, voda přicházela do města vlažná.

Přečti si text Zj 3,14–17. Jak se Ježíš představuje sboru v Laodikeji? Porovnej tyto verše s textem Oz 12,9. Jak se cítit soběstačnosti, kterým vynikala Laodikea, projevoval v životě křesťanů v tomto městě?

Ježíš nenapomíná věřící v Laodikeji pro nějaký vážný hřích ani pro nesprávné učení nebo odpadnutí od víry. Zdá se, že jejich problém spočíval v sebeuspokojení, které vedlo k duchovní lhostejnosti. Jako voda, která přitékala do města, nebyli ani studení, ani horcí – byli vlažní. Tvrdili o sobě, že jsou bohatí a nic nepotřebují, přesto však byli chudí, nazí a slepí vůči svému duchovnímu stavu.

Sbor v Laodikeji je symbolem duchovního stavu Boží církve na konci dějin – jak naznačují odvolávky na poslední události ve Zjevení. Jednu z takových odvolávek můžeme najít v Ježíšově varování ve Zj 16,15, které odkazuje na „bílý šat“ Kristovy spravedlnosti, jenž duchovně nahá Laodikea potřebuje (Zj 3,18). Výzva chránit si oděv a nechodit duchovně nahý se nachází uprostřed popisu duchovního zápasu Harmagedonu. Načasování Ježíšova varování se může zdát zprvu zvláštní, protože v době posledního zápasu již není možné toto roucho získat, vždyť čas zkoušky už pro každého skončil. Výzva chránit si oděv se však objevuje v souvislosti se šestou ranou a s Harmagedonem, protože Ježíš chce Laodikeji připomenout, aby se již nyní připravila na blížící se konflikt – dokud nebude opravdu pozdě. Proto je text Zj 16,15 varováním Laodikejským, že pokud neposlechnou Ježíšovy výzvy a rozhodnou se raději zůstat nazí (Zj 3,17,18), budou při jeho příchodu zatraceni a zahanbeni (1J 2,28–3,3).

Ježíš ujistil Laodikejské o své lásce a vyzývá je k pokání (Zj 3,19). Svou výzvu končí tím, že se jim představuje jako milý z Písne Šalomounovy (Pís 5,2–6), který stojí u dveří, klepe a prosí, aby ho pustili dovnitř (Zj 3,20). Každý, kdo otevírá dveře a nechává Ježíše vejít, dostává zaslíbení, že prožije se Spasitelem vztah plný důvěry a lásky – a nakonec s ním bude kralovat na jeho trůnu (Zj 20,4).

Aplikace

Přečti si text Zj 3,18–22. Jaké rady dává Ježíš věřícím v Laodikeji? Symbolem čeho je zlato, bílý šat a mast na oči (1Pt 1,7; Iz 61,10 a Ef 1,17,18)? V čem jsou tyto rady důležité pro nás, kteří žijeme v době závěrečných událostí před Ježíšovým příchodem?

PODNETY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 57. kapitolu „Zjevení“ z knihy *Poslové naděje a lásky* (AA 578–592; PNL 333–341).

Sedm poselství církevním společenstvím v Malé Asii ukazuje pokles duchovního stavu v sedmi sborech. Církev v Efezu byla věrná, přestože už přišla o svou první lásku. Věřící v Smyrně byli z větší části věrní. Společenství v Pergamu a v Thyatirech dělala stále větší kompromisy, až se nakonec většina věřících zcela odvrátila od čistého učení apoštolů. Situace v Sardách byla vážná, protože většina členů nenásledovala evangelium. Filadelfie představuje vytrvalé a věrné křesťany. Sbor v Laodikeji byl v takovém stavu, že na jeho adresu nezaznívá žádná pozitivní zmínka.

V závěru každého poselství dává Ježíš zaslíbení všem, kteří se drží jeho rad. Můžeme si však všimnout, že ačkoliv jednotlivé sbory prožívají stále větší duchovní úpadek, Ježíšova zaslíbení úměrně tomu rostou. Sbor v Efezu dostává jen jedno zaslíbení. Další sbory dostávají postupně stále více zaslíbení. Církev v Laodikeji sice nakonec dostává jen jedno zaslíbení, ale můžeme ho vnímat jako to největší: „Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn“ (Zj 3,21).

Otázky k rozhovoru

1. Přečtěte si text Ř 5,20. Jak předchozí myšlenky dokazují, že čím více se rozmáhá hřích, tím více se projevuje Boží milost? Uvažujte o tom v souvislosti s následujícím výrokem: „Církev, ač slabá a chybná, je právě tím, na čem na zemi Kristu nejvíce záleží. Neustále na ni dává pečlivý pozor a posílá jí svým svatým Duchem.“ (2SM 396)
2. Křesťané často říkají, že je těžké být věrným křesťanem ve velkých městech. V prosperujících městech Malé Asie však žili křesťané, kteří zůstali věrni evangeliu a neochvějně důvěřovali Bohu i uprostřed tlaku, kterým na ně působilo jejich pohanské okolí. Co se z toho můžeme naučit? Uvažujte o těchto křesťanech ve světle Ježíšovy modlitby v J 17,15–19. Jak můžeme koncept „být na světě, ale nebýt ze světa“ vztáhnout na dnešní křesťany (ano, i na sebe)?
3. V čem si ve svém společenství potřebujete lépe uvědomit význam poselství Laodikeji?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Hoden je Beránek

Texty na tento týden

Zj 4; Ez 1,5–14; Zj 5; Ef 1,20–23; Žd 10,12; Sk 2,32–36

Základní verš

„Ale jeden ze starců mi řekl: „Neplač. Hle, zvířel lev z pokolení Judova, potomek Davidův; on otevře tu knihu sedmkrát zapečetěnou.““ (Zj 5,5)

Minulý týden jsme se věnovali Kristovým poselstvím jeho lidu na zemi. Nyní se Janovo vidění přesunulo ze země do nebe a zaměřilo se na to, „co se má stát potom“ (Zj 4,1) – na budoucnost.

Vidění obsažené ve 4. a 5. kapitole se odehrává v nebeském trůnním sále. Scéna v těchto dvou kapitolách symbolicky zobrazuje Boží moc nad dějinami a nad plánem záchrany. Ale dříve než se něco dozvíme o budoucnosti, ukazují se před námi obrazy, které zdůrazňují klíčové postavení Krista – jeho nebeskou službu velekněze, jeho svrchovanost nad tím, co se odehrává v nebesích, a vykoupení lidstva. Takovým způsobem kapitoly 4 a 5 přinášejí nebeský pohled na význam budoucích událostí, které jsou zaznamenány v dalších částech knihy.

Za povšimnutí stojí i skutečnost, že zatímco poselství sedmi sborům byla napsána poměrně přímočaře a jasně, od čtvrté kapitoly se v knize začíná stále výrazněji objevovat symbolický jazyk, který není vždy snadné interpretovat. Tento jazyk vychází z dějin Božího lidu zaznamenaných ve Starém zákoně. Pro správný výklad knihy Zjevení je proto potřeba náležitě pochopení jejího symbolického jazyka ve světle Starého zákona.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

V NEBESKÉM TRŮNNÍM SÁLE

Jsi hoden, Pane a Bože náš, přijmout slávu, čest i moc, neboť ty jsi stvořil všechno a tvou vůlí všechno povstalo a jest. (Zj 4,11)

¹²*Slyšel jsem je mocným hlasem volat: „Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.“¹³A všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co v nich jest, slyšel jsem volat: „Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!“ (Zj 5,12.13)*

Osobní studium

Počínaje veršem Zj 4,1 zve Ježíš Jana do nebes, aby tam mohl vidět panoramatický nástin dějin od jeho současnosti až po Kristův návrat.

Texty Zj 4,1–8; 5,11–14 a Ez 1,26–28 popisují místo v nebesích, kde se nachází Boží trůn. Co se můžeš z těchto veršů dozvědět o nebeském trůnním sále?

Apoštol hleděl přes otevřené dveře do nebeského chrámu a na Boží trůn. Trůn je symbolem Boží vlády a moci nad stvořením. Duha nad trůnem vyjadřuje Boží věrnost svým zaslíbením (Gn 9,13–16; Iz 54,9.10). Satan, který si sám osobuje vládu nad zemí a je Božím protivníkem, zpochybnil Boží moc a autoritu nad celým vesmírem. V probíhající velkém sporu mezi Bohem a satanem je proto hlavní otázkou, kdo má právo vládnout. Smyslem nebeského shromáždění, jež

Jan viděl v trůnním sále, bylo uctívat Boha a potvrdit oprávněnost Boží vlády nad vesmírem (Zj 4,1–8 a Zj 5,11–14).

Znovu si přečti texty Zj 4,8–11 a Zj 5,9–14. Co ses z těchto veršů dozvěděl o pravé bohoslužbě? Proč je podle 4. kapitoly Bůh hoden úcty? A proč (a čeho všeho) je hoden Beránek podle Zj 5,9–14?

Zjevení 4 přináší popis trůnního sálu v nebeském chrámu a také bohoslužby, která se zde uskutečňuje. Zatímco ve čtvrté kapitole je objektem uctívání Bůh a jeho stvořitelská moc, v páté kapitole je uctíván Beránek za jeho vykupitelské dílo. Tyto kapitoly ukazují, že právě uctívání připomíná, vyvyšuje a oslavuje Boha a jeho mocné činy stvoření a vykoupení. Bůh, který stvořil svět za šest dní, má moc a schopnost uvést svět do původního stavu a přeměnit jej ve věčný domov pro Boží lid. A to je přesně to, co nám Bůh zaslíbil.

Aplikace

Uvažuj nad učením evangelia: Ten, který je Stvořitelem nejen nás a našeho světa, ale i celého vesmíru, je zároveň „Beránek, ten obětovaný“ (Zj 5,6) za nás. Co pro tebe tato skutečnost znamená ve světě naplněném bolestí a chaosem?

NEBESKÉ SHROMÁŽDĚNÍ

⁶A uprostřed kolem trůnu čtyři živé bytosti plné očí zředu i zezadu: ⁷První podobná lvu, druhá býku, třetí měla tvář člověka, čtvrtá byla podobná letícímu orlu. ⁸Všechny čtyři bytosti jedna jako druhá měly po šesti křídlech a plno očí hledících ven i dovnitř. A bez ustání dnem i nocí volají: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází.“ (Zj 4,6b–8)

Osobní studium

Popis starců ve Zj 4,4 naznačuje, že nejde o andělské bytosti. Označení „starců“ („starší“; ČSP) se v Bibli vždy vztahuje na lidi. Na rozdíl od andělů, kteří vždy stojí v Boží blízkosti, tito starci sedí na trůnech. Bílá roucha, která mají na sobě, jsou oděvem věrného Božího lidu, který zvítězil (Zj 3,4.5). Stejnou myšlenku vyjadřují i věnce vítězství na jejich hlavách (Zj 4,4; ČSP). Nejde o královské koruny, jak by se mohlo zdát z některých překladů (např. ČEP), ale o věnce (z řeckého *stefanos*), jaké dostávali v tehdejších dobách vítězové sportovních utkání. Z těchto dvou symbolů je tedy zřejmé, že zde máme symbolický obraz „svatých“, kteří díky Kristu zvítězili a jsou zachráněni.

Také číslo čtyřiaadvacet je symbolické: skládá se ze dvou dvanáctek. Číslovka dvanáct je v Bibli symbolem Božího lidu. Čtyřiaadvacet starců může představovat Boží lid jako celek – církev Starého i Nového zákona. Čtyřiaadvacet bylo i skupin kněží, kteří se střídali v chrámových povinnostech (1Pa 24,4–19), a také skupin chrámových zpěváků (1Pa 25,1–3).

Skutečnost, že čtyřiaadvacet starců (starších) je v Bibli prvně zmíněno právě v této pasáži, naznačuje, že jde o zcela novou skupinu, která se nyní nachází v trůnním sále. V tomto textu může být buď předobrazem všech těch,

kteří nakonec budou vítězi, nebo může jít o ty, kteří byli vzkříšeni z mrtvých již při Kristově zmrtvýchvstání (Mt 27,51–53).

Pokud je to tak, pak se čtyřiaadvacet starců, kteří vystoupili na nebesa spolu s Ježíšem, stalo představiteli zachráněného lidstva a jsou svědky spravedlivého Božího jednání při uskutečňování plánu spasení. Ve Zj 5,9 těchto čtyřiaadvacet starců spolu se čtyřmi živými bytostmi (verš 8) padá v úctě před Beránkem, který byl zabit, ale nyní žije. Zpívají společně novou píseň a velebí Beránka: „A zpívali novou píseň: ‚Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí!“ (Zj 5,9.10).

Čtyři živé bytosti jsou zmíněny i ve Zjevení 4,6–8. Porovnej jejich popis s popisem čtyř živých bytostí u Ezechiela 1,5–14 a 10,20–22 a se čtyřmi serafy, o nichž se mluví v Izajáše 6,2.3.

Tyto čtyři živé bytosti představují oslašené bytosti, které slouží Bohu a jsou u jeho trůnu (Zj 99,1). Jejich křídla symbolicky ukazují na rychlost v uskutečňování Božích příkazů a jejich oči symbolizují moudrost. Skutečnost, že jsou spolu s dvaceti čtyřmi starci a velkým množstvím andělů kolem Božího trůnu (Zj 5,11), ukazuje, že v trůnním sále mají své zastoupení nebesa i země.

Aplikace

Prestože naše obrazotvornost a fantazie má problém představit si takové obrovské shromáždění, pokus se alespoň částečně vcítit do atmosféry, která kolem Božího trůnu při takové příležitosti musí panovat. Čím se podle tebe takové shromáždění vyznačuje? Jak bys ho charakterizoval? Co se z tohoto popisu můžeš dozvědět o Bohu?

ZAPEČETĚNÁ KNIHA

⁵Ale jeden ze starců mi řekl: „Neplač. Hle, zvítězil lev z pokolení Judova, potomek Davidův; on otevře tu knihu sedmkrát zapečetěnou.“ ⁶Vtom jsem spatřil, že uprostřed mezi trůnem a těmi čtyřmi bytostmi a starci stojí Beránek, ten obětovaný; měl sedm rohů a sedm očí, což je sedmero duchů Božích vyslaných do celého světa. ⁷Přistoupil k tomu, který sedí na trůnu, a přijal knihu z jeho pravice. (Zj 5,5-7)

Osobní studium

Uvažuj o verších Zj 5,1-4. Co znamená zapečetěná kniha ve světle veršů Iz 29,11.12? Proč se Jan rozplakal, když viděl zapečetěnou knihu?

Text říká, že zapečetěná kniha (svitek; ČSP) ležela po pravici Boha, který seděl na trůnu. Čekalo se jen na toho jediného, kdo by byl hoden vzít ji a „rozlomit její pečeti“ (Zj 5,2).

Ellen G. Whiteová píše, že zapečetěná kniha obsahuje záznam velkého sporu, a dodává, co do něj patří: „Dějiny Božího vedení, prorocky předpovězené dějiny národů a církve. Obsahuje Boží výroky, zmiňuje se o jeho autoritě, přikázáních, zákonech, všech symbolických vyjádřeních věčného Boha a o dějinách všech vládnoucích mocností jednotlivých národů. Kniha obsahuje symbolicky vyjádřenou míru vlivu každého národa, jazyka a lidu od počátku dějin země až do jejich závěru.“ (9MR 7)

Jinými slovy, zapečetěná kniha obsahuje Boží tajemství, která se týkají jeho plánů

na vyřešení problému hříchu a záchranu lidských bytostí. Úplné poznání a odhalení tohoto tajemství proběhne až při druhém příchodu Ježíše Krista (Zj 10,7).

Uvažuj o verších ve Zj 5,5-7. Proč je Kristus jediný v celém vesmíru, kdo může vzít zapečetěnou knihu a rozlomit její pečeti? Co ti to říká o Kristu a o jeho postavení ve vesmíru?

Napětí v trůnním sále vychází ze satanovy vzpoury. Přestože naši planetu stvořil Bůh, nachází se v područí uchvatitele – satana. Janův pláč je vyjádřením slz Božího lidu, které již od Adama vyjadřují touhu člověka po vysvobození z otroctví hříchu. Zapečetěná kniha obsahuje Boží plán pro řešení problému hříchu. Není pochyb o tom, že Bůh ve své nekonečné moci může tento plán uskutečnit. Vykoupení padlého lidstva vyžadovalo něco opravdu výjimečného. A byl to právě Ježíš, kdo „zvítězil“, a proto byl hoden otevřít knihu, převzít vládu nad zemí a stát se našim Prostředníkem v nebeské svatyni.

Aplikace

Co potřebuješ udělat, aby byl Ježíš ve tvém křesťanském životě tím nejvýznamnějším a nejdůležitějším?

HODEN JE BERÁNEK

⁸A když tu knihu uchopil, čtyři bytosti a čtyřiadvacet starců padlo na kolena před Beránkem; každý měl loutnu a zlatou nádobu naplněnou vůní kadidla, což jsou modlitby Božího lidu. ⁹A zpívali novou píseň: „Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras ¹⁰a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmu se vlády nad zemí.“ (Zj 5,8–10)

Osobní studium

Přečti si texty Zj 5,8–14; Ef 1,20–23 a Žd 10,12. Jaké je společné poselství těchto veršů? V čem ti tato slova mohou být povzbuzením a zklidněním ve světě, který sám o sobě přináší jen velmi málo naděje a klidu?

Když Kristus přistoupil k trůnu, přijal knihu z Boží pravice. Toto gesto ukazuje, že veškerá moc a svrchovanost patří právě Kristu (Mt 28,18 a Ef 1,20–22). V té chvíli celý vesmír uznal Kristovo právo vládnout nad zemí. To, o co jsme přišli v Adamovi, jsme znovu nabyli v Kristu.

Poté, co Kristus vzal knihu, držel vlastní v rukou osud celého lidstva. Čtyři živé bytosti a čtyřiadvacet starců padlo před Beránkem a uctívali ho, jak je to uvedeno ve Zj 5,9: „Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován...“ Takovým projevem úcty vznešení andělů a představitelů vykoupených potvrdili Kristovu oběť za záchranu lidstva. Kristus svou

krví zaplatil výkupné za padlé lidské bytosti a nabídl jim naději záchranu a zaslíbení o budoucnosti, kterou si umíme jen velmi těžko představit.

Ke čtyřem živým bytostem a k dvaceti čtyřem starcům se nyní přidává nesmírný počet andělských zástupů, které obklopují trůn, a svou chválu směřují na Beránka, jenž byl zabit a nyní žije a přimlouvá se za padlé lidstvo (Žd 7,25). Všichni, kteří byli přítomni v trůnním sále, jednomyslně volali: „Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení“ (Zj 5,12).

Právě v této chvíli se spojily stvořené bytosti v nebesích a na zemi, aby vzdaly královské pocty Otci i Kristu: „Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!“ (Zj 5,13). Čtyři lidské bytosti zvolají „Amen“, čtyřiadvacet starců se klaní a tvoří tak závěrečnou scénu tohoto úžasného vyvýšení Beránka, jehož jsme byli svědky v nebeském trůnním sále.

Aplikace

Fyzikové uvažují nad tím, že jednoho dne země shoří, zhroutí se do sebe nebo se naopak rozpadne. Jak velký je to kontrast ve srovnání s budoucností, kterou nám představuje Boží slovo! Co můžeš udělat již nyní, aby ses uměl radovat z budoucnosti, která nás čeká?

VÝZNAM LETNIC

¹Když nastal den Letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. ²Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. ³A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; ‘všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. (Sk 2,1–4)

Vtom jsem spatřil, že uprostřed mezi trůnem a těmi čtyřmi bytostmi a starci stojí Beránek, ten obětovaný; měl sedm rohů a sedm očí, což je sedmero duchů Božích vyslaných do celého světa. (Zj 5,6)

Osobní studium

Vylití Ducha svatého o Letnicích potvrzuje jednu z nejvýznamnějších událostí v dějinách plánu spasení: uvedení (inauguraci) Krista do jeho služby jako Velekněze a Krále v nebeské svatyni (viz též Sk 1,4–8 a Sk 2,33). Prostřednictvím velekněžské služby, kterou koná po pravici Otce (Zj 5,6.7), je Kristus schopen naplnit konečnou fázi plánu spasení. Jako Prostředník v nebeské svatyni Ježíš jedná v náš prospěch – pro naši záchranu. Prostřednictvím Krista mají všichni věřící přístup k Bohu a mohou přijmout odpuštění svých hříchů.

Přečti si texty Sk 2,32–36 a J 7,39. Co pro tebe znamená skutečnost, že Ježíš je v nebesích jako náš Velekněz a Král?

Po vyvýšení Krista v nebeské svatyni následovalo sestoupení Ducha svatého na učedníky. Text Zj 5,6 zmiňuje sedm duchů „vyslaných do celého světa“. Jak jsme již viděli v předchozí lekci, sedm duchů symbo-

lizuje plnost činnosti Ducha svatého na světě. Při Kristově uvedení na trůn byl Duch seslán na zem. To byl jeden z prvních činů, které Ježíš vykonal jako náš velekněz v nebeské svatyni. Seslání Ducha svatého znamená, že se Ježíš postavil před Otce a že Bůh přijal obět, kterou Kristus přinesl za hříšné lidstvo.

„Kristovo nanebevstoupení bylo znamením toho, že jeho následovníci dostanou slíbené požehnání... Když Kristus vstoupil do nebeských bran, byl za chvalo zpěvu andělů uveden na trůn. Ihned po skončení tohoto obřadu sestoupil na učedníky v bohavých proudech Duch svatý. Takto byl Kristus skutečně oslaven slávou, kterou měl u Otce již od věčnosti. Vylitím Ducha svatého o Letnicích nebe oznámilo, že Kristus se ujal svého úřadu. Jak zaslíbil, seslal svým následovníkům Ducha svatého z nebe na znamení toho, že jako Kněz a Král převzal veškerou moc na nebi i na zemi a že byl pomazán, aby vládl nad svým lidem.“ (AA 38; PNL 23)

Aplikace

Přečti si texty Žd 4,16 a 8,1. Jakou naději a jaké povzbuzení nacházíš v ujištění, že Ježíš jako Kněz a Král přijal veškerou moc na nebi i na zemi? Jak ti víra v tuto pravdu pomáhá zvládat každodenní situace a nejistotu budoucnosti?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 87. kapitolu „Nanebevstoupení“ z knihy *Touha věků* (DA 829–835; TV 529–533) a 5. kapitolu „Dar Ducha svatého“ z knihy *Poslové naděje a lásky* (AA 47–56; PNL 28–32).

Poselství textu Zjevení 4. a 5. kapitoly je velmi důležité pro Boží lid, který žije v závěru pozemských dějin. Seslání Ducha svatého o Letnicích vyústilo v začátek kázání evangelia celému světu. Základem poselství byl vyvýšený Ježíš, který se stal Veleknězem a Králem a sedí po pravici Otce. Tato pravda o Ježíši byla centrem křesťanské věrouky (Žd 8,1) a úhelným kamenem kázání apoštolů (Sk 2,32.33; 5,30.31). Zvěstování evangelia bylo motivací věřících a zdrojem jejich víry a odvahy tváří v tvář pronásledování a těžkým životním situacím (Sk 7,55.56; Ř 8,34). Snahu apoštolů poželhal Bůh a při jejich kázání se obrátilo mnoho lidí.

Nikdy nesmíme zapomenout, že jen dobrá zpráva o spasení v Kristu může zasáhnout a proměnit lidské srdce a vést je k přijetí volání věčného evangelia. Jen tak mohou lidé začít brát Boha vážně, vzdát mu slávu a uctívat ho (Zj 14,7). Naší jedinou nadějí je Spasitel, který je zároveň naším Knězem a Králem v nebeské svatyni. On je se svými lidem – a bude s ním až do úplného konce (Mt 28,20). Budoucnost je v jeho rukou.

Nikdy proto nezapomeňme, že pokud si budeme připomínat podstatu evangelia, přinese to úspěch při kázání závěrečného poselství trpícím a ztracenému lidstvu. Nic z toho, co kážeme, není důležitější než kříž a to, co nás učí o Bohu.

Otázky k rozhovoru

1. *Jednoho dne budeme v nebi oslavovat Hospodina za jeho dobrotu, moc a především milost. Co můžeme udělat už dnes, abychom mohli prožívat něco z atmosféry budoucího času? Jak dnes můžeme s vděčným srdcem oslavovat Boha za všechno, co pro nás vykonal, koná a ještě v budoucnu udělá?*
2. *Přečtete si verše Zj 4,11 a 5,9. Jaké postavení zde mají Otec a Syn? Jaký význam to má v plánu spasení? Proč je Bůh hoden našeho uctívání? Jaké nádherné pravdy nám o Bohu říká sobota?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Sedm pečeti

Texty na tento týden

Zj 6,1-17; Lv 26,21-26; Ez 4,16; Dt 32,43; 2Te 1,7-10

Základní verš

„A zpívali novou píseň: ‚Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí.“ (Zj 5,9,10)

Ve Zjevení 6 pokračuje scéna z kapitol 4 a 5, ve kterých byl Kristus představen jako ten, kdo je hoden otevřít zapečetěnou knihu. Díky svému vítěznému životu a vítězné smrti získal zpět to, co lidstvo prostřednictvím Adama ztratilo. Nyní je tedy Kristus připraven rozlomit pečeti knihy, a tak posouvat kupředu plán spasení až k jeho dokončení.

Letnice znamenají začátek masivního šíření evangelia, jehož prostřednictvím Kristus rozšiřuje své království. Lámání pečeti odkazuje na kázání evangelia a na důsledky, které přináší odmítnutí jeho poselství. Rozlomení poslední, sedmé pečeti nás přivádí k závěru pozemských dějin.

Zjevení 3,21 přináší klíč k pochopení sedmi pečeti: „Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn.“ Kapitoly 4 a 5 hovoří o Kristově vítězství a jeho vyvýšení – díky své oběti na kříži je Ježíš „hoden“ být naším nebeským Veleknězem a otevřít knihu. Poslední verše sedmé kapitoly popisují vítěze před Kristovým trůnem. Šestá kapitola pojednává o vítězném zápase Božího lidu, který nakonec usedne s Kristem na jeho trůn.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

OTEVŘENÍ PRVNÍ PEČETĚ

‘I uviděl jsem, když Beránek otevřel jednu ze sedmi pečeti, a uslyšel jsem, jak jedna z těch čtyř živých bytostí řekla hromovým hlasem: „Pojď!“² A uviděl jsem, a hle, bílý kůň; a ten, který na něm seděl, měl luk a byl mu dán věnec; a vyšel vítězíci, a aby zvítězil. (Zj 6,1,2; ČSP)

Osobní studium

Přečti si text Zj 6,1–8 a porovnej ho s verši Lv 26,21–26 a Mt 24,1–14. Která klíčová slova mají tyto texty společná? Co se můžeme dozvědět z veršů v Lv a Mt o smyslu prvních čtyř pečeti?

Události popsané v sedmi pečetích musíme chápat v kontextu trestů ve Starém zákoně. Ty byly popisovány obrazy meče, hladu, moru a divoké (dravé) zvěře (Lv 26,21–26). Ezechiel je nazývá „přísné soudy“ (Ez 14,21). Šlo o „nápravné“ soudy, jejichž prostřednictvím chtěl Bůh zatrást se svým lidem, aby se probudil ze své duchovní letargie a nevěrnosti smlouvě. Podobným způsobem jsou i čtyři jezdci prostředkem, kterým chce Bůh udržet v bdělosti svůj lid, očekávající Ježíšův návrat.

Úzkou spojitost můžeme najít i mezi prvními čtyřmi pečetěmi ve Zjevení a textem Mt 24,4–14, ve kterém Ježíš vyjadřuje, co se bude na světě dít. Prostřednictvím čtyř jezdců chce Bůh udržet svůj lid na správné cestě. Bůh nám připomíná, že tento svět – ve stavu, v jakém se nachází – není naším domovem.

Ačkoli jde jen o symbolický jazyk, i Zjevení 6,1,2 hovoří o vítězství. Připomíná nám text Zj 19,11–16, který zobrazuje Krista jako jezdce

na bílém koni. Kristus zde vede svá nebeská vojska, anděly, aby při druhém příchodu přivedli všechny zachráněné. Bílé roucho je jako symbol čistoty velmi často spojené s Kristem a jeho následovníky. Jezdec na koni drží luk, vítězí a dostává věnec (Zj 6,2; ČSP). Tento popis připomíná obraz Boha, který je ve Starém zákoně připodobněn k jezdcovi na koni s lukem v ruce, jak si vítězně podmaňuje nepřátele svého lidu (Abk 3,8–13 a Ž 45,5,6). Řecké slovo pro „věnec“ z verše Zj 6,2 je opět *stefanos* a jde vlastně o vavřínový věnec vítěze (Zj 2,10; 3,11). Tento jezdec tedy zvítězil.

Scéna první pečetě popisuje šíření evangelia, které se s velkou mocí začalo o Letnicích a jehož prostřednictvím Kristus začal rozšiřovat své království. Tehdy bylo velmi mnoho oblastí, které bylo třeba zasáhnout evangeliem, a mnoho lidí se teprve mělo stát Ježíšovými následovníky. Stejný úkol stojí před Ježíšovými učedníky i dnes – a bude tomu tak až do závěrečného vítězství, kdy se Ježíš vrátí ve své slávě.

V prorockém smyslu můžeme říci, že první pečeť souvisí s poselstvím církve v Efezu. Popisuje apoštolské období prvního století, během kterého se evangelium šířilo obrovskou rychlostí po celém světě (Ko 1,23).

Aplikace

Proč si každý křesťan potřebuje vždy znovu uvědomovat, že jen tehdy, když je s Kristem, stojí na straně vítěze – a to bez ohledu na bezprostřední okolnosti?

DRUHÁ A TŘETÍ PEČEŤ

³Když Beránek rozlomil druhou pečeť, slyšel jsem, jak druhá z těch bytostí řekla: „Pojd!“ ⁴A vyjel druhý kůň, ohnivý, a jeho jezdec obdržel moc odejmout zemi pokoj, aby se všichni navzájem vraždili; byl mu dán veliký meč. ⁵Když Beránek rozlomil třetí pečeť, slyšel jsem, jak třetí z těch bytostí řekla: „Pojd!“ A hle, kůň černý, a jezdec měl v ruce váhy. ⁶A z kruhu těch čtyř bytostí jsem slyšel hlas: „Za denní mzdu jen mírka pšenice, za denní mzdu tři mírky ječmene. Olej a víno však nech!“ (Zj 6,3–6)

Osobní studium

Uvažuj o verších Zj 6,3,4. Na základě popisu ohnivého (ČSP překládá přesněji ohnivě rudého) koně a jeho jezdce se pokus vyjádřit, co tyto verše říkají o evangeliu.

Červená je barva krve. Jezdec měl velký meč a dostal moc vzít lidem klid. To otevřelo cestu pro vzájemné zabíjení (Mt 24,6).

Druhá pečeť popisuje důsledky odmítnutí evangelia. Historicky jde o období, které začalo druhým stoletím. Zatímco Kristus vede duchovní zápas prostřednictvím kázání evangelia, mocnosti zla se staví na silný odpor. V takové situaci nevyhnutelně dochází k pronásledování. Jezdec nemusí nikoho zabít. Když však vezme ze země klid, výsledkem je kruté pronásledování (Mt 10,34).

Uvažuj o textu Zj 6,5,6 v souvislosti s verši Lv 26,26 a Ez 4,16. Na základě popisu černého koně a jeho jezdce se pokus charakterizovat, co tento symbolický text hovoří o šíření evangelia.

Jezdec na černém koni drží váhy a váží obilí. Hlas z kruhu čtyř bytostí oznamuje: „Za denní mzdu jen mírka pšenice, za den-

ní mzdu tři mírky ječmene...“ (Zj 6,6). V této oblasti světa byly obilí, olej a víno nezbytné pro život (Dt 11,14). Jíst chléb z velmi opatrně odváženého obilí vyjadřuje velký nedostatek a hladomor (viz Lv 26,26; Ez 4,16). V Janových dnech byl denár denní mzdou dělníka, za kterou bylo možno nakoupit vše nezbytné pro život celé rodiny na jeden den. Ale hladomor vyhnal ceny do závratných výšek. V popisované scéně je možné za celodenní mzdu koupit jídlo sotva pro jednoho člověka. Na to, aby se mohla nasytit malá rodina, by celá mzda šla na koupi tří mírek méně výživného ječmene, což bylo jídlo těch nejchudších.

Scéna třetí pečeti ukazuje na další následky odmítnutí evangelia. Historicky toto období začíná čtvrtým stoletím, kdy církve postupně začíná získávat politickou moc. Pokud bílý kůň představuje šíření evangelia, pak černý kůň ukazuje na nepřítomnost evangelia a spoléhání se na lidské tradice. Zrno v Bibli představuje Boží slovo (L 8,11). Odmítnutí evangelia má za následek hlad po Božím slově. To nám připomíná prorocství z knihy proroka Ámose (Am 8,11–13).

Aplikace

Dnes žijeme ve světě, ve kterém lidé většinou nemají nebo neprojevují o Boží slovo zájem. Jak bys vysvětlil prorocství, které hovoří o tom, že lidé budou mít hlad po Božím slově? Jak bys tuto situaci aplikoval na dnešní dobu?

ČTVRTÁ PEČEŤ

⁷A když Beránek rozlomil čtvrtou pečeť, slyšel jsem hlas čtvrté bytosti: „Pojď!“⁸A hle, kůň sinavý, a jméno jeho jezdce Smrt, a svět mrtvých zůstal za ním. Těm jezdci byla dána moc, aby čtvrtinu země zhubili mečem, hladem, morem a dravými šelmami. (Zj 6,7,8)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu. Co zobrazuje tato scéna? Jak souvisí s předchozími? Jak rozumíš těmto veršům v jejich kontextu?

Po rozlomení čtvrté pečeti se objevuje kůň sinavý (ČSP překládá plavý). V řečtině je použito pro označení barvy slovo *chlóros*, které označuje mrtvolně nazelenalou barvu. Jméno jezdce je Smrt. Jezdce následuje svět mrtvých (řecky *hádés*). Jezdci dostali moc zabíjet lidi mečem, hladem, morem a dravými šelmami (také Mt 24,7,8).

Dobrou zprávou je, že moc Smrti a podsvětí je omezená. Dostaly moc pouze nad částí (čtvrtinou) země. Ježíš nás ujišťuje, že on má klíče od smrti a hrobu (Zj 1,18).

Vrať se k základním charakteristikám poselství sborům v Efezu, Smyrně, Pergamu a Thyatirech, jak jsme o tom mluvili při stu-

diu Zjevení 2. Porovnej situaci v těchto sborech s obrazy otevírání prvních čtyř pečeti. Jaké shody nebo podobnosti nacházíš? Co to podle tebe znamená?

Scény sedmi pečeti zobrazují budoucnost církve. Podobně jako v listech sedmi sborům, i v obrazech rozlomení pečeti můžeme vidět jejich souvislost s různými obdobími dějin křesťanství. Během apoštolského období se evangelium velkou rychlostí šířilo do celého světa. Poté následovalo období ovlivněné Římskou říší, které trvalo od konce prvního po začátek čtvrtého století, jak to naznačují scény zobrazené při druhé pečeť. Třetí pečeť ukazuje na období kompromisů ve čtvrtém a pátém století, které můžeme charakterizovat jako duchovní hlad, který nakonec vedl k tomu, co se často nazývá jako „doba temna“. Čtvrtá pečeť výstižně popisuje duchovní smrt, v níž se křesťanství nacházelo téměř tisíc let.

Aplikace

Ve Zj 6,6 se říká, že „olej a víno“ nebudou pohromami třetí pečeti ovlivněny. Olej je symbolem Ducha (1S 16,13; Sk 10,38) a nové víno je symbolem spasení v Ježíši Kristu (Mk 2,22). Co můžeš na základě těchto symbolů říci o skutečnosti, že ačkoli lidem chybí Boží slovo, Duch svatý stále koná své dílo a spasení je stále dostupné pro všechny, kteří hledají pravdu?

OTEVŘENÍ PÁTÉ PEČETĚ

⁹Když Beránek rozlomil pátou pečeť, spatřil jsem pod oltářem ty, kdo byli zabiti pro slovo Boží a pro svědectví, které vydali. ¹⁰A křičeli velikým hlasem: „Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ ¹¹Tu jim všem bylo dáno bílé roucho a bylo jim řečeno, aby měli strpení ještě krátký čas, dokud jejich počet nedoplní spoluslužebníci a bratři, kteří budou zabiti jako oni. (Zj 6,9–11)

Osobní studium

Pojem „duše“ v Bibli označuje celého člověka (Gn 2,7; ČSP). V této scéně se mučedníci nacházejí „pod oltářem“. To je narážka na krev oběti, která se v pozemské svatyni vylévala ke spodní části oltáře (Ex 29,12; Lv 4,7). Boží lid trpěl pro svou věrnost evangeliu pod tíhou nespravedlnosti a hrozeb smrti. Utrpení a smrt těchto lidí je skutečně „do nebe volající“ a dožadují se, aby Bůh začal jednat a zjednal spravedlnost. Je důležité si uvědomit, že tyto texty se týkají nespravedlnosti, která se odehrává na zemi – neříkají tedy nic o stavu mrtvých po smrti. Je ostatně zřejmé, že tyto „duše“ nemají žádný podíl na radosti a blaženosti nebes.

Přečti si text Zj 6,11 spolu s verši Dt 32,43 a Ž 79,10. Jak Bůh na modlitby mučedníků odpovídá?

Umučení svatí dostali bílé roucho, které představuje Kristovu spravedlnost – je to Kristův dar těm, kteří přijali jeho nabídku milosti (Zj 3,5; 19,8). Text říká, že mučedníci budou muset počkat na své spoluvěřící, kteří procházejí podobnou zkušeností – „dokud

jejich počet nedoplní spoluslužebníci a bratři“ (Zj 6,11). Novější překlady uvádějí slovo „počet“ kurzívou, protože se v řeckém textu neobjevuje; jeho použití je překladatelskou snahou o lepší srozumitelnost. Jan zde použil sloveso *pléróthósin*, které by šlo přeložit: „dokud nebudou úplní“. Zjevení nemluví o přesném počtu mučedníků, kterého by bylo třeba dosáhnout před Kristovým návratem (jakoby přesný počet mučedníků byl podmínkou Kristova návratu). O úplnosti se zde hovoří v souvislosti s jejich charakterem. Boží lid se stává úplný přijetím roucha Kristovy spravedlnosti, ne vlastním úsilím a dosahováním nějakých zásluh (Zj 7,9.10). Mučedníci budou vzkříšeni a rehabilitováni až při Kristově druhém příchodu – na začátku tisíciletí (Zj 20,4).

Scéna páté pečeti se historicky vztahuje na období vedoucí k reformaci. Během ní zemřely pro svou věrnost mučednickou smrtí miliony lidí (porovnej Mt 24,21). Lidé věrní Bohu trpí během celé historie lidstva – od dob Ábela (Gn 4,10) až do doby, kdy Bůh nakonec potrestá velikou nevěstku „za krev svých služebníků“ (Zj 19,2).

Aplikace

V průběhu celých dějin zaznívá volání Božího lidu „Kdy už, Pane?“ nebo „Až do kdy?“ Kdo z nás nikdy ve svém životě nepocítil nedostatek spravedlnosti? Jaké povzbuzení nacházíš ve scéně páté pečeti?

OTEVŘENÍ ŠESTÉ PEČETĚ

¹²A hle, když rozlomil šestou pečeť, nastalo veliké zemětřesení, slunce zčernalo jako smuteční šat, měsíc úplně zkrvavěl ¹³a nebeské hvězdy začaly padat na zem, jako když fík zmítaný vichrem shazuje své pozdní plody, ¹⁴nebesa zmizela, jako když se zavře kniha, a žádná hora a žádný ostrov nezůstaly na svém místě. (Zj 6,12–14)

Osobní studium

Při páté pečeti vidíme Boží lid, který trpí nespravedlností v nepřátelském světě a volá k Bohu, aby se ho zastal a jednal v jeho prospěch. Nyní přichází čas, aby Bůh odpověděl na modlitby svatých a zasáhl v jejich prospěch.

Uvažuj nad úvodními verši a nad texty Mt 24,29.30 a 2Te 1,7–10. Co tyto verše objasňují? Jak jim rozumíš?

Poslední tři znamení šesté pečeti Ježíš předpověděl v Mt 24,29.30. Měla se uskutečnit na konci období „velkého soužení“ (Zj 7,14) jako předzvěst druhého příchodu. (Konec tohoto období spojujeme s rokem 1798.) Podobně jako v prorocství u Matouše 24, i ve Zjevení 6,12–14 by bylo možné chápat slunce, měsíc, „hvězdy“ (meteority) a oblohu jak symbolicky, tak doslovně. Několikanásobné použití spojky **jako** pomáhá vykreslit obraz skutečných jevů a událostí – slunce zčernalo **jako** smuteční šat, měsíc byl **jako** krev a hvězdy padaly na zem, **jako** když fíkovník shazuje své nezralé zimní plody. Křesťané v západním světě usoudili, že se prorocství o znameních Kristova příchodu naplnila v těchto událostech: Lisabonské zemětřesení v roce 1755; temný den 19. května 1780 (pozorovaný

v celé severní části východního pobřeží USA) a nakonec velkolepé padání meteoritů nad Atlantickým oceánem 13. listopadu 1833. Naplnění prorocství ve Zj 6,12–14 vedlo k celé řadě duchovních probuzení a oživení v mnoha křesťanských denominacích a k poznání, že Kristův příchod je blízko.

Přečti si text Zj 6,15–17 a verše Iz 2,19; Oz 10,8 a L 23,30. Jak na tebe působí atmosféra událostí, které jsou zde vykresleny?

Uvedené scény zobrazují zděšené lidi a jejich snahu skrýt se před událostmi, které doprovázejí Kristův příchod. Lidé v panice hledají hory a jeskyně, aby je zakryly a ochránily „před tváří toho, který sedí na trůnu a před hněvem Beránkovými!“ (Zj 6,16). Přišel čas, aby se projevila spravedlnost a aby byl Kristus v den svého příchodu „oslaven svým lidem a veleben těmi, kdo uvěřili“ (2Te 1,10). Konec bezbožníků je popsán ve Zj 19,17–21.

Celá scéna otevírání šesté pečeti končí řečnickou otázkou, kterou kladou roztrěsení lidé bez víry v Boha: „Neboť přišel veliký den jeho [sedícího na trůnu a Beránka] hněvu; kdo bude moci obstát?“ (Zj 6,17; viz také Na 1,6 a Mal 3,2). Odpověď na tuto otázku najdeme ve Zjevení 7,4 – v ten den budou moci obstát jen ti, kteří jsou součástí zapečetěného Božího lidu.

Aplikace

„Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže?“ (Mal 3,2) Jak bys odpověděl na tyto otázky? Jak bys své tvrzení podepřel biblickými texty? Poděl se o své odpovědi ve vaší třídě sobotní školy.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Vidění o otevírání sedmi pečeti poukazuje na neustálou a všestrannou Boží péči o jeho lid na této zemi. Kenneth A. Strand k tomu poznamenává:

„V Písmu nacházíme ujištění, že Bůh se vždy staral o svůj lid. Během celých dějin je Bůh přítomen, aby zachoval svůj lid. A ve velkém eschatologickém rozuzlení Bůh ospravedlní svůj lid a dá mu nepředstavitelně štědrú odměnu – věčný život. Kniha Zjevení toto téma nádherně zachycuje a vyzdvihuje. Zjevení proto není v žádném případě nějakým hrůzostrašným popisem pohromy, která by byla zcela mimo kontext ostatních biblických knih. Vyjadřuje samotnou podstatu biblického poselství. Zjevení velmi důrazně ukazuje, že *ten* Živý, který zvítězil nad smrtí a hrobem (1,18), nikdy neopustí své věrné následovníky. A kdyby i zakusili utrpení či dokonce mučednickou smrt, nakonec budou vítězi (12,11) a čeká na ně *vě-nec života* (viz 2,10; 21,1–4 a 22,4).“ (STRAND, Kenneth A. „The Seven Heads: Do They Represent Roman Emperors?“ v *Symposium on Revelation – Book 2, Daniel and Revelation Committee Series*. Silver Spring: Biblical Research Institute, 1992, vol. 7, str. 206)

Otázky k rozhovoru

1. Co důležitého jste se naučili při studiu o otevírání prvních šesti pečeti? Proč je důležité vědět, že ať to na zemi (a ve světě) vypadá jakkoli, Bůh o všem ví, je svrchovaným Pánem a nakonec splní všechna zaslíbení, která dal v Kristu?
2. Uvažujte o následujícím výroku: „Bůh si vyvolil církev, aby se stala nástrojem ke spasení lidí. Byla založena, aby sloužila, a jejím posláním je přinášet světu evangelium.“ (AA 9; PNL 9) Uvažujte o svém sborovém společenství. Jak by mohlo prostřednictvím evangelia zasáhnout lidi ve vašem městě nebo ve vaší obci?
3. Kdo a proč může obstát v den Kristova příchodu? Jak by odpověď na tuto otázku měla ovlivnit způsob vašeho života?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Zapečetění Božího lidu

Texty na tento týden

Zj 7; 2Pt 3,9–14; Dt 8,11–17; Zj 14,4.5.12; Zj 17,5; Ř 3,19–24

Základní verš

„Řekl jsem: ‚Pane můj, ty to víš!‘ A on mi řekl: ‚To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení a vyprali svá roucha a vybilili je v krvi Beránkově.“ (Zj 7,14)

Poselství o otevírání sedmi pečeti ukazuje, že i každý člověk pokládající se za křesťana bude nakonec vystaven jedné ze dvou možností: (1) požehnání za věrnost, nebo (2) zatracení za nevěrnost. První čtyři pečeti popisují, jakými způsoby se Bůh snaží vyburcovat svůj lid, který upadl do duchovní lhovosti, a vést ho tak k vítězství. Ve světě nepřátelsky naladěném vůči evangeliu však Boží lid prožívá nespravedlnost a zároveň také nepřátelství. Při otevření šesté pečeti je Bůh připraven postavit se proti těm, kteří jeho lid utlačují.

Sedmá kapitola je jakousi vsuvkou mezi otevřením šesté a sedmé pečeti. Šestá pečeť nás přivádí k druhému příchodu Ježíše Krista. Zatímco bezbožní musí čelit následkům soudu, Zj 7 odpovídá na jejich zoufalou otázku: „Kdo bude moci obstát?“ (Zj 6,17). Odpověď zní: Ti, co mají Boží pečeť. Bližší charakteristika skupiny 144 000 se nachází ve Zj 14,1–5.

Další vsuvka se nachází mezi šestým a sedmým troubením (Zj 10,1–11.14) a souvisí s obdobím druhého velkého probuzení a začátkem adventního hnutí. Tento text se týká stejného časového období jako úvodní scéna sedmé kapitoly a zaměřuje se na zkušenost a poslání Božího lidu v poslední době.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NEŠKOŤTE ZEMI

¹Potom jsem viděl, jak se čtyři andělé postavili do čtyř úhlů země a bránili všem čtyřem větrům, aby žádný z nich nevál na zemi ani na moře ani na jakékoli stromoví. ²A hle, jiný anděl vystupoval od východu slunce; v ruce držel pečeti dlo živého Boha a mocným hlasem volal na ty čtyři anděly, jimž bylo dáno škodit zemi i moři: ³„Neškodte zemi, moři ani stromoví, dokud neoznačíme služebníky našeho Boha na jejich čelech!“ (Zj 7,1-3)

Osobní studium

Přemýšlejte o úvodním textu v souvislosti s verši 2Pt 3,9–14. Co spatřil Jan ve svém vidění? Jak dlouho a také proč mají andělé zadržovat to, co přichází? Co se stane po zapečetění Božího lidu?

Větry představují ve Starém zákoně ničivé síly (a mocnosti), jejichž prostřednictvím Bůh vykonává své soudy nad hříšníky (Jr 23,19.20; Da 7,2). „Boží andělé přestanou bránit průchodu lidských vášní – uvolní se všechno zadržované napětí. Celý svět bude zatažen do zkázy, jež bude děsivější, než byla zkáza starého Jeruzaléma.“ (GC 614; VDV 397) Tyto ničící síly budou tedy na Boží pokyn zadržovány až do doby, dokud nebude dokončeno zapečetění Božího lidu.

Ve starověku bylo hlavním významem zapečetění vyjádření vlastnictví. V Novém zákoně má zapečetění symbolický význam: „Avšak pevný základ Boží stojí, máje tuto pečeť: „Pán zná ty, kdo jsou jeho...“ (2Tm 2,19; ČSP). Bůh se hlásí k těm, kteří jsou součástí jeho lidu, a vtiskne jim pečeť Ducha svatého

(Ef 1,13.14; 4,30). V době konce dostávají symbolickou pečeť na čelo Boží věrní, kteří zachovávají jeho přikázání (Zj 14,1.12). Nejde o nějakou viditelnou značku na čele člověka. Zapečetění věrných znamená „upevnění v pravdě – rozumově i duchovně – aby se nepohnuli“. (LDE 220) V protikladu k tomu přijmou cejch šelmy ti, co se postavili na její stranu (Zj 13,16.17).

Bůh v každé generaci křesťanů přiměřeným způsobem zkoušel věrnost těch, kdo mají být zapečetěni. Zkouška věrnosti při poslední krizi spočívá v zachování Božích přikázání (Zj 12,17; 14,12). Především čtvrté přikázání se stane zkouškou poslušnosti Bohu (Zj 14,7). Během dějin byla vždy sobota znamením Božího lidu (Ez 20,12.20; Žd 4,9.10). Podobně bude sobota znamením věrnosti Bohu i během závěrečné krize.

V době konce má pečeť i funkci ochrany před ničivými silami sedmé rány (viz Ez 9,1–11 jako pozadí obrazu ze Zj 7,1–3). Na otázku ze Zj 6,17 proto dostáváme jasnou odpověď: v den Božího hněvu bude moci obstát jen zapečetěný Boží lid.

Aplikace

Pavel nás varuje před tím, abychom nezarmucovali Ducha svatého, jehož pečeť je pro nás důležitá pro „den vykoupení“ (Ef 4,30). Co to znamená? Jak můžeme „zarmoutit“ Ducha svatého? Jaká rozhodnutí potřebuješ udělat a čeho se potřebuješ vyvarovat, abys nezarmucoval Ducha svatého?

ZAPEČETĚNÍ BOŽÍHO LIDU

⁴Pak jsem slyšel počet označených: sto čtyřiačtyřicet tisíc označených ze všech pokolení Izraele: ⁵z pokolení Juda dvanáct tisíc, z pokolení Rúben dvanáct tisíc, z pokolení Gád dvanáct tisíc, ⁶z pokolení Ašer dvanáct tisíc, z pokolení Neftalím dvanáct tisíc, z pokolení Manase dvanáct tisíc, ⁷z pokolení Šimeón dvanáct tisíc, z pokolení Levi dvanáct tisíc, z pokolení Isachar dvanáct tisíc, ⁸z pokolení Zabulón dvanáct tisíc, z pokolení Josef dvanáct tisíc, z pokolení Benjamín dvanáct tisíc označených. (Zj 7,4–8)

Osobní studium

Uvažuj o úvodních verších. Jak rozumíš významu čísla, které označuje počet zapečetěných Božích věrných?

Oznámení počtu těch, kteří jsou zapečetěni, označuje završení, skončení zapečetěování. Jan slyší, že jejich počet je 144 000 ze všech pokolení Izraele. Zjevení je symbolickou knihou, 144 000 nelze považovat za doslovné číslo. Číslo 144 000 je dvanáct krát dvanáct krát tisíc. Dvanáctka je v Bibli symbolem Božího lidu a církve – je to počet kmenů Izraele i počet apoštolů, kteří tvoří základ církve (Ef 2,20). Číslo 144 000 tedy představuje plnost Božího lidu poslední doby. Jde o „Boží Izrael“ (Ga 6,16). Tvoří ho věrní ze Židů i z pohanů, kteří jsou připraveni na Kristův návrat a kteří budou proměněni, aniž poznali smrt (Ř 11,26; 1K 15,51–53).

Výčet dvanácti kmenů Izraele uvedených ve Zjevení 7 není klasickým vyjmenováním izraelských kmenů a nelze jej chápat doslovně. Deset kmenů severního království bylo vzato do zajetí během asyrské nadvlády (2Kr 17,6–23), kde postupně splynuly s ostatními národy. Již v Ježíšově době z národa žily jako společenství jen dva kmeny (Juda

a Benjamín). Proto judaismus v dnešní době není tvořen dvanácti kmeny.

Kromě toho se seznam dvanácti kmenů zmíněných ve Zj 7 nikde jinde v této podobě v Písmu nenachází (porovnej Nu 1,5–15 a Ez 48,1–29). Juda je zde zmiňován jako první kmen (Zj 7,5) namísto Rúbena (Nu 1,5). Kmeny Dan a Efrajim, které jsou zahrnuty v seznamech v Nu 1 a v Ez 48, jsou ze seznamu ve Zj 7 vynechány. Namísto nich jsou v seznamu zmiňováni Jozef a Lévi (Zj 7,7.8). Zřejmým důvodem pro vynechání Efrajima a pravděpodobně i Dana ze seznamu ve Zj 7 může být skutečnost, že tyto dva kmeny jsou ve Starém zákoně spojené s odpadlictvím a modlářstvím (1Kr 12,29.30 a Oz 4,17).

Jak tedy máme chápat seznam ze Zj 7? Nejedná se o historický záznam, seznam má teologický význam. Skutečnost, že v seznamu chybějí kmeny Dan a Efrajim, naznačuje, že typ nevěrnosti, jakého se tyto dva kmeny dopustily, nemá uprostřed zapečetěného Božího lidu žádné místo. Kromě toho je církev v Novém zákoně přirovnávána k dvanácti kmenům Izraele (Jk 1,1). Dvanáct kmenů ze Zj 7 tedy symbolizuje celý Boží lid, který vytrvá až do konce – Židy i pohany.

Aplikace

Jaké Boží ujištění se v Bibli nachází pro ty, kteří budou žít v těžkých dobách konce času?

VELKÝ ZÁSTUP

9Potom jsem viděl, hle, tak veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, jak stojí před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečení v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou. 10A volali velikým hlasem: „Díky Spasiteli, Bohu našemu, sedícímu na trůnu, a Beránkovi.“ (Zj 7,9.10)

Osobní studium

Přemýšlej o textu Zj 7,9–14. Koho vidí Jan v tomto vidění? Jak jsou tito lidé popsáni? Odkud přicházejí? Jaký je jejich vztah k Bohu a ke Kristu?

Jan viděl „veliký zástup“, který nikdo nedokáže spočítat (Zj 7,9). Dozvídáme se, že tito lidé „přišli z velikého soužení a vyprali svá roucha a vybělili je v krvi Beránkově“ (Zj 7,14). Jde tedy o neobyčejnou, mimořádnou skupinu lidí, kteří – ať už prošli jakýmkoliv soužením – zůstali věrní Ježíši. Symbolem jejich věrnosti jsou bílá roucha, do kterých jsou oblečeni. Slovo „soužení“ v Bibli velmi často odkazuje na utrpení, které věřící pro svou víru prožívají (viz například Ex 4,31 – ČSP; Ž 9,10.11; Mt 24,9; J 16,33 a Ř 5,3 – ČSP). A tak ačkoli někteří adventisté vnímají tuto skupinu jen jako jiný pohled na již zmíněných 144 000, „velký zástup“ můžeme také chápat i jako odkaz na všechny vykoupené, kteří během dějin trpěli pro svou víru.

Stejně jako v celé Bibli, i v popisu „velikého zástupu“ můžeme pozorovat důraz na velké téma spasení z milosti. Jediné, na co mohou

spoléhat ti, kteří touží po vykoupení, po spasení, věčném životě, novém nebi a nové zemi, je Kristova spravedlnost. Jejich spasení je především výsledkem toho, co pro ně Kristus udělal, ne výsledkem jejich vlastní svatosti a činů.

„Nejblíže trůnu budou stát lidé, kteří kdysi horlili pro satanovu věc, byli však ‚vychvá- ceni jako oharek z ohně‘ a následovali svého Spasitele s hlubokou vnitřní oddaností. Vedle nich budou stát ti, kdo si vypěstovali dokonalou křesťanskou povahu v prostředí klamu a nevěry; lidé, kteří dodržovali Boží zákon i tehdy, když jej křesťanský svět prohlašoval za neplatný, a dále miliony těch, kdo byli mučeni pro svou víru. Za nimi bude stát ‚tak veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků ... před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečení v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou‘ (Zj 7,9). Jejich boj skončil, zvítězili. Běželi závod a získali cenu. Palmová ratolest v jejich rukou je symbolem vítězství, bílé roucho znakem neposkrvněné Kristovy spravedlnosti.“ (GC 665; VDV 429)

Aplikace

Ano, můžeme obléci Kristovu spravedlnost, kterou přijímáme vírou jako dar. Jak si však můžeme udržet víru a zůstat věrní i uprostřed problémů a soužení? A co je možná ještě důležitější – jak si uchovat víru a věrnost v dobách klidu a dostatku? (Dt 8,11–17; Př 30,8.9)

TI, CO NÁSLEDUJÍ BERÁNKA

⁵Z jejich úst nikdo neuslyšel lež; jsou bez úhony. ⁶Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. (Zj 14,5,6)

Osobní studium

Přečti si text Zj 14,1–5. Jaké jsou tři hlavní charakteristiky těch, kteří patří mezi 144 000? Jak tyto charakteristiky souvisejí s popisem svatých, o nichž se píše ve Zj 14,12?

Zjevení 14,4,5 je popisem vlastností 144 000, tedy lidí žijících na konci času, kteří „zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši“ (Zj 14,12). Přestože v závěrečné krizi naplno zažili sílu satanova hněvu, zůstali pevní, jelikož měli blízký vztah s Ježíšem.

Jako rozumíš skutečnosti, že 144 000 vykoupených „neporušilo svou čistotu se ženami“? (Porovnej s textem Zj 17,5.) Jak souvisí čistota jejich charakteru se skutečností, že „byli vykoupeni z lidí jako prvotiny Bohu a Beránkovi“ (Zj 14,4; ČSP)?

Sexuální nemorálnost je v Bibli často symbolem nevěrnosti Bohu. Zj 17,5 (ČSP) hovoří o nevěstce Babylonu a jeho dcerách na konci času, s nimiž se poskvrňovali lidé ze všech koutů světa (Zj 18,3). Zjevení však hovoří o lidech označených jako 144 000, kteří zůstali věrní Kristu a odolali znesvěcujícímu vztahu s Babylonem a odpadlými církvemi. Právě proto těch 144 000 „následuje Beránka, kamkoli jde“ (Zj 14,4). Ve starém Izraeli patřila prvotina úrody Bohu – tedy to nejlepší ze sklizně (Nu 18,12). Slovo „prvotina“ může odkazovat na zachráněné lidi, kteří jsou však odlišní od těch, co přicházejí ze světa (Jk 1,18; ČSP). Ve Zjevení tvoří 144 000 skupinu lidí, kteří budou proměněni, aniž okusili smrt (1K 15,50–52). Jde tedy o prvotinu větší úrody zachráněných ze všech období dějin (Zj 14,14–16).

Aplikace

Co všechno nás ohrožuje tak, že se můžeme – dokonce i nevědomě – dopustit duchovního smilstva? Proč klameme sami sebe, pokud si namlouváme, že nám nic takového nehrozí?

SPASENÍ NAŠEMU BOHU A BERÁNKOVI

¹⁹Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny. ²⁰Vždyť ze skutků zákona, nebude před ním nikdo ospravedlněn, neboť ze zákona pochází poznání hříchu. ²¹Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, ²²Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdíl. (Ř 3,19–22)

Osobní studium

Přečti si text Zj 14,5 a také verše 2Pt 3,14 a Ju 1,24.25. Zjevení popisuje, že Boží lid na konci věků je „bez úhony“. Jak lze dosáhnout takového stavu?

Závěrečná charakteristika skupiny 144 000 je: „Z jejich úst nikdo neuslyšel lež; jsou bez úhony“ (Zj 14,5). Zatímco ti, kdo patří světu, se rozhodli věřit jeho svodům a lžím, lidé patřící na konci času Bohu, přijali lásku k pravdě, aby byli spaseni (2Te 2,10.11).

Vyjádření „bez úhony“ neoznačuje morální, bezhříšný stav, ale odkazuje na věrnost této skupiny Kristu. V Písmu se o Božím lidu mluví

jako o „svatých“ (Lv 19,2; 1Pt 2,9). Abraham (Gn 17,1) a Jób (Jb 1,1) byli bezúhonní, podobně i křesťané jsou povoláni, aby před Bohem žili svatý a bezúhonný život (Ef 5,27; Fp 2,15).

Přečti si znovu text Ř 3,19–24. Jak bys shrnul hlavní myšlenku těchto veršů? Proč je tato pravda pro život křesťana tak důležitá?

V závěrečných dnech světových dějin bude skupina 144 000 odrážet Kristův charakter. Jejich vykoupení ukáže, co vše pro ně udělal Kristus, nebyla to jejich svatost ani zásluhy (viz Ef 2,8–10). Ti, kdo patří mezi 144 000, si „vyprali svá roucha a vybilili je v krvi Beránkově“ (Zj 7,14). Jako takoví jsou před Bohem „čistí a bez poskvrny“ (2Pt 3,14).

Aplikace

„Potřebujeme být pročištěni, očištěni od všeho pozemského, až se v nás bude zrcadlit obraz našeho Spasitele a budeme mít účast na Boží přirozenosti. ... Až se ukončí životní zápas, až bude odložena k Ježíšovým nohám zbroj a svatí budou oslaveni, až tehdy bude možné bezpečně prohlásit, že jsme spaseni a bez hříchu.“ (3SM 355.356)

Jak můžeš žít posvěcený život v aktivní přípravě na věčnost – a přesto se nechytit do pasti perfekcionismu a fanatické svatosti?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

O totožnosti skupiny 144 000 se velmi vášnivě diskutuje. Z knihy Zjevení se zdá zřejmé, že skupina 144 000 tvoří poslední generaci Božího lidu v závěrečných dnech pozemských dějin. Víme, že prožijí soužení, budou uchráněni od sedmi posledních ran (Ž 91,7–16) a že jejich věrnost a oddanost bude zkoušena více než věrnost jakékoliv generace v minulosti.

Nebylo nám zjeveno, kdo přesně bude do této skupiny patřit. Jejich totožnost je jedním z tajemství, která si Bůh uchoval pro sebe (Dt 29,28). Jen budoucnost ukáže, kdo bude do této skupiny zachráněných svatých patřit. V souvislosti s tímto tajemstvím zaznívá následující varování:

„Kristus říká, že i v církvi budou takoví, kteří budou namísto pravd předkládat své výmysly a dohady, ačkoli Bůh dal velkolepé a povznášející pravdy, které by se měly stát trvalou součástí našeho uvažování. Když si lidé budou náhodně vybírat různé teorie a bude je hnát zvědavost poznávat věci, které pro ně nejsou nijak užitečné, Bůh je nepovede. Není totiž Božím záměrem, aby jeho církev předkládala a učila to, co není v Božím slově. Není Boží vůlí, aby se vedly spory o otázkách, které lidem duchovně nepomáhají. Jako například: kdo je součástí 144 000? Ti, kteří jsou Bohem vyvoleni, to zakrátko budou s jistotou vědět.“ (1SM 174)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažuj o výzvě, abychom: „usilovali ze vší síly, kterou nám Bůh dal, abychom byli mezi těmi 144 000...“ (7BC 970). Jak můžeme tato slova uposlechnout? Jak by měla ovlivňovat tvé každodenní rozhodování?
2. Důležitou charakteristikou skupiny 144 000 je zpěv nové písně. Je to píseň, kterou kromě 144 000 nemůže zpívat nikdo jiný, protože jde o píseň zkušenosti – zkušenosti, kterou neprožila žádná jiná skupina věřících v dějinách (Zj 14,3.4; 15,2.3). Když uvažuješ o svém vlastním životě, jak tvůj současný duchovní život odráží píseň tvé dnešní zkušenosti s Bohem? Nebo tvůj život odráží jen příběhy o Božím jednání ve tvém životě kdysi v minulosti a postrádá důkazy o odevzdání se v současnosti? Co vám může pomoci znovu se odevzdat Bohu?
3. Jaký je rozdíl v tom, když „máme informace“ o Kristu, a když ho opravdu známe? Kdyby se vás někdo zeptal: „Jaký je Kristus?“, co byste mu odpověděli?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Sedm polnic

Texty na tento týden

Zj 8,1–13; Nu 10,8–10; Ez 10,2; Zj 10,1–11; Da 12,6.7; Zj 11,1–13; Lv 16

Základní verš

„Ve dnech, kdy zazní polnice sedmého anděla, naplní se Boží tajemství, jak je Bůh oznámil svým služebníkům prorokům.“ (Zj 10,7)

Ve scéně otevírání páté pečeti jsme mohli sledovat hlasitý křik těch, kteří trpěli pro Boží slovo. Tento křik představuje volání všech věrných v celých dějinách. Věrní jsou zobrazeni jako duše pod oltářem, které se domáhají spravedlnosti a nápravy (Zj 6,9.10). Hlas z nebes je vyzývá, aby počkali na příchod dne, kdy Bůh bude soudit ty, kteří jim ubližovali. Po otevření šesté pečeti vidíme scénu vykonání soudu nad těmi, kteří škodili a křivdili jeho věrným následovníkům (Zj 6,15–17).

Scéna otevírání páté pečeti ukazuje zkušenost trpícího Božího lidu v průběhu historie – od Ábela až po dobu, kdy Bůh nakonec vynese soud a pomstí se „za krev svých služebníků“ (Zj 19,2). Trpící Boží lid musí zůstat pevný a trpělivý a důvěřovat, že Bůh jeho modlitby slyší.

Vidění sedmi polnic ukazuje, že Bůh již během celých dějin jednal ve prospěch svého lidu a odsoudil ty, kteří mu ubližovali. Cílem tohoto vidění je ujistit Boží lid, že nebesa nejsou k jeho utrpení lhostejná.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

MODLITBY SVATÝCH

³Jiný anděl předstoupil se zlatou kadidelnicí před oltář; bylo mu dáno množství kadidla, aby je s modlitbami všech posvěcených položil na zlatý oltář před trůnem. ⁴A vystoupil dým kadidla spolu s modlitbami posvěcených z ruky anděla před Boží tvář. ⁵Tu vzal anděl kadidelnici, nahnul do ní oheň z oltáře a vrhl ji dolů na zem; a nastalo burácení, hřímání, blesky a zemětřesení. (Zj 8,3-5)

Osobní studium

Zj 8. kapitola začíná obrazem sedmi andělů, kteří stojí před Bohem a v rukou mají sedm polnic (trub; BK). Než se polnice rozezvučí, do obrazu vstupuje další scéna, jejímž cílem je vysvětlit teologický význam polnic.

Uvažuj nad úvodním textem. Jak mu rozumíš? Přemýšlej o něm v souvislosti s následujícím popisem každodenní služby v jeruzalémském chrámu:

Staré židovské spisy připomínají, že během večerního obětování byl na oltář položen beránek jako zápalná oběť a jeho krev byla vylita k základům oltáře. Určený kněz pak vzal zlatou kadidelnici a naplnil ji uhlíky z oltáře. Potom vnesl kadidlo do chrámu a obětoval je na zlatém oltáři ve svatyni. Po obětování kadidla vyšel kněz opět ven a hodil kadidelnici na dlažbu, čímž způsobil hluk. V té chvíli zatroubilo sedm kněží na polnice, a tím dali znamení o skončení denní služby v chrámu.

Je zřejmé, že jazyk Zj 8,3-5 nám připomíná právě večerní službu v chrámu. Je důležité si všimnout, že anděl dostává kadidlo u oltáře a následně ho přidává „na zlatý oltář před trůnem“ (Zj 8,3). Kadidlo symbolizuje

modlitby Božího lidu (Zj 5,8) a na tyto modlitby nyní Bůh odpovídá.

Zjevení 8,3-5 přináší důležité informace o významu polnic v knize Zjevení:

(1) Sedm polnic představuje Boží soud nad vzbouřeným lidstvem v reakci na modlitby utlačovaného Božího lidu.

(2) Troubení polnic následuje po smrti Ježíše jako Beránka (oběti) a postupně pokračuje během celých dějin až do druhého Kristova příchodu (Zj 11,15-18).

Znovu si přečti verš Zj 8,5 a uvažuj, jak souvisí s textem Ez 10,2. Jak Ezechielovo vidění o hořících uhlících padajících na odpadlý Jeruzalém objasňuje smysl troubení na polnice ve Zjevení?

Anděl naplní kadidelnici ohněm ze zlatého oltáře a pak jej vysype na zem. Je důležité si uvědomit, že oheň pochází z oltáře, kde je páleno kadidlo, symbolizující modlitby svatých. To naznačuje, že sedm polnic oznamuje Boží zásah do dějin, který je odpovědí na modlitby jeho utlačovaného lidu, Boží soud. Bůh zasahuje ve prospěch věrných v čase, který k tomu sám určí. Hození kadidelnice na zem pak může připomenout i varování, že Kristova služba smíření nebude trvat navždy a jednoho dne tento čas skončí (Zj 22,11.12).

Aplikace

Ať si jakkoli přejeme, aby Bůh zasáhl v náš prospěch proti utlačovatelům a zlu, Bůh je stále svrchovaný vládce a zasáhne ve svém čase a způsobem, pro který se rozhodne. Co ti to říká o Bohu? Jaký je smysl modliteb těch, co v utrpení volají k Bohu?

VÝZNAM TROUBENÍ NA POLNICE

¹²Zatroubil čtvrtý anděl, a byla zasažena třetina slunce, třetina měsíce a třetina hvězd, takže ze třetiny potemněly, a den i noc byly o třetinu temnější. ¹³A viděl jsem a slyšel, jak středem nebeské klenby letí orel a volá mocným hlasem: „Běda, běda, běda obyvatelům země, až zaznějí polnice tři andělů, kteří ještě netroubili!“ (Zj 8,12.13)

Osobní studium

Při zobrazení Božích zásahů ve prospěch věrného lidu používá Zjevení obraz troubení na polnice ze Starého zákona. Toto troubení bylo důležitou součástí každodenního života starověkého Izraele (Nu 10,8–10 a 2Pa 13,14.15). Zvuk polnic připomínal lidem službu v chrámu, na polnice se troubilo i při sklizni, během svátků a také ve válkách.

Troubení na polnice šlo ruku v ruce s modlitbou. Během bohoslužby v chrámu nebo při svátcích se na ně troubilo, aby Bůh pamatoval na smlouvu se svým lidem. Polnice lidem připomínaly, aby byli připraveni na „den Hospodinův“ (Jl 2,1). Během bojů dával zvuk polnice důležité instrukce a varování – a troubením na polnice také lid volal k Bohu a prosil o svou záchranu. Zmíněné skutečnosti tvoří pozadí, na kterém bychom měli významu sedmi polnic ve Zjevení rozumět.

Přečti si Zj 8,13 a 9,4.20.21. Kdo je souzen během troubení na sedm polnic?

Události, na jejichž počátku stojí jednotlivá troubení na polnice ve Zjevení, poukazují na Boží zásahy v dějinách jako odpověď na modlitby Božího lidu. Zatímco otevírání pečeti se soustřeďovalo především na ty, kteří o sobě tvrdili, že patří k Božímu lidu, polnice oznamují soudy proti obyvatelům země (Zj 8,13). Zároveň jde o výzvu všem

lidem, aby se obrátili k Hospodinu dříve, než bude příliš pozdě.

Soudy sedmi polnic postihují třetinu stvoření a jejich smyslem tedy není smrt, ale snaha o nápravu a záchranu. Jejich troubení oznamuje, že nastal čas, aby Bůh projevilsvou legitimní vládu. Sedm troubení na polnice se vztahuje na události od kříže až po závěr pozemských dějin (Zj 11,15–18). Zaznívá během celého období, kdy v nebi probíhá Ježíšova přímluvná služba (Zj 8,3–6) a po celé zemi se káže evangelium (Zj 10,8–11.14). Pokrývá přibližně stejné časové úseky, jaké popisuje otevírání sedmi pečeti, a ty se zase překrývají se stejnými časovými obdobími, které reprezentuje sedm sborů:

(A) První dvě troubení oznamují soud proti mocnostem, které se podílely na ukřižování Krista a na pronásledování rané církve – tedy proti vzpurnému Jeruzalému a pohanské Římské říši.

(B) Třetí a čtvrté troubení zobrazuje nebeský soud proti odpadlictví křesťanské církve během středověku.

(C) Páté a šesté troubení popisuje rozdělení v náboženském světě během pozdního středověku a v poreformačním období. Tato doba je charakteristická růstem aktivity zla, které v konečném důsledku přivede svět do závěrečného zápasu na místě zvaném Harmagedon.

Aplikace

Není pochyb o tom, že historie je krvavá a plná bolesti a utrpení. Jak ti tato smutná realita pomáhá uvědomit si nádhru zaslíbení, která jsme obdrželi prostřednictvím Ježíše? Které z těchto zaslíbení je pro tebe v tomto kontextu nejkrásnější?

ANDĚL S OTEVŘENOU KNIHOU

¹Tu jsem viděl dalšího mocného anděla, jak sestupuje z nebe, zahalen v oblak. Nad jeho hlavou byla duha, jeho tvář byla jako slunce, nohy jako ohnivé sloupy; ²v ruce měl otevřenou knižičku. Pravou nohou se postavil na moře, levou na pevninu ³a vykřikl mocným hlasem, jako když zařve lev. Na jeho výkřik odpovědělo sedmero zahřmění. ⁴Jakmile doznělo to sedmero zahřmění, chtěl jsem to zapsat; ale uslyšel jsem hlas z nebe: „Zachovej v tajnosti, co se ozvalo v sedmero zahřmění, a nic nepiš!“ (Zj 10,1–4)

Osobní studium

Šestá polnice nás přivádí do doby konce. Jaká výzva zaznívá k Božímu lidu během tohoto období? Než bude slyšet hlas sedmé polnice, objevuje se v textu vsuvka, která vysvětluje poslání a zkušenost věrných v době konce.

Přemýšlej o úvodním textu. Jak těmto veršům rozumíš? Co je v nich podle tebe nejdůležitějším poselstvím?

„Mocný anděl, který dával Janovi instrukce, nebyl nikdo menší, než samotný Ježíš.“ (7BC 971) Právě on se postavil na moře a na pevninu, což znamená nejen jeho celosvětovou vládu, ale i univerzální důležitost jeho poselství. Vykřikl mohutným hlasem připomínajícím řev lva, což symbolizuje Boží hlas (Oz 11,10 a Zj 5,5).

Jan nedostal povolení zapsat, co slyšel v hlase sedmi hromů. Některé události týkající se budoucnosti Bůh sice Janovi zjevil, ale nedovolil, aby byly zaznamenány.

Přečti si text Zj 10,5–7 a porovnej jej s verši Da 12,6.7. Jaké téma mají tyto dvě pasáže společné?

Když anděl říká, že „čas již více nebude“ (Zj 10,6; ČSP), použitý řecký výraz *chronos* vyjadřuje, že jde o časové období (na rozdíl od vý-

razu *kairos*, který označuje kvalitu, vhodnost nebo příhodnost času). To nás vede zpět k veršům Da 12,6.7, kde anděl říká, že pronásledování svatých bude trvat čas, dva časy a půl času, což představuje období 1 260 let (od 538 do 1798), během kterého byla církev pronásledována papežstvím (porovnej s Da 7,25). Jelikož u Daniela i ve Zjevení prorocký „den“ symbolizuje rok (Nu 14,34; Ez 4,6), potom 360 „dní“ představuje 360 let, a tři a půl „času“ (nebo „roku“) pak představuje 1 260 „dní“ neboli let. Někdy po skončení tohoto období nastane konec – tedy druhý příchod Ježíše Krista.

Konstatování, že „čas již více nebude“, odkazuje na časové proroctví u Daniela, přesněji na 2 300 prorockých dnů v Da 8,14 (období 457 před Kristem až 1844 po Kristu). Po tomto časovém období již nebude následovat žádná prorocká časová předpověď. Ellen G. Whiteová k tomu říká:

„Tento čas, který anděl vyhlásil slavnostní přísahou ... je prorockým obdobím, které bude předcházet příchodu Pána. Lidé totiž ohledně konce času již jiné poselství nedostanou. Po skončení tohoto časového období, mezi roky 1842 až 1844, již nebude možné najít další konkrétní prorocké období. Nejdelší prorocký výpočet sahá k podzimu roku 1844.“ (7BC 971)

Aplikace

Jaké další důvody (kromě uvedeného citátu Ellen G. Whiteové) bys mohl uvést pro potvrzení myšlenky, že se musíme vyvarovat jakéhokoli dalšího budoucího stanovování data? Proč jsou různé výpočty času druhého příchodu Ježíše Krista (nebo jiných budoucích událostí) nebezpečné?

SNĚDENÁ KNIHA

⁸Hlas, který jsem slyšel z nebe, opět ke mně promluvil: „Jdi, vezmi tu otevřenou knihu z ruky anděla, který stojí na moři i na zemi.“ ⁹Přistoupil jsem tedy k tomu andělu a požádal ho, aby mi tu knihu dal. Řekl mi: „Vezmi ji a sněz; v žaludku ti zhořkne, ačkoli v tvých ústech bude sladká jako med.“ ¹⁰Vzal jsem tu knihu z ruky anděla a snědl ji; v mých ústech byla sladká jako med, ale když jsem ji pozřel, zhořkla mi v žaludku. ¹¹Tedy jsem slyšel: „Je třeba, abys znovu prorokoval proti mnoha národům, kmenům, jazykům i králům.“ (Zj 10,8-11)

Osobní studium

Výzva sníst knihu s poselstvím od Hospodina se v Bibli používá k vyjádření přijetí poselství od Boha a zvěstování tohoto poselství lidem (Ez 2,8–3.11; Jr 15,16). Když proroci poselství přijímali, stávalo se pro ně radostnou, sladkou zprávou, ale když ho zvěstovali, stalo se někdy trpkým, protože ho mnozí odmítli a vzbouřili se proti němu.

Janova hořko-sladká zkušenost se snědením „knihy“ (jde o svitek s poselstvím proroka Daniela) se vztahuje na rozpečetění Danielova poselství týkajícího se konce času. Jan zde představuje věrnou církev, která je pověřena zvěstováním věčného evangelia (Zj 14,6.7) na konci období vymezeného časovým proroctvím z knihy proroka Daniela o 1 260 dnech/letech (Da 7,25).

Kontext naznačuje, že Janovo vidění ukazuje na další hořko-sladkou zkušenost na konci prorockého období 2 300 let. Když na základě Danielových proroctví milletritské hnutí očekávalo, že se Kristus vrátí v roce 1844, toto poselství pro ně bylo sladké. Když se však jejich očekávání nesplnilo a Kristus se nevrátil, čekalo je hořké zklamání

a hledali v Písmu jasnější pochopení proroctví.

Výzva znovu prorokovat celému světu, kterou Jan dostal (Zj 10,11), nás vede k adventistům zachovávajícím sobotu, kterým bylo svěřeno hlásání poselství o druhém příchodu Krista ve spojení s proroctvími Daniela a Zjevení.

Přečti si text Zjevení 11,1.2. Jaký úkol Jan dostal? Co by podle tebe mohl tento verš znamenat?

Tato pasáž je pokračováním scény ze Zjevení 10. Koncept „měření“ (nebo i vážení) odkazuje v Bibli k soudu (Mt 7,2; Da 5,25–28). Chrám, který měl Jan změřit, se nacházel v nebesích, kde Ježíš koná vše pro naši záchranu. Odkaz na chrám, oltář a ty, co se v něm klanějí Bohu, ukazuje na den smíření (Lv 16,16–19). Byl dnem „měření“ neboli soudu, kdy se Bůh definitivně vypořádal s hříchy svého lidu. Zj 11,1 ukazuje, že poselství o nebeské svatyni se nachází přímo uprostřed závěrečného zvěstování evangelia, které obsahuje i obhájení Božího charakteru. Tímto způsobem získává poselství evangelia hlubší rozměr a ukazuje na Kristovo dílo smíření a na jeho spravedlnost jako jedinou cestu k záchraně lidských bytostí.

Aplikace

Během dne smíření hrála důležitou roli krev, která byla přinesena jako oběť (Lv 16). Jak bys mohl vysvětlit, že myšlenka soudu vycházející ze dne smíření je dobrou zprávou? Proč jde o důležité učení?

DVA SVĚDCI

³A povolám své dva svědky, a oblečení v smuteční šat budou prorokovat tisíc dvě stě šedesát dní.
⁴To jsou ty dvě olivy a ty dva svícny, které stojí před Pánem země. ⁵A kdyby jim chtěl někdo ublížit, vyšlehne oheň z jejich úst a sežehne jejich nepřátele; takto zahyne každý, kdo by jim chtěl ublížit.
⁶Ti dva svědkové mají moc uzavřít nebesa, aby nebylo deště za dnů jejich prorokování, a mají moc proměnit vody v krev a sužovat zemi všemi možnými pohromami, kdykoliv budou chtít.
 (Zj 11,3–6)

Osobní studium

Jaká je podle tebe souvislost mezi zmíněnými dvěma svědky a Zerubábelem a Jozuem v jejich královské, respektive kněžské roli? (Za 4,2.3.11–14)

Symbol dvou svědků pochází ze židovského právního systému, který vyžadoval nejméně dva svědky, aby mohlo být něco označeno jako pravda (J 8,17). Dva svědci představují Bibli – Starý a Nový zákon. Tyto dvě části nelze oddělit. Boží lid je povolán, aby hlásal světu úplné biblické poselství – „celou Boží vůli“ (Sk 20,27). Svědci jsou zobrazení, jak prorokují oblečení do smutečního šatu během 1 260 dnů/let (538–1798). Smuteční, žiněný šat je typickým oblečením pro dobu truchlení (Gn 37,34). Ukazuje na složité období, kdy byly biblické pravdy pohřbeny a překryty lidskými tradicemi.

Přečti si text Zj 11,7–13. Pokus se vlastními slovy popsat, co se stalo se dvěma svědky na konci prorockého času 1 260 dnů/let.

Šelma, která bude bojovat se dvěma svědky a nakonec je zabije, vystupuje přímo z „propasti“, což je označení satanova sídla. Zabití svědků je historicky možné vztáh-

nout na ateistický útok na Bibli a snahu zlikvidovat náboženství v souvislosti s událostmi Velké francouzské revoluce. Proti-náboženský systém, který byl ustanoven ve Francii, se vyznačoval morálním úpadkem Sodomy, ateistickou arogancí Egypta a odpadlictvím Jeruzaléma (Zj 11,8). Tak jako Jeruzalém Ježíše odmítl a přivedl na smrt, tak toto veliké symbolické město zabíjí křesťanskou církev a Bibli.

Vzkříšení dvou svědků ukazuje na velké oživení zájmu o Bibli, které následovalo po Velké francouzské revoluci. Jedním z důsledků tohoto oživení byl i vznik adventního hnutí s jeho soustředěním se na obnovu biblických pravd a vznik biblických společností šířících Písmo v různých jazycích po celém světě.

Těsně před koncem se uskuteční mohutné celosvětové hlásání biblického poselství (Zj 18,1–4). Toto závěrečné poselství podnítl nepřátelství umocněné satanskými silami. Prostřednictvím falešných zázraků bude vrcholit obrovská snaha oklamat celý svět a přimět uctíváče šelmy k závěrečnému boji proti věrnému Božímu svědkovi (Zj 16,13–16; 14,12).

Aplikace

Proč je podle tebe i dnes tolik útoků namířených proti věrohodnosti Bible? Čím je Bible pro tebe osobně? Pokus se zformulovat svou „definici“ tak, aby byla stručná a srozumitelná.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Troubení sedmé polnice (Zj 11,15–18) signalizuje završení pozemských dějin. Přišel čas, aby Bůh zjevil svou moc a vládu. Naše vzbouřená planeta, která byla tisíce let pod krutovládou satana, se má brzy vrátit pod Boží vládu. Po smrti na kříži a po vzkříšení a nanebevstoupení byl Kristus ustanoven jako spoluvládce vesmíru po boku Otce (Zj 12,10.11). Satan pokračuje ve své snaze pustošit a ničit vše, co se jen dá. Ví totiž, že mu zbývá jen málo času (Zj 12,12). Sedmá polnice oznamuje, že se Bohu podařilo vypořádat se s uchvatitelskými mocnostmi a že tento svět se konečně dostal pod Kristovu spravedlivou vládu.

Sedmá polnice také naznačuje další obsah knihy Zjevení: (1) *Rozzuřily se národy*: Zjevení 12–14 popisuje satana naplněného hněvem (12,17), který spolu se svými dvěma spojenci – šelmou z moře a šelmou ze země – šikuje národy světa k boji proti Bohu a jeho lidu. (2) *Přišel tvůj hněv*: Boží odpovědí na zuřivost národů je sedm posledních ran, které popisují Boží hněv (Zj 15,1). (3) *Čas, abys soudil mrtvé*: Boží soud odměňuje i trestá (Zj 20,11–15). (4) *Odměnil své služebníky*: jak je popsáno ve Zj 21–22. (5) *Zahubil ty, kdo hubili zemi*: Zj 19,2 uvádí, že Babylon je na konci času souzen, protože škodil zemi. Zničení satana, jeho armády a jeho dvou spojenců je závěrečným činem dramatu velkého sporu mezi dobrem a zlem (Zj 19,11–20,15).

Otázky k rozhovoru

1. *Také my se občas setkáváme se skutečností, že kázání evangelia může být hořkou zkušeností (Zj 10,10) – setkáváme se s odmítnutím, výsměchem a i my sami můžeme být odmítnuti a zesměšněni. Kázání evangelia může někdy podnítit nepřátelství. Které osoby z Bible čelily takovým zkouškám? Co se můžete naučit z jejich zkušeností?*
2. *Uvažujte o následujícím citátu: „Znovu a znovu jsem dostávala varování před určováním času. Už nikdy Boží lid nedostane poselství, jehož základem by byl čas. Neznáme přesný čas ani pro vylití Ducha, ani pro Kristův příchod.“ (1SM 188) Proč je tak problematické kreslit podrobné grafy, které naznačují, co a kdy se má dít po roce 1844? Jak se můžeme bránit proti pastem, které takové předpovědi přinášejí?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Poražený nepřítel

Texty na tento týden

Zj 12; Gn 3,15; Iz 14,12–15; Da 7,23–25; 2Te 2,8–12; Zj 13,13,14; 19,20

Základní verš

„Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti.“ (Zj 12,11)

Zjevení 12.–14. kapitola nás připravuje na druhou část knihy, která popisuje závěrečné události (Zj 15,1–22,21). Zatímco první polovina knihy Zjevení (Zj 1,1–11,19) popisuje duchovní zápasy a utrpení církve v nepřátelském světě po celou dobu trvání křesťanství, zbývající kapitoly se zaměřují na klíčové události, které vedou k druhému příchodu Krista a k nastolení Božího království.

Zjevení 12 představuje celkovou situaci, která vede k rozhodujícím událostem světových dějin. Ukazuje nám postupný vývoj velkého sporu mezi dobrem a zlem – Kristem a satanem.

V knize Zjevení je satan hlavním nepřítelem Boha a jeho lidu. Je představen jako reálná bytost, nejen jako nějaký myšlenkový koncept. Satan stojí za vším zlem a vši vzpourou ve vesmíru. Ví, že jeho poslední příležitostí uspět proti Bohu před druhým příchodem znamená uspět v závěrečné bitvě mezi dobrem a zlem, která se označuje i jako Harmagedon (Armagedon – B21; BK). Satan proto celé své úsilí zaměřuje na přípravu na tuto událost.

Záměrem Zjevení 12 je přinést Božímu lidu ujištění, že satanovi se nepodaří uspět a bude poražen. Jde zároveň o varování, že satan je odhodlán udělat úplně všechno, aby zničil církev a její poselství v závěrečné době. Jediná naděje církve ostatku na vítězství spočívá v Kristu.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ŽENA A DRAK

¹A ukázalo se veliké znamení na nebi: Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy. ²Ta žena byla těhotná a křičela v bolestech, neboť přišla její hodina. ³Tu se ukázalo na nebi jiné znamení: Veliký ohnivý drak s deseti rohy a sedmi hlavami, a na každé hlavě měl královskou korunu. ⁴Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. A drak se postavil před ženu, aby pohltil její dítě, jakmile se narodí. ⁵Ona porodila dítě, syna, který má železnou berlou pást všechny národy; ale dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu. (Zj 12,1–5)

Osobní studium

Jan ve vidění pozoroval dvě velká znamení – symboly. Prvním byla těhotná žena a druhým byl drak, připravený zničit dítě, které se mělo narodit. Jak tomuto textu rozumíš? Jaké pocity v tobě vyvolává toto vidění?

Žena bývá v Bibli symbolem Božího lidu (2K 11,2). Panna, čistá a věrná žena, představuje věrné následovníky Krista, zatímco odpadlí a nevěrní jsou nejčastěji představeni symbolem nevěstky. Symbol ženy ve Zjevení 12 může mít i několikánásobný význam. Na začátku, kdy je „v očekávání“ syna, představuje Izrael, ze kterého vyšel zaslíbený Mesiáš (Zj 12,1–5). Ve verších Zj 12,6.13–17 je pak symbolem křesťanské církve a věrného ostatku, který z ní vyšel. Žena je oděná sluncem, pod nohama má měsíc a kolem hlavy dvanáct hvězd. Obraz může čtenářům připomenout příběh, v němž měl Josef sen o slunci, měsíci a jedenácti hvězdách (on sám byl tou dvanáctou), které představovaly Jákobovu rodinu, tedy starozákonní Boží lid (Gn 37,9.10). Kromě toho slunce v Bibli představuje také slávu Kristova charakteru, jeho spravedlnosti (Mal 3,20). Kristus je „světlem světa“ (J 8,12) a jeho lid má světu odrážet jeho milující charakter (Mt 5,14–16). Měsíc jako „menší“ světlo (Gn 1,16) poukazuje na zaslíbení, která předpověděla Kristovo dílo.

Dalším, co Jan pozoroval ve svém vidění, byl „veliký rudý drak, mající sedm hlav a deset

rohů“. (ČSP; ČEP překládá „ohnivý drak“). Drak je později ztotožněn se satanem (Zj 12,9) z Gn 3. Ocas je v Bibli symbolickým nástrojem podvodu (Iz 9,14.15; Zj 9,10) a jeho pomocí smetl drak třetinu hvězd z nebes na zem. Tento čin ukazuje, že když satan přišel o své místo v nebesích (Iz 14,12–15), podařilo se mu podvodem strhnout na svou stranu až třetinu nebeských bytostí. Tito padlí andělé se stali démony, kteří pomáhají ďáblu v jeho nepřátelství vůči Bohu a dílu záchranu (1Tm 4,1). Zjevení ukazuje draka, který má „deset rohů a sedm hlav“, jako symbol sil, které satan používal pro šíření zla na této zemi: pohanský Řím (Zj 12,4) a spiritizmus (Zj 16,13). „Ve Zjevení 12,9 se vysvětluje, že drak je satan. On podnítl Heroda, aby se snažil Ježíše zabít. Hlavním satanovým nástrojem v boji proti Kristu a jeho lidu v prvních staletích byla Římská říše a její převažující pohanské náboženství. Proto drak, i když představuje satana, v druhé řadě symbolizuje pohanský Řím.“ (GC 438; VDV 288)

Přečti si text Zj 12,9. Jakými jmény je zde satan nazván? Pokus se najít všechny souvislosti mezi texty Zj 12,9; Zj 12,3.4 a Gn 3,15. Co tato slova říkají o satanovu nepřátelství vůči Kristu a lidstvu?

Satan už od počátku čekal na Mesiáše – chtěl ho zničit jako malé dítě. Když se narodil, satan využil pohanský Řím ve snaze Mesiáše zabít (Mt 2,14–16). Dozvídáme se však, že „dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu“ (Zj 12,5).

Aplikace

Každý z nás je součástí velkého sporu mezi dobrem a zlem, který probíhá ve vesmíru. Tento zápas se však neodehrává jen na nějakém vzdáleném místě kosmu, ale i zde na zemi – a v srdci každého z nás. Co to pro tebe znamená?

SVRŽENÍ SATANA NA ZEM

⁷A strhla se bitva na nebi: Michael a jeho andělé se utkali s drakem. ⁸Drak i jeho andělé bojovali, ale neztvrdili, a nebylo již pro ně místa v nebi. ⁹A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. (Zj 12,7–9)

Osobní studium

O jakých událostech mluví úvodní text? Co předcházelo tomu, že byl satan svržen na zem? Jak podle tebe probíhal boj?

Satan byl svržen z nebes, když se vzbouřil proti Boží vládě. Chtěl uchvátit trůn v nebesích a „měřit se s Nejvyšším“ (Iz 14,12–15). Postavil se na otevřený odpor proti Bohu, ale byl poražen a svržen na zem. Podařilo se mu oklamat Adama a Evu, a proto si začal osobovat vládu a moc na tomto světě místo člověka (L 4,6). Jako samozvaný vládce tohoto světa (J 12,31) tvrdil, že má právo účastnit se zasedání nebeské rady jako zástupce země (Jb 1,6–12). Ale už od porážky na kříži byl satan spolu s padlými anděly připoután k této zemi – a to až do doby, dokud ho nestihne konečný trest (2Pt 2,4; Ju 1,6).

Ježíš svou smrtí nejen zachránil a vykoupil to, co bylo ztraceno, ale zároveň před celým vesmírem odhalil satanův charakter. „Satan

pochopil, že byl odhalen. Nepadlí andělé i celý vesmír měli možnost sledovat jeho jednání. Sám se projevil jako vrah. Protilil krev Božího Syna, a tím se připravil o náklonnost nebeských bytostí. Od té doby má omezenou působnost.“ (DA 761; TV 489) Před celým vesmírem převzal Ježíš vládu nad zemí a byl prohlášen za právoplatného vládce země (Ef 1,20–22; Fp 2,9–11).

Ježíš tyto události předpověděl: „Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven“ (J 12,31).

Tímto rozsudkem nad satanem „přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí“ (Zj 12,10). Satan má stále omezenou moc, a může ubližovat Božimu lidu na zemi. Všechno to však dělá s vědomím, jak „málo času mu zbývá“ (Zj 12,12). Ale i přesto, že jeho čas se krátí, dělá vše, co je v jeho síle, aby na zemi způsoboval bolest, utrpení a zmatek.

Aplikace

Jak se můžeš proti satanovi bránit? Uvažuj o tom v kontextu veršů Zj 12,11 a Ef 6,10–18.

BOJ NA ZEMI

Žena pak uprchla na poušť, kde jí Bůh připravil útočiště, aby tam o ni bylo postaráno po tisíc dvě stě šedesát dní. (Zj 12,6)

¹³Když drak viděl, že je svržen na zem, začal pronásledovat ženu, která porodila syna. ¹⁴Ale té ženě byla dána dvě mocná orlí křídla, aby mohla uletět na poušť do svého útočiště, kde ukryta před hadem byla zachována při životě rok a dva roky a polovinu roku. (Zj 12,13,14)

Osobní studium

Jak rozumíš úvodním veršům? Jak Bůh vstupoval do života církve během období 1 260 dní neboli let (jde o totožný údaj jako „rok a dva roky a polovina roku“)?

„Svržení satana jako žalobce bratří bylo spojeno s úžasným dílem, které Kristus vykonal na kříži. Plán vykoupení postupoval vpřed i přes satanův neustálý odpor. ... Satan věděl, že království, na které si dělal nárok, mu bude nakonec odňato. Proto se rozhodl ze všech sil zničit co nejvíce bytostí, které Bůh stvořil ke svému obrazu. Satan nenáviděl člověka, protože Kristus mu projevil ohromnou odpouštějící lásku a milosrdenství. Boží nepřítel se proto rozhodl zaútočit na člověka všemi možnými lžemi, kterými by ho mohl svést do zatracení. Oč beznadějnější byla jeho vlastní situace, o to s větší energií se snažil uskutečňovat své záměry.“ (3SP 194.195)

Není pochyb o tom, že satan pokračoval ve svých útocích plných hněvu proti objektu Kristovy lásky na zemi – proti církvi.

Církev však našla Boží ochranu na neobyčejném, pustém místě během prorockého období 1 260 dnů neboli let.

Doba, po kterou satan pronásledoval Boží věrný lid, je ve Zjevení 12 zmíněna dvakrát. Jednou jako 1 260 dní (Zj 12,6) a jednou jako „rok a dva roky a polovina roku“ (Zj 12,14). Obě období odkazují na činnost malého rohu, o němž se hovoří v Da 7,23–25. V Bibli prorocké dny symbolizují roky. K zmíněným prorockým obdobím se vztahují historické události během let 538 až 1798. Je to období, kdy Římskokatolická církev jako nábožensko-politická mocnost ovládala západní svět.

Během období pronásledování drak vychrtil ze své tlamy obrovské množství vody, kterým chtěl ženu zničit. Voda v tomto kontextu symbolizuje lidi a národy (Zj 17,15). Řím vysílal proti věrnému Božímu lidu své armády. Ke konci tohoto prorockého času přátelská zem pohltila řeku, zachránila ženu a nabídla jí bezpečný úkryt. Tento symbol poukazuje na Ameriku, která se díky vzdálenosti a později i díky náboženské svobodě stala útočištěm pronásledovaných křesťanů (Zj 12,16).

Aplikace

Uvažuj o době, po kterou pronásledování trvalo – 1 260 let. Z našeho pohledu jde o velmi dlouhý čas a nerozumíme přesně, proč všechno trvá tak dlouho a Kristův návrat ještě nenastal. Jak tomuto „zdržení“ rozumíš? Co to pro tebe znamená?

BOJ PROTI OSTATKU

Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají příkázání Boží a drží se svědectví Ježíšova. (Zj 12,17)

Osobní studium

Proti komu a proč zaútočil satan po své neúspěšné snaze zničit ženu, o níž se mluvilo v předchozích verších? Jak si tento útok představuješ? Jak je podle verše Zj 12,17 charakterizován ostatek? Jak si může být na konci času člověk jistý, že k němu patří?

Výraz „pozůstatek“ nebo „ostatek“ popisuje ty, kteří zůstávají věrní Bohu, i když většina od Boha odpadla (1Kr 19,18; Zj 2,24). Ačkoliv se mnozí lidé na konci času postaví na satanovu stranu, zůstane skupina lidí, které si Bůh povolal, věrná Kristu – a to i přes satanův hněv.

Ostatek Boží církve na konci času se bude vyznačovat dvěma charakteristikami. První je zachovávání Božích příkázání. Zjevení 13 ukazuje, že právě první deska Desatera bude mít pro závěrečný konflikt mimořádný význam. Klíčovým prvkem čtyř příkázání uvedených na této desce je uctívání. Hlavním tématem závěrečné krize bude totiž otázka, koho a kdy je správné uctívat. Zatímco lidé

ve světě se rozhodnou uctívat obraz šelmy, ostatek bude uctívat Boha Stvořitele (Zj 14,7). Čtvrté příkázání, které hovoří o sobotě, ukazuje specificky na Boha jako našeho Stvořitele. Právě proto bude toto příkázání hrát v závěrečné krizi klíčovou roli.

Druhou charakteristikou ostatku je, že se drží „Ježíšova svědectví“. Text Zj 19,10 charakterizuje toto „Ježíšovo svědectví“ jako „duch prorocství“. Porovnáním tohoto verše s textem Zj 22,9 můžeme vidět, že Janovi „bratři“, kteří mají Ježíšovo svědectví, jsou proroci. „Ježíšovo svědectví“ proto odkazuje na Ježíše, který svědčí o sobě prostřednictvím svých proroků tak, jako to udělal skrze Jana (Zj 1,2). Prorocká role v Bibli znamená přinášet svědectví o Kristu. Zjevení ukazuje, že v době konce bude mít Boží lid ve svém středu „ducha prorocství“, který jej provede přes toto těžké období, kdy bude satan dělat vše pro to, aby Boží lid podvedl a zničil. Jako adventisté sedmého dne jsme tento prorocký dar rozpoznali ve službě a spisech Ellen Gould Whiteové.

Aplikace

Jak ty osobně vnímáš dar, který jsme jako hnutí dostali pro dobu konce? Jaké závazky z tohoto daru pro nás vyplývají – pro každého jednotlivce a pro církve jako celek?

SATANOVA STRATEGIE V DOBĚ KONCE

¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. ¹²Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána. ¹³A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem. ¹⁴Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu. (Zj 13,11–14)

Osobní studium

Zjevení 12,17 ukazuje na změnu v satanově taktice. Satan se nyní snaží získat na svou stranu nejen nevěřící, ale dokonce chce podvést i Kristovy věrné následovníky. Během celých křesťanských dějin se satan snažil odporovat Božím dílu záchrany prostřednictvím nabídky drobných ústupků a kompromisů uvnitř církve a prostřednictvím nátlaku a pronásledování zvenčí. Z historie se můžeme naučit, že mu to v průběhu staletí vycházelo. Ukázalo se však, že proti této strategii se postavila nejen reformace, ale také postupné znovuoobjevování biblických pravd Božím lidem. Když satan pochopil, že se mu krátí čas, zvýšil své úsilí a rozhodl se změnit taktiku boje proti zbytku Božího lidu (Zj 12,17). Jeho útoky v sobě budou zahrnovat silný prvek lži a svodu. Démoni budou konat zázraky a ve světě začnou stále více působit různé spiritistické projevy (Zj 16,14). Změna v satanově strategii souvisí i se změnou vnímání příchozích událostí – historický pohled se mění na pohled eschatologický (Mt 24,24).

Za zmínku stojí skutečnost, že výrazy jako „svod“, „svůdce“ a „svést“ se v knize Zjevení začínají objevovat až v eschatologické části (kapitoly 12–20), kde je popsáno satanovo působení na konci času. Najdeme je ve Zj 12,9, kde je satan

označen jako „svůdce“, a pokračuje až po verše Zj 20,7–10, kde satan „svádí“ národy na konci času.

Přečti si texty 2Te 2,8–12; Zj 13,13.14 a Zj 19,20. Jaká je podstata satanových svodů na konci času?

Zjevení 12–20 zobrazuje satana, symbolizovaného drakem, který se snaží převzít ve světě roli Boha. Využívá k tomu náboženské a politické síly: například pohanství Řím (Zj 12,4.5), po kterém následuje mocnost symbolizovaná šelmou z moře (Zj 13,1–8), a nakonec mocnost vyobrazená jako šelma ze země (Zj 13,11). Až do konce knihy jsou tyto členové jakési satanské „trojice“ (tvoří ji drak prostřednictvím pohanství a spiritizmu, papežství symbolizované šelmou z moře a odpadlý protestantismus symbolizovaný šelmou ze země, podobnou beránkovi) neoddelitelně spojeni v odboji vůči Bohu. Spolupracují navzájem ve snaze svést lidi, odvrátit je od Boha a přivést je na satanovu stranu, „aby je shromáždili k boji v rozhodující den všemohoucího Boha“ (Zj 16,13.14). Tyto falešné náboženské systémy budou zničeny při druhém Kristově příchodu (Zj 19,20). Ale drak, který je symbolem satana a který jedná prostřednictvím těchto pozemských mocností, bude zničen až na konci tisíciletí (Zj 20,10). Zjevení ukazuje, že svod, který přijde na konci času, bude tak silný, že mu podlehne většina lidí (Mt 7,13).

Aplikace

Ve Zjevení zaznívá dvakrát volání po moudrosti a schopnosti duchovně rozlišovat, aby lidé mohli před svody obstát (Zj 13,18; 17,9). O jakou moudrost tady jde? Jak můžeme takovou moudrost získat? (Viz také Jk 1,5.)

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 32. kapitulu „Nástroje zla“ z knihy *Velký spor věků* (GC 518–530; VDV 339–346).

Cílem textu ve Zjevení 12 je především ukázat Božímu lidu, že události na konci časů jsou součástí velkého konfliktu mezi Kristem a satanem. Kniha varuje Boží věrné před tím, čemu musí čelit dnes a s čím se setkají v budoucnosti, kdy budou vystaveni působení zkušených nepřátel plných hněvu. Pavel nás varuje před tím, který „přijde v moci satanově, bude konat kdejaký mocný čin, klamná znamení a zázraky a všemožnou nepravostí bude svádět ty, kdo jdou k záhubě, neboť nepřijali a nemilovali pravdu, která by je zachránila“ (2Te 2,9,10).

Zjevení na nás naléhá, abychom budoucí události brali vážně a stanovili si za svou prioritu budování vztahu s Bohem. Zjevení nás však zároveň ujišťuje, že ačkoli satan je silný a zkušený nepřítel, nemá takovou moc, aby Krista přemohl (Zj 12,8). Boží lid může najít naději jen v tom, kdo v minulosti vítězně porazil satana a jeho démonské mocnosti. Právě on nám zaslíbil, že bude se svými věrnými následovníky „až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,20).

Otázky k rozhovoru

1. *Jako adventisté sedmého dne vnímáme, že naše církve nese vlastnosti ostatku. Je to nejen velká výsada, ale i obrovská zodpovědnost! (L 12,48) Proč si však musíme dávat pozor, abychom si nemysleli, že tato role církve nám zaručí naše vlastní spasení?*
2. *„Někteří křesťané příliš přemýšlejí o satanově moci. Je pravdou, že satan je mocnou bytostí, ale jsem Bohu vděčná za úžasného Spasitele, který vyhnal knížete zla z nebe. Mluvíme o nepříteli, modlíme se o ochranu před ním, uvažujeme o něm – a v naší myslí se stává stále silnějším a větším. Proč raději nemluvit o Ježíši? Proč bychom neměli mluvit o jeho moci a lásce? Satan má radost, když zveličujeme jeho sílu. Držme se Ježíše, rozjímajme o něm, dívejme se na něj – a začneme se měnit k jeho obrazu.“ (AR 19. březen 1889) Jakým způsobem křesťané zveličují satanovu moc? Na druhé straně, jaké nebezpečí nám hrozí, pokud nejen odmítneme realitu satanovy moci, ale i jeho samotnou existenci?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Satan a jeho spojenci

Texty na tento týden

Zj 13; 17,8; Da 7,24; 2Te 2,2–12; Zj 12,14–16; 1Kr 18,38

Základní verš

„Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají příkázání Boží a drží se svědectví Ježíšova.“ (Zj 12,17)

Zjevení 12 popisuje satanův útok proti věrnému Božímu lidu, který v sobě zahrnuje i pronásledování pohanským a později papežským Římem během období 1 260 dnů neboli let (538–1798; viz Zj 12,6.13.14 a lekce 7 v části na úterý). Zjevení 13 detailněji popisuje satanovy útoky během křesťanských dějin. Satan při nich využíval dvou spojenců, kteří jsou zobrazeni jako šelmy. Na konci času se pod satanovým vedením drak a obě šelmy sjednotí, aby se postavili na odpor Božím vykupitelským aktivitám a získali si oddanost celého světa.

Při našem dalším studiu musíme být opatrní. Dosud jsme totiž mluvili o událostech, které se již v minulosti staly. Je snazší vykládat proroctví, která se již naplnila. Ale když se dostáváme k proroctvím, která se teprve mají naplnit (jak o tom budeme hovořit v části na úterý), potřebujeme určitou míru zdrženlivosti a opatrnosti. Bůh nám ukazuje, co se bude dít na konci času, abychom pak nebyli překvapeni. Nesdělujeme však každý detail, který bychom rádi znali.

Vždy musíme mít na paměti, že ačkoli nám tato proroctví přibližují události, které se mají na konci odehrát, nepřinášejí nám všechny detaily o tom, *kdy* a *jak* se závěrečné události stanou. Potřebujeme být proto opatrní a nerozvíjet spekulace, o kterých proroctví nic neříkají. Nezapomeňme, že proroctví z knihy Zjevení sledují praktický cíl: naučit nás, jak máme dnes žít a jak se máme připravit na budoucnost.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ŠELMA Z MOŘE

¹Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o deseti rozích a sedmi hlavách; na těch rozích deset královských korun a na hlavách jména urážející Boha. ²Ta šelma, kterou jsem viděl, byla jako levhart, její nohy jako tlapy medvěda a její tlama jako tlama lví. A drak jí dal svou sílu i trůn i velikou moc. ³Jedna z jejích hlav vypadala jako smrtelně raněná, ale ta rána se zahojila. A celá země v obdivu šla za tou šelmou; ⁴klekali před drakem, protože dal té šelmě svou moc, a klekali také před šelmou a volali: „Kdo se může rovnat té dravé šelmě, kdo se odváží s ní bojovat?“ (Zj 13,1–4)

Osobní studium

Jak je vyobrazena šelma z moře? Jak rozumíš použitým symbolům? Jakými fázemi své existence šelma prochází?

Jan sleduje, jak z moře vystupuje prapodivná šelma. V Bibli je šelma symbolem politické moci. Popis šelmy z moře ukazuje na politickou moc, jejímž hlavním rysem je náboženství. To symbolizuje hustě obydlené oblasti Evropy, z nichž šelma povstává k moci po pádu Římské říše (viz Zj 17,15).

Jan popisuje šelmu postupně, jak se vynořuje z vody. Má sedm hlav a deset rohů – stejně jako drak ve Zj 12,3.4, což naznačuje velmi blízké propojení s pohanským Římem. Na hlavách šelmy jsou rouhavá jména a na rozích královské koruny (diadémy – vyjadřující královskou hodnost). Hlavy šelmy představují království, která satan využil k pronásledování Božího lidu v průběhu dějin (Zj 17,9–11). Urážlivá jména poukazují na božské tituly, na které si šelma dělá nárok. Obraz deseti rohů nás vede k textu Da 7,24, kde deset rohů symbolizuje národy, které povstaly na ruinách Římské říše. Tyto charakteristiky šelmy z moře poukazují na papežský systém, který byl pokračovatelem Římské říše.

Šelma z moře se podobá levhartovi, nohy má jako medvěd a tlamu jako lev. Spojuje

v sobě charakteristiky čtyř zvířat (symbolů světových mocností) z Da 7,2–7, která představují Babylon, Médo-Persii, Řecko a Řím. Jan je však uvádí v opačném pořadí a ukazuje, že šelma z moře úzce souvisí se čtvrtou šelmou v Da 7, Římskou říší.

Stejně jako dal Otec dává svůj trůn a svou moc Kristu (Zj 2,27), dává drak (pohanská Římská říše vedená satanem) moc, trůn a velkou autoritu šelmě a ustanovuje ji svým spoluvládcem a zástupcem na zemi.

Zj 13,5–7 ukazuje, že období, během kterého bude šelma křesťany pronásledovat, má trvat dvaadvacet „měsíců“. Jak jsme si již ukázali, pronásledování ženy mělo trvat „čas a časy a polovina času“, což je vlastně tři a půl „času“ neboli prorockého tři a půl roku (Zj 12,13.14; srovnej s Da 7,25). Dvaadvacet prorockých „měsíců“ (pokud měsíc má třicet dní) představuje 1 260 dnů/let (Zj 12,6). Můžeme tedy konstatovat, že všechna tři období – „čas, časy a půl času“, dvaadvacet „měsíců“ a 1 260 „dní“ – odkazují na stejné období 1 260 let. Tato fáze končí, když je jedna z hlav šelmy smrtelně zraněna. Uzdravení této „smrtné rány“ pak ukazuje na dobu po roce 1798, kdy se šelma uzdraví a obnoví se její moc. Tato skutečnost vyvolá úžas a obdiv světa, který draka i šelmu začne uctívat.

Aplikace

Jak bys shrnul informace obsažené v dnešním studiu? Jak bys je vysvětlil svému příteli? Kterou myšlenku považuješ za nejdůležitější?

PŮSOBNÍ ŠELMY Z MOŘE

⁵A bylo jí dáno [šelmě], aby mluvila pyšně a rouhavě a měla moc po čtyřicet dva měsíce. ⁶A tak otevřela ústa a rouhala se Bohu, jeho jménu i jeho příbytku, všem, kdo přebývají v nebi. ⁷A bylo jí dáno, aby vedla válku proti svatým a aby nad nimi zvítězila. Dostala moc nad každým kmenem, národem, jazykem i rasou; ⁸budou před ní klekat všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou od stvoření světa zapsána v knize života, v knize toho zabitého Beránka. (Zj 13,5–8)

Osobní studium

Zjevení 13,5 upřesňuje časové období pronásledování, o kterém jsme mluvili včera. Čtyřicet dva měsíce, kdy měla šelma moc, je stejně dlouhé časové období jako 1 260 dní/let pronásledování ženy (církve), o kterém se hovoří ve Zj 12,6.14. (Prorocký den symbolizuje rok – Nu 14,34 a Ez 4,6. Viz také část na úterý v 7. lekci.) Rok 538 označuje počátek prorockého období, během kterého římská církev – v čele s papežem – ustanovila samu sebe za duchovní autoritu a během celého středověku pak vládla západnímu světu. Až události Velké francouzské revoluce zasadily v roce 1798 šelmě smrtelnou ránu. Nastal tak dočasný konec represivní vlády církve, která byla v mnoha zemích státním náboženstvím.

Porovnej verše Zj 13,5–8 s texty Da 7,24.25 a 2Te 2,2–12. Které společné charakteristiky můžeš najít v působení šelmy z moře, malého rohu a člověka nepravosti? Jak bys vlastními slovy popsal jejich jednání?

Jednání šelmy z moře během prorockého období 1 260 dnů/let je charakterizováno

jako rouhání. Rouháním jsou v Novém zákoně označeny takové aktivity, kterými se někdo prohlašuje za rovného Bohu (J 10,33; Mt 26,63–65) a nárokuje si jeho autoritu (Mk 2,7). Šelma z moře se rouhá Bohu, jeho jménu, jeho příbytku a také všem, kdo přebývají v nebi (Zj 13,6). Božím příbytkem je nebeská svatyně, v níž Kristus koná v náš prospěch a pro naši záchranu. Šelma z moře se snaží zničit a popřít Ježíšovu službu tím, že se jí pokouší nahradit lidským kněžským systémem. Ten je postaven na tvrzení, že dokáže zprostředkovat odpuštění hříchů a spasení. Tuto moc však má jen Bůh, a proto jde o rouhání.

Zj 13 ukazuje na období největšího odpadnutí v křesťanství, které se uskutečnilo, když si římský katolicismus s papežem v čele začal nárokovat postavení a moc, které náleží jen Bohu. Ti, co se Římu odmítli podříditi, zakoušeli pronásledování. Ačkoliv se dnes takové výroky mohou jevit jako nepřijemné, nebo dokonce fanatické, současnost nemůže vymazat historii, ať už by si to někteří lidé jakkoli přáli.

Aplikace

Jak můžeme zůstat věrni prorockým, která hovoří o nesprávném jednání církve, a zároveň zůstat vlídnými a citlivými, když o těchto pravdách říkáme druhým?

ŠELMA ZE ZEMĚ

Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. (Zj 13,11)

Osobní studium

První polovina Zj 13. kapitoly popisuje mocnost, která byla aktivní během 1 260 dnů/let. Události během Velké francouzské revoluce zasadily tomuto nábožensko-politickému systému smrtelnou ránu. Tato rána však bude nakonec uzdravena a celý systém znovu ožije. Druhá polovina kapitoly popisuje, jak se toto uzdravení vlastně uskuteční.

Uvažuj o textu Zj 13,11. Jak je charakterizována druhá šelma? Přemýšlej o této šelmě v kontextu veršů Zj 12,14–16. Jaký význam má podle tebe skutečnost, že tato druhá šelma vychází ze země?

Jan sleduje, jak ze země vystupuje další šelma. Tato šelma je opět světovou mocností a má podobný vliv jako první šelma. Na rozdíl od šelmy z moře, jejíž vzhled nahání hrůzu, se šelma ze země alespoň na první pohled může zdát neškodná. Dozvídáme se o ní, že má „dva rohy jako beránek“ (Zj 13,11). Beránek je ve Zjevení symbolem Krista. Na základě tohoto popisu se tedy zdá, že šelma je podobná Ježíši.

Šelma ze země přichází z oblasti, která ochránila ženu (symbol pravé Boží církve) před pronásledováním draka na konci prorockého období 1 260 dnů/let (Zj 12,14–16). Šelma ze země je na scéně novým hráčem. Povstává jako světová mocnost právě v době, kdy šelma z moře utrpí smrtelnou ránu. Znamená to, že šelma ze země bude působit během doby konce.

„Který národ Nového světa nabýval v roce 1798 na moci, začal růst k síle a velikosti a obracet na sebe pozornost světa? Výklad symbolu neoponechává žádné otázky; údaje proctví odkazují na jediný národ – na Spojené státy americké.“ (GC 440; VDV 289)

Zjevení 13,11 ukazuje, že Spojené státy – byť převážně protestantské – začnou nakonec mluvit jako drak, jako samotný satan. Zároveň budou mít celosvětový vliv, podobně jako ho měla Římská říše. Tato mocnost z konce času bude sloužit jako nástroj, který povede celý svět k uctívání první šelmy, jež utrpěla smrtelnou ránu. Spojené státy, které svého času poskytovaly pronásledované církvi ochranu a útočiště, se nakonec při událostech na konci času změní v pronásledovatele.

Aplikace

Když věřící poprvé ztotožnili Spojené státy s druhou šelmou ze Zjevení 13, neměly ani zdaleka takovou moc a vliv, jako mají dnes. Jak ti tato skutečnost pomáhá identifikovat právě Spojené státy jako mocnost popsanou v uvedeném proctví?

OBRAZ ŠELMY

¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. ¹²Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána. ¹³A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem. (Zj 13,11–13)

Osobní studium

Jak ti mohou verše 1Kr 18,38 a Sk 2,3 pomoci pochopit charakteristiku šelmy podobné beránku a její svádění a lži, z nichž největší bude seslání ohně z nebe?

Šelma podobná beránku je schopna předváděním zázraků přesvědčit o pravdivosti svých slov mnoho lidí – a to i přesto, že její tvrzení nejsou ve shodě s Písmem. „Pomocí spiritizmu bude konat zázraky, uzdravovat nemocné a předvádět nesporně nadpřirozené úkazy.“ (GC 588; VDV 489) Tyto zázraky pomohou šelmě podobné beránku přesvědčit obyvatele země, aby vytvořili obraz šelmy z moře, kterou zasáhla smrtelná rána. Tak vytvoří systém státního náboženství připomínající středověké křesťanství pod taktovkou papežství.

Uzdravení šelmy z moře ukazuje na obnovu římského papežství jako nábožensko-politické moci. Šelma podobná beránku začne mluvit jako drak a bude využívat moc šelmy z moře. Stane se stejně nepřátelskou, jako byla ona.

„Tato nařízení budou v přímém rozporu se zásadami její vlády, jejími svobodnými institucemi, jasnými principy obsaženými v Prohlášení nezávislosti, s duchem ústavy. ... Rozpor mezi zásadami a jednáním není větší, než jak jej vyjadřuje proroctví. Šelma s beráncími rohy je sice na pohled čistá, laskavá a neškodná, ale přitom mluví jako drak...“

„Rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě.“ Tím je jasně udána for-

ma vlády, v níž zákonodárná moc spočívá v rukou lidu. Je to nepřiléhavější potvrzení toho, že uvedené proroctví označuje Spojené státy.

Co však představuje socha nebo také obraz šelmy? Jak má vypadat? Jde o napodobení první šelmy, které zhotoví šelma s dvěma rohy. Říká se o ní, že je sochou šelmy. Abychom poznali, jak socha vypadá a jak má být vytvořena, musíme prozkoumat charakteristiku první šelmy, tedy papežství.

Když raná církev tím, že opustila prostotu evangelia a přijala pohanské obřady a zvyklosti, přestala být čistou církví Ježíše Krista, pozbyla Božího Ducha a Boží moc. Proto, aby ovládla svědomí lidí, hledala pak podporu u světské moci. Výsledkem bylo papežství, církev, která ovládla státní moc a používala ji k prosazování svých záměrů – zvláště pro trestání „kacířství“...

Až se přední církve Spojených států sjednotí v těch bodech věrouky, které všechny zachovávají, a ovlivní stát, aby prosadil jejich nařízení a podpořil jejich ustanovení, tehdy protestantská Amerika vytvoří obraz římské církevní vlády, jehož nevyhnutelným výsledkem bude zavedení civilních trestů pro lidi, kteří se nepodvolí...

„Socha (obraz) šelmy“ představuje onu formu odpadlého protestantismu, která vznikne, až budou protestantské církve hledat pomoc státu k prosazování své věrouky.“ (GC 442–445; VDV 290–292)

Aplikace

Jak na tebe působí předpovězené události? Co je podle tebe nejdůležitější, aby se věrný křesťan nenechal svést?

CEJCH (ZNAMENÍ) ŠELMY

¹⁶A nutí všechny, malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch, ¹⁷aby nemohl kupovat ani prodávat, kdo není označen jménem té šelmy nebo číslicí jejího jména. (Zj 13,16.17)

Osobní studium

Zj 13 ukazuje, že šelma podobná beránkovi sehraje v závěrečné krizi důležitou roli. Ve snaze ovládnout přesvědčení a víru lidí nastolí tato mocnost celosvětový náboženský systém.

Uvažuj o úvodních verších v kontextu Dt 6,4–8. Jakou souvislost vidíš mezi Božími příkázáními a cejchem daným na ruku nebo na čelo?

Lidé ze všech společenských vrstev budou nuceni přijmout cejch šelmy na ruku nebo na čelo. Tak jako pečeť označuje ty, které Bůh považuje za svůj lid (Zj 7,3.4; 14,1), tak znamení šelmy označuje ty, kteří uctívají šelmu.

Cejch šelmy není žádným viditelným znamením. Jeho umístění na ruku nebo na čelo připomíná Mojžíšův příkaz, aby si Boží zákon přivázali jako připomínku na ruku a na čelo (Dt 6,8). Pravá ruka souvisí s tím, co děláme, a čelo souvisí s přemýšlením a rozumovým souhlasem. Někteří lidé se rozhodnou přijmout cejch šelmy jen proto, aby unikli nebo se vyhnuli hrozbě smrti, zatímco jiní se duševně i duchovně zcela odevzdají tomuto odpadlému systému.

Základní otázkou závěrečné krize bude, kdo se postaví na Boží stranu a bude jednat a rozhodovat se podle jeho příkázání (Zj 14,12). Především příkázání o zachovává-

ní soboty bude zkouškou poslušnosti Bohu. Jako je sobota poznávacím znakem poslušnosti věrného Božího lidu (Ez 20,12.20), tak je cejch šelmy znakem poslušnosti šelmě.

Jednou z viditelných charakteristik znamení šelmy je snaha nahradit Boží příkázání lidskými příkazy. Nejvýznamnějším důkazem této skutečnosti je lidské ustanovení neděle (Da 7,25) jako dne uctívání, namísto sedmého dne, soboty, kterou ustanovil náš Stvořitel.

Pokus změnit znamení Boží autority je vlastně snahou nárokovat si roli a moc, která náleží jen Bohu. „Znamením šelmy je papežský den odpočinku. ... Když bude vydán dekret, kterým bude do popředí postavena náhrada soboty, a hlasité volání třetího anděla bude lidi varovat před šelmou a jejím obrazem ... tehdy ti, kteří budou i nadále přestupovat příkázání, obdrží znamení šelmy.“ (Ev 234.235)

Zj 13,18 říká: „To je třeba pochopit: kdo má rozum, ať sečte číslice té šelmy. To číslo označuje člověka, a je to číslo šest set šedesát šest.“ Kdo je tímto člověkem? Pavel ho popisuje jako „člověka nepravosti“ (2Te 2,3). Toto označení zaměřuje naši pozornost na papežskou moc symbolizovanou šelmou z moře, jejíž rouhavá jména na hlavách souvisí s božským titulem, na který si šelma dělá nárok. Staví se tak na místo, které na zemi náleží jedině Synu Božímu.

Aplikace

Proč je podle tebe důležité vědět, že v závěrečné době půjde o pravé uctívání a o život ve víře a podle Božích příkázání?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Zjevení ukazuje, že sobota bude na konci dějin znamením poslušnosti a věrnosti Bohu. Musíme však mít na paměti, že pokud dnes někdo Boha uctívá v neděli, neznamená to, že takový člověk má automaticky cejch šelmy. Uctívání neděle se stane **znamením šelmy** až tehdy, když se lidé vědomě rozhodnou stát na Boží straně nebo proti němu. Lidé se rozhodnou pro Boha nebo proti němu. Tato doba je však stále budoucností.

„Nikdo dnes ještě nepřijal znamení šelmy. Čas zkoušky ještě nenastal. Dnes jsou praví a věrní křesťané ve všech církvích – a římskokatolické společenství není žádnou výjimkou. Nikdo není nucen k rozhodnutí dříve, než může přijmout světlo pravdy a pochopit požadavky čtvrtého přikázání. Když však bude vydán dekret vyžadující uctívání nepravé soboty a hlasité volání třetího anděla bude lidi varovat před uctíváním šelmy a jejího obrazu, velmi jasně bude dána hranice mezi pravdou a lží. Tehdy ti, kteří budou pokračovat ve vzpouře a hříchu, přijmou znamení šelmy.“ (Ev 234.235)

Pamatujme na to, že zachovávání neděle dnes nikoho nevede k zatracení, stejně jako svěcení soboty neznamená, že člověk bude spasen. Přichází však čas, kdy se **znamení šelmy** stane důležitým problémem a rozhodnutí se pro správný den uctívání se stane zkouškou věrnosti. Zjevení vyzývá Boží lid, aby se s hledajícím a otevřeným srdcem věnoval studiu Bible a jejich prorocství. Zároveň by měl každý věrný následovník Krista usilovat přinést evangelium těm, kteří se ještě pro Krista nerozhodli.

Otázky k rozhovoru

1. *Když pozorujete situaci, která je dnes ve světě, jaké trendy vnímáte v oblasti náboženství a politiky? Které z nich mohou v konečném důsledku vést k naplnění prorocství ze Zj 13?*
2. *Jaký postoj bychom měli při čekání na druhý příchod Krista zaujmout vůči jiným křesťanům? Uvažujte o následující radě: „Naši kazatelé by se měli přiblížit ke kazatelům jiných denominací. Modlete se za tyto lidi, za které se přimlouvá i Kristus. Spočívá na nich velká zodpovědnost. Jako Kristovi poslové bychom měli projevit hluboký, opravdový zájem o tyto pastýře stáda.“ (6T 78)*
3. *Jak bychom se v našem postoji vůči křesťanům jiných denominací měli vyhýbat nadřazenosti a nekřesťanskému duchu? Jak bychom měli prokazovat respekt k nim a k jejich osobní víře, aniž bychom sami dělali kompromisy?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, přibuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Věčné evangelium

Texty na tento týden

Zj 14,6-12; Mt 24,14; Kaz 12,13.14; Ex 20,2-11; Iz 21,9; Iz 34,8-10

Základní verš

„Zde se ukáže vytrvalost svatých, kteří zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši.“ (Zj 14,12)

Kniha Zjevení ukazuje, že satanův svod na konci času bude tak úspěšný, že se svět rozhodne uctívat šelmu a přijmout její znamení. Zj 14,1-5 však říká, že Bůh bude mít na zemi svůj pozůstatek, lidi, kteří budou věrni Hospodinu, i když většina světa bude zastávat jinou pozici.

Na konci bude muset každý člověk učinit důležité rozhodnutí. Nepůjde o to, zda bude někoho uctívat (protože každý ve svém životě někoho uctíváme nebo zbožňujeme). Základní otázkou bude, **koho** budeme uctívat. Ti, kdo se budou klanět šelmě, dostanou její cejch na svou ruku nebo na čelo – jako symbolické vyjádření jejich volby, že budou sloužit odpadlému systému svými skutky a/nebo svým způsobem uvažování.

Ve stejnou dobu bude celý svět svědkem mohutného hlásání evangelia, jaké se nedělo od doby Letnic. Než na vzbouřené lidstvo dopadnou Boží soudy, Bůh sešle své varovné poselství „obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6). Bůh nechce, aby lidé zahynuli, ale aby se každý rozhodl pro záchranu – vždyť Kristus zemřel za celé lidstvo. Otázka zní, kdo nabídku záchrany přijme a kdo ne.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

POSELSTVÍ TŘÍ ANDĚLŮ

Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. (Zj 14,6)

Osobní studium

Těsně před koncem Bůh posílá své varovné poselství, jež je symbolicky vyjádřeno třemi anděly, kteří letí prostředkem nebe a hlasitě své poselství volají. Řecké slovo *angelos*, překládané jako „anděl“, znamená doslova „posel“. Z kontextu knihy Zjevení je zřejmé, že tito tři andělé představují Boží lid, který dostal poselství pro poslední dobu. O toto poselství se má podělit s celým světem.

Porovnej úvodní text s veršem Mt 24,14. Poselství prvního anděla je označeno jako „věčné evangelium“ (Zj 14,6). Co tato charakteristika naznačuje o obsahu a cíli poselství prvního anděla? Proč je toto poselství pro naši víru tak důležité?

První z poselství pro poslední dobu je vlastně hlásáním evangelia v kontextu hodiny Božího soudu, který dopadl na svět. Evangelium je dobrou zprávou o Bohu, který zachraňuje lidi na základě jejich víry v Ježíše Krista a toho, co pro lidi koná. Toto evangelium je nazvané jako „věčné“, protože Bůh se nikdy nemění. Jeho plán se začal uskutečňovat dříve, než jsme vůbec začali existovat (2Tm 1,9; Tt 1,2). Poselství prvního anděla obsahuje spasení i soud. Pro ty, kdo vzdávají slávu Bohu a uctívají ho jako svého Stvořitele,

je poselství prvního anděla dobrou zprávou. Poselství je však zároveň varováním pro ty, kteří odmítli Stvořitele a jím dané znamení pravé bohoslužby – sobotu.

Andělé své poselství volají „mocným hlasem“ (Zj 14,7,9). Tato poselství jsou důležitá a naléhavá. Měli by je slyšet všichni, protože se týkají jejich věčného údělu. To je také důvod, proč mají být hlášána všem – každé rase, kmeni, jazyku i národu. Toto hlásání je mimořádně důležité, protože právě v době konce bude šelma tvrdě uplatňovat svou moc „nad každým kmenem, národem, jazykem i rasou“ (Zj 13,7). Satanovy snahy svést celý svět na svou stranu narážejí v závěru dějin na celosvětové hlásání evangelia.

Poselství tří andělů, které hlásá Boží lid, je ve své podstatě protiváhou toho, o co usiluje satan a jeho spojenci na konci času – drak (symbol satanova působení prostřednictvím pohanství a spiritizmu), šelma z moře (síly symbolizované papežským systémem) a šelma podobná beránku (nebo také falešný prorok, symboly odpadlého protestantizmu) – Zj 13. Ti budou společně působit během období šesté rány (Zj 16,13,14). Ve světě tak zaznívají dvě protichůdná poselství, z nichž každé má za cíl získat náklonnost a loajalitu obyvatel země.

Aplikace

Jako adventisté sedmého dne jsme povoláni oslovit svět pravdami důležitými pro poslední čas, které jsou obsaženy v poselství tří andělů. Co konkrétně děláš ty pro úspěšné šíření tohoto poselství? Co dalšího bys mohl udělat?

POSELSTVÍ PRVNÍHO ANDĚLA (1. ČÁST)

6Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěštoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. 7Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,6.7)

Osobní studium

Uvažuj o verši Zj 14,7 v kontextu Kaz 12,13.14. Jak rozumíš pojmu „bát se Boha“? Jak podle tebe tento požadavek zapadá do zvěsti evangelia? Jak bys vysvětlil souvislost mezi evangeliem a zachováváním Božích přikázání? (Ř 7,7–13) Jak bys svému příteli vysvětlil propojení mezi výzvami „bát se Boha“ a „vzdát mu čest“?

Výzva „bojte se Boha a vzdejte mu čest“ (Zj 14,7) zaznívá v kontextu „věčného evangelia“. Když si uvědomíme, co Kristus udělal pro naše spasení, vede nás to k pozitivní reakci.

V Bibli je úzké propojení mezi myšlenkou „bát se Boha“ a „vzdávat mu chválu“ (Ž 22,24; Zj 15,4). Tyto dvě myšlenky charakterizují vztah k Bohu založený na respektu, úctě a poslušnosti (Jb 1,8).

Bát se Boha neznamená obávat se ho, ale brát ho vážně a s úctou a umožnit mu, aby byl v našich životech přítomen a jednal. Boží lid na konci času je charakterizován mimo jiné i tím, že se bojí Boha (Zj 11,18 a 19,5). Bůh

touží, aby ho lidé milovali (Dt 11,13; Mt 22,37), poslouchali (Dt 5,29; Kaz 12,13) a odráželi jeho charakter (Gn 22,12; 2K 3,18).

Soud, o kterém se hovoří ve Zj 14,7, se nazývá předadventní soud, který se uskuteční ještě před druhým příchodem Ježíše Krista. Cílem tohoto soudu je odhalit skutečné motivy našeho srdce a ukázat, jak se projeví v našich skutcích (2K 5,10). V závěru tohoto soudu bude rozhodnuto o věčném osudu každého člověka (Zj 22,11) a Ježíš přijde a odplatí „každému podle toho, jak jednal“ (Zj 22,12).

Soud, o kterém se hovoří ve Zj 14, je součástí evangelia. Pro ty, kteří mají s Bohem správný vztah, je soud dobrou zprávou. Nedílnou součástí a podstatou soudu je totiž nejen ospravedlnění, ale i náprava, zbavení viny a záchrana. Jen tak může člověk dostat věčný život. Samozřejmě, soud je špatnou zprávou pro ty, kteří žili ve vzpouře, nerespektovali Boha, dělali si co chtěli a odmítli činit pokání a obrátit se k Bohu. Bůh však nechce, abych někdo zahynul – touží, aby mohl být zachráněn každý (2Pt 3,9).

Aplikace

Jaké pocity máš spojeny s představou Božího soudu? Jaký rozsudek vynese Bůh nad tvým životem a z jakých důvodů? Připomněla ti tvá odpověď, že každý člověk potřebuje evangelium? Proč je evangelium v poselství prvního anděla tak úzce propojeno se soudem?

POSELSTVÍ PRVNÍHO ANDĚLA (2. ČÁST)

Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,7)

V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto poželhal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý. (Ex 20,11)

Osobní studium

Zjevení ukazuje, že v závěrečné krizi pozemských dějin bude tou nejdůležitější otázkou uctívání Boha a poslušnost jeho přikázání (Zj 14,12). Lidé na světě se rozdělí pouze do dvou skupin: jednu budou tvořit ti, kteří berou Boha vážně a uctívají ho, a druhou skupinu budou tvořit ti, kteří si na Boží místo postavili šelmu, kterou uctívají a poslouchají.

Uvažuj o prvních čtyřech přikázáních Desatera (Ex 20,2–11). Pak si přečti Zj 13 a všimni si následujících myšlenek: šelma se dožaduje uctívání (Zj 13,7,8); lidé mají uctívat obraz šelmy (Zj 13,14,15); rouhání šelmy (Zj 13,5,6) a přijetí znamení šelmy (Zj 13,16,17). Jak tyto skutečnosti souvisí se satanovým útokem na první čtyři přikázání během závěrečné krize dějin?

Hlavní myšlenkou prvních čtyř přikázání Desatera je uctívání. Zjevení naznačuje, že tato přikázání se stanou základem věrnosti Bohu v závěrečné krizi. Je zřejmé, že konflikt mezi Kristem a satanem se bude odehrávat zejména v souvislosti s prvními čtyřmi přikázáními.

Rozhodující téma závěrečné krize je zdůrazněno v druhé výzvě poselství prvního anděla. Po naléhání, aby lidé brali Boha vážně a uctívali ho, následuje výzva: „poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7b). Jde o jasný odkaz na čtvrté přikázání Desatera (Ex 20,11). Z této skutečnosti můžeme vyrozumět, že výzva k uctívání Boha Stvořitele je mimo jiné výzvou k zachování soboty.

Odpočinek a uctívání Boha sedmý den – v sobotu – je osobitým znamením našeho vztahu s Bohem (Ex 31,13; Ez 20,12). Poselství prvního anděla je tedy výzvou k uctívání Stvořitele. Prakticky se to má projevit tím, že Bůh bude mít v našem životě rozhodující místo, které mu jako Stvořiteli náleží.

„Zachovávání nesprávného dne odpočinku v souladu se zákony státu, ale proti čtvrtému přikázání, bude projevem věrnosti moci, která je Bohu nepřátelská. Zachovávání pravé soboty jako výraz poslušnosti Božího zákona bude důkazem věrnosti Stvořiteli. Jedna část lidí přijetím znamení podřízenosti světské moci přijme znamení šelmy, druhá, která se rozhodne, že zůstane věrná Boží autoritě, přijme Boží pečeť.“ (GC 605; VDV 392)

Aplikace

Jak ty osobně vnímáš propojení stvoření a spasení? Proč jsou obě tato vyznání – že Bůh je Stvořitel i Vykupitel – tak důležitá? Co by se stalo, kdybychom se snažili jedno od druhého oddělit?

POSELSTVÍ DRUHÉHO ANDĚLA

Za ním letěl druhý anděl a volal: „Padl, padl veliký Babylon, který opojil všechny národy svým smilstvím a dal jim pít z poháru hněvu.“ (Zj 14,8)

Osobní studium

Poselství druhého anděla oznamuje pád (a také odpadnutí) Babylona, který je představen jako falešný náboženský systém. Ve Zjevení 17,5 je Babylon označen jako „matka všeho smilstva“. Jako její dcery jsou označeny církve, které přijaly její učení, její tradice a řídí se jejím příkladem, jelikož obětují pravdu i Boží přízeň, aby mohly vytvořit protizákonné spojenectví se světem.“ (GC 383; VDV 253)

Přemýšlej o textech Zj 14,8; Zj 18,2 a Iz 21,9. Dvojnásobné opakování slovesa „padl“ ukazuje nejen na posloupnost morálního úpadku Babylona, ale vyjadřuje i jistotu, že se morálně zcela zhroutí. Proč se podle tebe říká, že Babylon padl, ačkoli jeho pád je zároveň popsán jako událost v budoucnosti?

O Babylonu se mluví jako o velkém městě, což je narážka na historický Babylon, který byl rouhavou mocností a stavěl se na odpor Bohu i jeho lidu. Babylon, o kterém se hovoří ve Zjevení v souvislosti se závěrečnými událostmi, je spojením falešného náboženského systému, jenž v sobě spojuje římské papežství a protestantismus, který odpadl od biblické víry. Obě skupiny se dají do služby satana proti Božímu lidu (Zj 13,11–18; Zj 16,13; Zj 17,5). Toto náboženské spojení se bude projevovat stejně namyšleně jako starověký Babylon. Bude se povyšovat nad Boha a ze

všech sil se bude snažit zaujmout jeho místo. Poselství druhého anděla varuje Boží lid, že tento svévolný systém se bude stále více odchylovat od pravdy a výsledkem bude odmítnutí evangelia pro poslední dobu. Až „nastane takový stav a až se křesťanské církve plně spojí se ‚světem‘, bude pád Babylonu úplný.“ (GC 390; VDV 258)

Znovu si přečti text Zj 14,8 v kontextu veršů 17,2 a 18,3. Co podle tebe znamená symbol „víno jejího smilství“?

Zjevení 17 zobrazuje Babylon poslední doby jako nevěstku, která nutí pít národy své víno a svádí je k nezákonným vztahům (Zj 17,2). Víno nevěstky odkazuje na falešné učení a falešné evangelium, které přináší odpadlý náboženský systém. Mnohé protestantské církve dnes naplňují smutné biblické poselství a postupně se zbavují rozdílů, které je kdysi oddělily od římskokatolické církve, a odklánějí se od biblických pravd. Zároveň jsme svědky zkaženého vlivu tohoto vína, které ničí i ty, kteří patří do těla Kristova. Využívá k tomu učení o teistické evoluci, která je v rozporu s poselstvím prvního anděla o Bohu Stvořiteli. Různé lidské tradice nahrazují princip *sola Scriptura* (jedině Písmo). Pokroucené etické principy se vzdávají biblického učení o manželství a podobně. Opilí lidé neuvažují jasně. Čím více jsou lidé duchovně opilí tímto vínem, tím snadněji je Babylon svádí k uctívání šelmy z moře a k přijetí znamení šelmy.

Aplikace

Jakým způsobem může člověk pít „babylonské víno“? Co potřebuješ ty sám udělat, aby ses „nenechal opít“ vlivem falešného učení?

POSELSTVÍ TŘETÍHO ANDĚLA

⁹Za nimi letěl třetí anděl a volal mocným hlasem: „Kdo kleká před šelmou a před její sochou, kdo přijímá její cejch na čelo či na ruku, ¹⁰bude pít víno Božího rozhorlení, které Bůh nalévá neředěné do číše svého hněvu; a bude mučen ohněm a sírou před svatými anděly a před Beránkem. ¹¹A jeho muka neuhasnou na věky věků a dnem ani nocí nedojde pokoje ten, kdo kleká před šelmou a jejím obrazem a nechal si vtisknout její jméno. ¹²Zde se ukáže vytrvalost svatých, kteří zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši.“ (Zj 14,9–12)

Osobní studium

Jak je ve Zj 14,12 charakterizován věrný Boží lid? Jak bys tyto vlastnosti vyjádřil vlastními slovy? Jak rozumíš spojení „vytrvalost svatých“?

Ve Zjevení 14,9.10 zaznívá varování pro ty, kteří budou muset čelit Božímu hněvu. Pít víno z Hospodinovy číše je ve Starém zákoně častým symbolem Božího hněvu (Jr 25,15.16). Vážnost soudu nad těmi, kteří uctívali šelmu, je vyjádřena pitím vína Božího rozhorlení, které je „neředěné“ nalité do číše jeho hněvu (Zj 14,10). Lidé ve starověku často ředili víno vodou, aby snížili jeho opojné účinky. Ale víno Božího rozhorlení je popsáno jako „neředěné“ (řecky *akratos*), a to představuje vylití Božího hněvu v jeho plnosti – bez milosti.

Přemýšlej nad verši Zj 14,10.11 v kontextu veršů Zj 20,10–15. Jak ti texty Iz 34,8–10

a Ju 1,7 pomáhají lépe pochopit vyjádření o hříšnicích, že jejich „muka neuhasnou na věky věků“ (Zj 14,11)?

Slova o mukách, ohni a síře odkazují na úplné zničení. Oheň a síra jsou prostředky soudu (Gn 19,24; Iz 34,8–10). Obraz vystupujícího kouře je v Bibli velmi známým symbolem. Izajáš prorokoval o budoucím zničení Edómu ohněm a sírou. Prorok říká, že celá země bude hořet jako smůla, „nevyhasne v noci ani ve dne, kouř z ní bude stoupat věčně“ (Iz 34,10). Juda popisuje osud Sodomy a Gomory, které postihl trest „věčného ohně“ (Ju 1,7). Tyto texty nemluví o věčném, nikdy nekončícím ohni – vždyť Edóm, Sodoma ani Gomora už dnes nehoří. Můžeme říci, že věčné jsou *následky*, ne oheň. Podobně i „věčný oheň“ ve Zjevení hovoří o úplném zničení a zkáze – oheň bude tak dlouhý a intenzivní, aby došlo k úplnému zániku zla a nezůstalo nic, co by ještě mohlo shořet.

Aplikace

Ačkoliv můžeme být vděční za poznání, že „věčný oheň“ nebude navěky týrat a trestat ztracené, trest je přesto hrozný. Jak tedy rozumíš vážnosti Božího trestu v souvislosti s pověřením, které jsme jako Kristovi následovníci dostali – varovat lidi před tím, co přichází?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 38. kapitulu „Poslední varování“ z knihy *Velké drama věků* (GC 603–612; VDV 391–396).

Zjevení ukazuje, že na konci dějin je Boží lid povolán kázat světu evangelium pro poslední dobu. Toto pověření se může zdát znepokojivé a jeho naplnění až nemožné. Máme však zaslíbení Boží moci.

„Velké dílo evangelia neskončí menším projevem Boží moci, než jakým se vyznačoval jeho začátek. ... Poselství nebude šířeno ani tak pomocí argumentů jako hlubokým přesvědčováním Božího Ducha. Důkazy už byly předloženy, semeno bylo zaseto. A nyní klíčí a přináší plody.“ (GC 611.612; VSV 395)

Kázání závěrečného Božího poselství vyústí do velkého rozdělení. Lidé na celém světě se rozdělí na dva tábory. Jeden budou tvořit ti, kteří milují a poslouchají Boha, druhý budou tvořit ti, kteří následují a poslouchají šelmu. Toto rozdělení je vyjádřeno i dvěma sklizněmi. Na jedné straně jde o žeň obilí (Zj 14,14–16), na druhé straně o sklizeň hroznů a jejich vhození do lisu Božího hněvu (Zj 14,17–20).

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte o následující myšlence: *Kdo kromě adventistů sedmého dne káže poselství tří andělů? Co to vypovídá o vážnosti, zodpovědnosti a důležitosti toho, čím jsme byli pověřeni?*
2. *Proč je podle vás soud tak neoblíbeným tématem i mezi věřícími? Jaký smysl má dnes pro křesťany předadventní soud? Jak bys svému spoluvěřícímu (nebo věřícímu z jiné denominace) vysvětlil podstatu předadventního soudu?*
3. *Uvažujte o otázce soboty v kontextu závěrečných událostí. Základní otázkou je: Koho budeme uctívat – Stvořitele „nebe a země“ (Zj 14,7), nebo šelmu? Bible ukazuje, že sobota je nejstarším (Gn 2,2.3) a zároveň nejdůležitějším znamením toho, že Bůh stvořil „nebe a zemi“. Co nás tato pravda učí o tom, že sobota jako jedno z Božích přikázání (Zj 14,12) hraje v závěrečných událostech tak důležitou roli?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Sedm posledních ran

Texty na tento týden

Zj 15,1; 7,1–3; 14,9,10; 16,1–12; 17,1; Da 5; Zj 16,16; 2Te 2,9–12

Základní verš

„Kdo by se nebál tebe, Pane, a nevzdal slávu tvému jménu, neboť ty jediný jsi Svatý; všechny národy přijdou a skloní se před tebou, neboť tvé spravedlivé soudy vyšly najevo.“ (Zj 15,4)

Verš Zj 11,18 je jakýmsi velmi stručným shrnutím událostí na zemi těsně před závěrečným bojem na místě Harmagedon: „Rozzuřily se národy.“ Taková charakteristika celkové situace na zemi souhlasí i s Ježíšovým popisem posledních dnů (L 21,25). Následují projevy Božího hněvu, jeho soudy vyjádřené prostřednictvím sedmi posledních ran (pohrom) nad těmi, kteří se odmítli kát (Zj 15,1).

Zjevení 15. kapitola začíná obrazem sedmi andělů, kteří mají připravených sedm ran Božího hněvu. Než Jan začne mluvit o detailech, uvidí ještě něco zcela jiného – věrný Boží lid (Zj 15,2–4). Ti, kteří k tomuto lidu patří, „zvítězili nad dravou šelmou, nesklonili se před jejím obrazem a nenechali se označit číslicí jejího jména“ (Zj 15,2). Nyní stáli na něčem, co připomínalo moře ze skla, a zpívali píseň Mojžíše a Beránka. Tento obraz připomíná Izraelce na břehu Rudého moře, kde oslavovali Boží vítězství nad Egyptany (Ex 15).

Tito vítězní svatí jsou stejná skupina jako 144 000 ze Zj 14,1–5. Jelikož odmítli přijmout znamení šelmy, jsou chráněni před sedmi posledními pohromami. Při druhém příchodu Ježíše budou proměněni, když místo smrtelného těla oblečou nesmrtelnost (1K 15,51–54) a přidají se ke vzkříšeným svatým (1Te 4,17).

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SMYSL SEDMI POSLEDNÍCH RAN

⁵Potom jsem viděl, jak se otevřela svatyně stánku svědectví v nebi ⁶a vyšlo sedm andělů, přinášejících sedm pohrom; byli oděni kněžským rouchem, čistým a zářícím, a kolem prsou měli zlaté pásy. ⁷Jedna ze čtyř bytostí před Božím trůnem podala těm sedmi andělům sedm zlatých nádob naplněných hněvem Boha, živého na věky věků. ⁸Svatyně byla naplněna oblakem slávy a moci Boží, takže nikdo nemohl vstoupit do svatyně, dokud se nedokoná sedmero pohrom, které přináší těch sedm andělů. (Zj 15,5–8)

Osobní studium

Když mluvíme o sedmi posledních ranách, je důležité si uvědomit, že v době, kdy začnou dopadat na svět, jsou už lidé s konečnou platností rozhodnuti buď pro Boha, nebo pro Babylon. Ale ještě než přijde Kristus, dosud zadržované větry (Zj 7,1–3) jsou uvolněny a na zemi je vylito sedm posledních ran.

Přečti si text Zj 15,1 a uvažuj o něm v kontextu Ex 7–11. Jaký byl smysl deseti egyptských ran, které tvoří jakési historické pozadí sedmi posledních ran? Na koho doléhaly? Proč? Co se z nich Egyptané mohli naučit?

O sedmi ranách se hovoří jako o „posledních“, protože přicházejí v úplném závěru pozemských dějin. Na rozdíl od toho se soudy sedmi polnic vztahují na časové období působení křesťanství a jejich zaměření je poměrně omezené. Troubení polnic přichází ještě během kázání evangelia (Zj 10,8–11,14). Je to období, kdy se za nás Ježíš stále přimlouvá (Zj 8,2–5). Polnice jsou protkány milostí a jejich cílem je přivést nepřátele Božího lidu k pokání.

Na rozdíl od polnic přichází sedm posledních ran na zemi těsně před Kristovým druhým příchodem. Dopadnou na ty, kteří – podobně jako faraon – zatvrdili svá srdce vůči Boží zachraňující lásce a nečinili pokání (Zj 16,11). Projeví se spravedlivý Boží hněv a jeho konečný soud nad rozhodnutím, které lidé udělali (Ř 1,26–32). Zatracení v této chvíli jen sklizejí následky svých vlastních rozhodnutí.

Uvažuj o úvodním textu Zj 15,5–8 v kontextu veršů 1Kr 8,10.11. Jak rozumíš konstataci, že „nikdo nemohl vstoupit do svatyně“ (Zj 15,8). Co to říká o načasování sedmi posledních ran?

Výraz „nikdo nemohl vstoupit do svatyně“ (Zj 15,8) ukazuje na konec možnosti se rozhodnout (Zj 22,11). Když skončí Kristova přimluvná služba v nebesích, navždy se zavřou dveře příležitosti učinit pokání. Poslední rány tedy nepřivedou nikoho k pokání, ale jen odhalí tvrdost srdce těch, kteří se rozhodli postavit na stranu Babylona. Výsledkem posledních ran bude, že se ještě více zatvrdí vůči Bohu (Zj 16,9.11).

Aplikace

Situace ve světě se neustále zhoršuje. Uvažuj o tom, že Pán Bůh příchod posledních ran ještě odkládá. Co ti to říká o Boží milosti a trpělivosti?

VYLITÍ POSLEDNÍCH RAN

⁷A slyšel jsem mocný hlas ze svatyně, jak praví sedmi andělům: „Jděte a vylejte těch sedm nádob Božího hněvu na zem!“ ... ¹⁰Pátý anděl vylil svou nádobu na trůn šelmy: a v jejím království nastala tma, ¹¹lidé se bolestí hrýzali do rtů a trýznění vředy rouhali se nebeskému Bohu, ale neodvrátili se od svých činů. (Zj 16,1.10.11)

Osobní studium

Spolu s ukončením Ježíšovy přímluvné služby v nebeské svatyni je navždy rozhodnuto o osudu každého člověka. Nastal čas, aby se ti, kteří odmítli Kristovu nabídku milosti, setkali tváří v tvář s plným Božím hněvem.

Poslední rány ze Zj 16 zrcadlí rány, které dopadly na Egypt. Zatímco Egyptané trpěli, Izraelci byli před následky těchto ran ochráněni (Ex 7–11). Podobně bude Boží lid ochráněn i před tímto časem trápení (Ž 91,3–10; viz také GC 629.630; VDV 406.407). Egyptské rány odhalily zatvrzelost a neústupnost faraona. Rány zároveň ukázaly neschopnost egyptských „bohů“ ochránit svůj lid. Podobně tomu bude i s posledními ranami, které ještě více zatvrdí uctívače šelmy z moře a ukážou neschopnost a bezmoc Babylona ochránit kohokoli před Božím soudem.

Přečti si text Zj 16,1–11. Pokus se vlastními slovy shrnout, o čem se v těchto verších píše.

Jaký je tvůj celkový dojem z toho, co se bude během posledních pohrom odehrávat?

První čtyři pohromy „nepostihnou celou zemi, protože by tak zahynulo obyvatelstvo celého světa“ (GC 628; VDV 406). Během první rány dopadly na uctívače šelmy „zlé, zhoubné vředy“. Druhá a třetí rána ovlivnily moře, řeky a prameny vod. Bez pitné vody nemůže vzburčené lidstvo přežít. Čtvrtá rána ovlivnila slunce, které spalovalo lidi nesnesitelným žářem.

Bolest, kterou způsobily dopadající pohromy, nezměnila tvrdá srdce hříšníků ani jejich postoj vzpoury ani je nepřivedla k pokání. Místo toho lidé Boha proklínali.

Ve Zjevení 16,10.11 (porovnej s Ex 10,21–23) můžeme sledovat, jak na trůn šelmy dopadla pátá rána. Podle Zj 13,2 víme, že to byl satan, kdo zajistil šelmě trůn a moc. Nyní však vidíme, že ani trůn, místo satanovy moci, nemůže odolat síle těchto ran. Když lidé v bolestech trpí, poznávají, že Babylon není schopen je ochránit. Oni se však tak zatvrdili vůči Bohu, že ani hrůzy posledních ran nedokážou změnit jejich srdce.

Aplikace

Jak se můžeš naučit chodit s Bohem a mít s ním tak blízký vztah, abys uměl důvěřovat Boží lásce i uprostřed bolesti a utrpení? Jaké s tím máš zkušenosti ve svém dosavadním životě?

VYSCHNUTÍ ŘEKY EUFRAT

Šestý anděl vylil svou nádobu na velikou řeku Eufkrat: a její voda vyschla, aby byla připravena cesta králům od východu slunce. (Zj 16,12)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu v souvislosti s verši Zj 17,1.15. Co symbolizuje řeka Eufkrat? Jakou roli hraje vyschnutí Eufkratu v kontextu sedmi posledních pohrom?

Ve Starém zákoně byla řeka Eufkrat hranicí, která oddělovala Izrael od jeho nepřátel: Asýrie a Babylonu. Řeka také protékala Babylonem a byla pro město nesmírně důležitá – sloužila nejen k zavlažování, ale také jako pitná voda pro obyvatele. Bez řeky Eufkrat by Babylon nemohl existovat.

Zjevení 17,1 popisuje Babylon na konci času jako nevěstku „usazenou nad vodami“ – pravděpodobně je to odkaz na Eufkrat (srov. Jr 51,13). Zjevení 17,15 vysvětluje, že vody, na kterých „sedí“ Babylon v době konce, představují ty, kteří Babylon podporují. Jedná se o celosvětové občanské, sekulární a politické síly, které stojí v pozadí celého systému. Tyto síly se však nakonec své podpory zřeknou, symbolické vody vyschnou.

Scéna šesté rány připomíná dobytí starověkého Babylonu perským králem Kýrem (Da 5). Starověký historik Hérodotos zaznamenává, že během noční slavnosti

krále Belšasara a jeho hodnostářů se Peršanům podařilo odklonit tok Eufkratu, vstoupit do města korytem řeky, a takto se překvapivě zmocnit města.

Symbolické vyschnutí Eufkratu ve Zjevení 16,12 má za následek pád Babylonu na konci času. Eufkrat je ve Zjevení symbolem světo- vých sekulárních a politických sil podporujících Babylon. Vyschnutí Eufkratu můžeme proto rozumět tak, že spojenci Babylonu se od této mocnosti nejen odvrátí a přestanou ji podporovat, ale v konečném důsledku na Babylon zaútočí a způsobí jeho pád.

Když lidé uvidí katastrofy, které se odehrávají v přírodě (Zj 16,3–9), obrátí se na Babylon s žádostí o ochranu. Pátá rána však dopadne přímo na sídlo moci Babylonu (Zj 16,10.11) a lidé pochopí marnost nadějí, které do něj vkládali. Budou se cítit podvedeni, a proto na něj zaútočí a způsobí jeho pád (Zj 17,16). Jak jsme však již viděli, jejich srdce zůstanou zatvrzelá vůči Bohu i vůči jeho lidu. To paradoxně způsobí, že se stanou živnou půdou pro závěrečný podvod, kterým satan sjednotí svět a svede ho k velkému boji proti Božímu lidu ve snaze zcela ho zničit a vymazat ze zemského povrchu.

Aplikace

Proč je riskantní vložit svou plnou důvěru do lidí a lidských institucí? Jaké s tím máš osobní zkušenosti?

SATANŮV POSLEDNÍ VELKÝ SVOD

¹³A hle, z úst draka i z úst dravé šelmy a z úst lživého proroka vystoupili tři nečistí duchové, podobní ropuchám. ¹⁴Jsou to duchové dábelští, kteří činí zázračná znamení. Vyšli ke králům celého světa, aby je shromáždili k boji v rozhodující den všemohoucího Boha. ... ¹⁶Shromáždili ty krále na místo zvané hebrejsky Harmagedon. (Zj 16,13.14.16)

Osobní studium

Zjevení 16,12 říká, že důvodem k vyschnutí Eufratu je příprava cesty „králům od východu slunce“. Ve Starém zákoně byli „králi od východu“ Kýros Veliký a jeho síly, které sice přicházely ze severu, ale nakonec zaútočily na Babylon od východu (Iz 41,25). Dobyť Babylonu nakonec umožnilo, aby se Boží lid vrátil ze zajetí do své vlasti (Iz 44,27.28). Stejným způsobem je symbolické vyschnutí Eufratu v době konce přípravou na příchod králů z východu, kteří v konečném důsledku přinesou vysvobození Božího lidu.

Králové z východu ve Zj 16,12 jsou Kristus a jeho armáda nebeských andělů. Při svém druhém příchodu se Ježíš zjeví se svými nebeskými vojsky, která ho doprovázejí „na bílých koních, oblečená do bělostného čistého kmentu“ (Zj 19,14). Tato charakteristika naznačuje, že jde o bezhříšné anděly (Zj 15,6). Jak ukazuje Zj 17,14, Kristus přijde se svou nebeskou armádou, aby přemohl satanské mocnosti, které utlačují Boží lid (Mt 24,30.31). Závěrečný boj proti Božímu lidu před druhým příchodem je známý jako boj na místě Harmagedon (Zj 16,14.16).

Jakou roli hrají podle úvodních veršů tři nečistí duchové v přípravě na boj známý

jako bitva na místě Harmagedon? V čem vidíš podobu s poselstvím tří andělů ze Zjevení 14? (Srov. také 1Tm 4,1.)

Závěrečné události vedou ke konečnému rozhodnutí, které musí udělat každý člověk – na kterou ze dvou stran se v rozhodujícím boji postaví. Dříve než Jan obdrží podrobnosti o tomto duchovním zápase, vidí tři nečisté duchy podobné ropuchám. Satanův poslední pokus svést národy světa využívá i démonské duchy.

Drak (satan prostřednictvím pohanství a spiritizmu), šelma z moře (římskokatolické papežství) a šelma ze země, jinak také falešný prorok (odpadlý protestantismus), se sjednotí pod satanovým vedením (Zj 13,11.12). Satan jim dá moc, aby dělali zázračná znamení, která mají upoutat pozornost všech lidí k tomu, co dělá šelma ze země (Zj 13,13–17). Zázračná znamení jsou součástí satanovy strategie; snaží se lžít, různými podvody a svody přesvědčit lidi, aby následovali jeho, a ne skutečného Boha.

Zaslepení svou nenávistí vůči Bohu a jeho pravdě uvěří světoví vůdci ochotně satanovým lžím, které budou mít nasazený atraktivní náboženské masky (2Te 2,9–12). Nakonec se sjednotí v závěrečném boji, který povede ke konci tohoto světa.

Aplikace

Jaké pocity v tobě vyvolává uvažování o budoucích událostech, bojích, lžích a svodech? Proč je důležité postavit se už dnes na správnou stranu – na stranu vítěze? Co ti může pomoci v tom, abys prožíval klid i uprostřed předpovídaných událostí?

PŘÍPRAVA NA ZÁVĚREČNÝ BOJ

Shromáždili ty krále na místo zvané hebrejsky Harmagedon. (Zj 16,16)

Osobní studium

Jak se bude podle textu Zj 16,13–16 dařit satanovi v jeho úsilí shromáždit lidi k závěrečnému boji?

Podvodné a svůdné démonské zázraky a celosvětová aktivita budou nakonec slavit úspěch. Lidé, kteří zamítli biblické učení, uvěří lžím, které budou doprovázet zázraky (2Te 2,9–12). Sjednotí se, aby dosáhli svého cíle, který je symbolicky vyjádřen jejich shromážděním se na „místě“, které se v hebrejštině nazývá Harmagedon, což by se dalo přeložit jako „Hora Megiddo“. Megiddo byla pevnost, která se nacházela v jizreelském údolí na úpatí hřebene Karmel a byla považována za důležité strategické místo.

Megiddo bylo v dějinách Izraele známé mnoha důležitými bitvami (Sd 5,19; Sd 6,33; 2Kr 9,27 a 2Kr 23,29.30). Zjevení Jana používá motiv z historie Izraele k zobrazení velkého závěrečného konfliktu na místě Harmagedon. Jde o konflikt mezi Kristem a silami zla. Lidé jsou v těchto verších popsáni jako spojená armáda pod vedením satanského svazku.

Hora Megiddo je v tomto kontextu vlastně hora Karmel, která se tyčí nad údolím, v němž se nacházelo starověké Megiddo. Hora Karmel byla místem jednoho z nejdůležitějších střetů v dějinách Izraele mezi pravým Božím prorokem Elijášem a faleš-

nými proroky bohů Baala a Ašéry (1Kr 18). Tento důležitý zápas odpověděl na otázku: „Kdo je pravým Bohem?“ Oheň, který sestoupil z nebe, všem zúčastněným velmi jasně ukázal, že jen a jen Hospodin je skutečným Bohem a jen jeho máme uctívat a klanět se mu. Ačkoli duchovní rozměr konečného boje (koho budeme poslouchat – Boha, nebo člověka?) byl rozhodnut již před příchodem posledních ran, ti, co stojí na straně draka, šelmy a falešného proroka (Zj 16,13), budou v té době zcela ovládnuti ďáblem, podobně jako Jidáš, když byl připraven zradit Ježíše (L 22,3). Jelikož se tato skupina lidí rozhodla pro satana, který celou válku nakonec prohraje, budou právě oni v zoufalství volat, aby je přikryly hory a skály (Zj 6,16; 2Te 1,7.8).

Dříve než na zemi dopadnou poslední rány, ukazuje Zj 13,13.14 šelmu, jak sesílá z nebe na zemi oheň. Jejím cílem je svést celý svět k přesvědčení, že satanovy napodobeniny a podvrhy – včetně falešného duchovního probuzení – jsou Božím dílem.

Harmagedon není vojenská bitva, která se odehraje kdesi na Středním východě. Jde o celosvětový duchovní konflikt, ve kterém se Kristus velmi rázně postaví proti mocnostem zla (2K 10,4). Výsledek bude podobný jako na hoře Karmel, jen se to celé odehraje v celosvětovém měřítku. Bůh nakonec nad mocnostmi zla a temnoty zvítězí.

Aplikace

Lidé mnoho let sledovali politické a vojenské nepokoje na Středním východě jako znamení přicházejícího Harmagedonu. Navzdory mnohým předpovědím, stanoveným datům a očekávaným událostem boj, jak si ho představovali, nenastal. Co můžeš udělat, aby ses uchránil před podobnými chybami v souvislosti s interpretací událostí, dat a míst, které by měly naplňovat biblická proroctví?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Pouze ti, kdo opevní svou mysl biblickým učením, obstojí v posledním velkém boji. Každý bude vyzkoušen, zda poslouchá Boha více než lidi. ... Apoštol Pavel o posledních dnech napsal: ‚Přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení.‘ (2Tm 4,3) Tato doba už nastala. Většina lidí nestojí o biblickou pravdu, protože tato pravda odporuje přáním hříšného srdce a lásce ke světu. Satan jim proto předkládá klamy, které se jim líbí.

Bůh však bude mít na zemi lid, který Bibli přijal jako jediné měřítko každého učení a jako základ všech reforem. Názory vzdělců, vědecké teorie, vyznání víry a rozhodnutí církevních sněmů, která jsou tak početná a rozmanitá, jak početné a odlišné jsou církve, hlas většiny – nic z toho, a ani všechno dohromady nemůžeme pokládat za důkaz pro nebo proti kterémukoli článku víry. Dříve než přijmeme nějaké učení nebo zásadu, musíme jako důkaz požadovat jasný výrok: ‚Toto praví Panovník Hospodin.‘

Vrcholným činem tohoto podvodného dramatu bude satanovo napodobení Ježíše Krista. Církev již dlouho tvrdí, že očekává příchod Spasitele jako splnění svých nadějí. Boží nepřítel zdánlivě napodobí Kristův příchod. V různých částech světa se satan lidem ukáže jako vznešená bytost oslňující krásy, podobající se Božímu Synu, jak ho popisuje Jan ve Zjevení (Zj 1,13–15). Slávu, která ho bude obklopot, nepřekoná nic, co dosud spatřilo lidské oko. Zazní vítězoslavné volání: ‚Kristus přichází! Kristus přichází! Lidé před ním budou padat v úctě na zem... Jeho hlas bude měkký, podmanivý a melodický. Zopakuje některé z pravd, které kdysi vyslovil Spasitel, bude uzdravovat lidské nemoci a pak bude lidem tvrdit, že změnil sobotu na neděli, a všem bude přikazovat, aby světili den, kterému on poželhal. Bude prohlašovat, že lidé, kteří stále zachovávají sedmý den, se rouhají jeho jménu tím, že neposlouchají jeho anděly, které k nim poslal se světlem a pravdou. To bude klam, kterému takřka nebude možné odolat.“ (GC 593–595.624; VDV 386.403)

Otázky k rozhovoru

1. *Přečtěte si Ježíšovo varování ve Zj 16,15, které je vsunuto do popisu přípravy na zápas na místě zvaném Harmagedon. Všimněte si podobného vyjádření, jaké zaznělo v Kristově výzvě adresované sboru v Laodikeji (Zj 3,18). V čem vidíte hlavní důležitost poselství Laodikeji pro Boží lid žijící v době přípravy na závěrečný boj? V čem je toto poselství důležité pro vás osobně?*
2. *Bílé roucho symbolizuje ve Zjevení Kristovu spravedlnost (Zj 3,4,5; 19,7–9). Jen ti, co se zahalí pláštěm Kristovy spravedlnosti (respektive dovolili, aby je Kristus zahalil), obstojí v závěrečné krizi. Jak byste vysvětlili svému příteli, co znamenají slova „vyprali svá roucha a vybělili je v krvi Beránkově“ (Zj 7,14)? Jak se roucha perou a bělí v Beránkově krvi?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí, kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Soud nad Babylónem

Texty na tento týden

Zj 17; Jr 51,13; Zj 13,1–8.18; Zj 16,2–12

Základní verš

„A slyšel jsem jiný hlas z nebe: Vyjdi, lide můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříších, aby vás nestihly jeho pohromy. Neboť jeho hříchy se navršily až k nebi a Bůh nezapomněl na jeho viny.“ (Zj 18,4.5)

Šestá rána způsobí symbolické vyschnutí řeky Eufrat, symbolizující konec masivní podpory Babylonu, protože zklamaní lidé se v hněvu obrátí proti němu. Jak jsme poznali minulý týden, ztrátě jeho moci předchází působení démonů, kteří se budou snažit co nejvíce napodobit Boží jednání (Zj 16,13.14). Jejich činnost je úspěšná ve snaze sjednotit bezbožníky při přípravě na boj proti Božímu věrnému ostatku na místě nazvaném Harmagedon.

Na začátku závěrečného boje se jako součást sedmé rány odehraje obrovské hromobití spojené se zemětřesením. Tyto otřesy rozbijí jednotu Babylonu a rozdělí ho na tři části (Zj 16,18.19). Babylón je na konci času zobrazen jako město spojující politické a náboženské síly světa v boji proti Božímu lidu. Toto spojení však postihne náhlý otřes a způsobí jeho rozpad.

Při těchto úvahách si potřebujeme uvědomit, že Zj 16,19 předpovídá jen politický pád Babylonu. Kapitoly 17 a 18 pak ukazují, jak se tento pád odehraje. Než se dozvíme o zániku Babylonu (Zj 17,12–18,24), Zj 17 přináší popis odpadlého náboženského systému, který je tentokrát zobrazen jako nevěstka jedoucí na šarlatové šelmě, která spolu se svými dcerami svádí svět proti Bohu (Zj 17,1–11).

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NEVĚSTKA BABYLON

1Tu přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm nádob, a promluvil ke mně: „Pojď se mnou, ukážu ti soud nad velíkou nevěstkou, usazenou nad vodami, 2se kterou se spustili králové světa a vínem jejího smilství se opíjeli obyvatelé země.“ (Zj 17,1,2)

Osobní studium

Žena je v Bibli symbolem Božího lidu. Ve Zjevení je Boží církev zobrazena jako čistá žena, nevěsta (Zj 12,1; 22,17). Nevěstka (prostitutka) naproti tomu představuje falešné, odpadlé křesťanství. Ve Zjevení 17,5 je tato nevěstka pojmenovaná jako „Babylon veliký“ (jelikož řečtina používá jméno Babylon v ženském rodu, vynikne v textu souvislost se ženou a její symbolické jméno doslova zní „Babylon veliká“). Tak jako byla existence starověkého Babylonu závislá na řece Eufrat, bude se symbolický Babylon na konci času spoléhat na množství lidí podporujících jeho plány.

Uvažuj o textu Zj 17,2 v souvislosti s verši Zj 14,8 a Zj 18,2.3. Jaké dvě skupiny lidí bude Babylon svádět během závěrečné krize a jakým způsobem?

První skupinu tvoří králové země, tedy vládnoucí politické mocnosti. Jsou zobrazeni jako ti, kteří smilní s nevěstkou Babylonom. Ve Starém zákoně se prostřednictvím cizoložství často popisovalo spojení Izraele s pohanskými národy (Iz 1,21; Jr 3,1–10). Cizoložný vztah mezi králi země a nevěstkou je symbolem nepřipustného spojení mezi Babylonom a politickými silami během doby konce – spojení církve a státu.

Druhou skupinu sváděnou nevěstkou Babylonom tvoří obyvatelé země – ovládané masy. Tito lidé jsou duchovně opilí vínem smilstva Babylonu. Na rozdíl od vládnoucích politických mocností jsou běžní lidé opojeni falešným učením a podvodnými praktikami Babylonu. Mají falešný pocit, že Babylon je může ochránit. Když jsou lidé opilí, jejich myšlení není jasné a velmi snadno se nechají ovládat (Iz 28,7). S výjimkou věrného zbytku bude celý svět sveden ze správné cesty.

Aplikace

Na konci času bude situace velmi podobná té dnešní – obrovské masy lidí nebudou rozumět skutečnému stavu věcí. Co by ses z toho měl naučit o nebezpečí následování obecně rozšířených názorů, bez ohledu na to, jak jsou oblíbené?

NEVĚSTKA NA NACHOVÉ ŠELMĚ

³Anděl mě odvedl ve vytržení ducha na poušť. Tu jsem spatřil ženu sedící na dravé šelmě nachové barvy, plné rouhavých jmen, o sedmi hlavách a deseti rozích. ⁴Ta žena byla oděna purpurem a šarlatem a ozdobena zlatem, drahokamy a perlami; v ruce držela zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svého smilství ⁵a na čele měla napsáno jméno – je v něm tajemství: „Babylon veliký, Matka všeho smilstva a všech ohavností na zemi.“ ⁶Viděl jsem tu ženu, zpitou krví svatých a krví Ježíšových svědků. Velice jsem užasl, když jsem ji viděl. (Zj 17,3–6)

Osobní studium

Jeden ze sedmi andělů, kteří měli číse naplněné sedmi posledními ranami, ukázal Janovi soud nad nevěstkou, která je usazená nad vodami (Zj 17,1). Když ji Jan uviděl, zjistil, že tato žena sedí na dravé šelmě nachové barvy (Zj 17,3). Jakou souvislost vidíš mezi symboly vod a šelmy? Pokus se vysvětlit, proč tyto symboly výstižně popisují podporovatele šelmy.

Když se Jan ocitl ve vidění na poušti, viděl ženu sedící na nachové (šarlatové; ČSP) šelmě. Zatímco nevěstka představuje náboženské síly, šelma symbolizuje celosvětové spojení politických mocností. Obraz náboženského systému ovládajícího politické síly ukazuje, že v době konce působí tyto dvě skupiny odděleně. Objevuje se něco nového, odlišného od minulosti, kdy byly náboženské a politické síly sjednoceny. Proroctví naznačuje, že tyto dvě síly mají stejný cíl a na jeho splnění budou spolupracovat. Situace, kdy nevěstka sedí na šelmě, ukazuje na její nadřazenost. Náboženský systém je zde představen smilnicí, která si „osedlala“ světské a politické mocnosti.

Které charakteristiky nevěstky poukazují na draka, na šelmu z moře a na šelmu ze země, o nichž se hovoří ve Zjevení 12 a 13?

Nevěstka je podle Janova popisu výstředně oblečená v oděvu z purpuru a šarlatu, který je ozdoben zlatými ornamenty, drahými kameny a perlami. V minulosti takovými barvami a ozdobami vyjadřovaly prostitutky svou svůdnost a moc (Jr 4,30). Šarlat, barva krve a útlaku, odpovídá represivnímu charakteru tohoto náboženského systému.

Oblečení nevěstky je jakousi snahou napodobit oděv velekněze ve Starém zákoně. Tento oděv zahrnoval stejné barvy – purpurovou, nachovou a zlatou (Ex 28,5,6). Rouhavé nápisy na čele nevěstky nahrazují nápis, který měl velekněz připevněn na čele: „Svatý Hospodinu“ (Ex 28,36–38). Zlatý pohár v její ruce nám připomíná nádoby ze svatyně, z nichž pili víno Belšasar, jeho hodnostáři a manželky (Da 5,2–4). Pohár se také snaží zakrýt pravou podstatu v něm obsaženého „vína“, kterými jsou „ohavnosti a nečistoty jejího smilstva“. Jde o symbol falešného, satanského náboženského systému poslední doby, který se snaží celý svět odvést od Boha.

Jan vidí, že nevěstka je zcela opilá krví svatých a krví mučedníků, kteří zemřeli pro své svědectví o Kristu (Zj 17,6). Tato skutečnost spojuje Babylon poslední doby se středověkým odpadlickým křesťanstvím, v jehož čele stálo papežství a jež bylo zodpovědné za smrt milionů křesťanů věrných evangeliu.

Aplikace

Popis babylonské nevěstky koresponduje s obrazem Jezábel v listu do sboru v Thyatirech (Zj 2,20–23). Co se z této paralely můžeme naučit o charakteru Babylonu na konci času?

KDO JE DRAVÁ NACHOVÁ ŠELMA?

⁷Ale anděl mi řekl: „Čemu se divíš? Já ti odhalím tajemství té ženy i té sedmihlavé a desetirohé šelmy, která ji nese. ⁸Ta dravá šelma, kterou jsi viděl, byla a není; vystoupí ještě z propasti, ale půjde do záhuby. A užasnou ti obyvatelé země, jejichž jméno není od založení světa zapsáno v knize života, až uvidí, že ta dravá šelma byla a není, a zase bude.“ (Zj 17,7.8)

Osobní studium

Ve Zjevení 17,3 se hovoří o nachové šelmě podobným způsobem jako o šelmě z moře ze Zj 13, která bojuje proti Božímu lidu a vítězí nad ním (Zj 13,5–7). Právě toto pronásledování způsobilo, že čistá žena během prorockého období 1 260 let (od 538 do 1798) utekla na poušť (Zj 12,13.14). V době rostoucího nekritického ekumenizmu by si měli protestanté uvědomit, jakému hroznému pronásledování byli v minulosti vystaveni, protože podle proroctví se něco podobného – a ještě mnohem intenzivněji – odehraje na konci času znovu.

Porovnej verše Zj 17,8 a 13,8. Co je v nich podobného? Jakým způsobem text Zj 17,8 objasňuje tři fáze existence a aktivit této šelmy?

Nachová (šarlatová) šelma je charakterizována jako ta, která byla (minulost), není (přítomnost), vystoupí z propasti a půjde do záhuby (budoucnost). Toto trojité vyjádření je jakousi parodií Božího jména Jahve – ten, „který byl a který jest a který při-

chází“ (Zj 4,8; a také Zj 1,4.8). Charakteristika šelmy ukazuje i na tři fáze existence, kterými prochází:

1. O šelmě se nejprve říká, že „byla“, tedy existovala v minulosti. Její předchozí aktivity se odehrávaly během prorockého období 42 měsíců (známých také jako 1 260 dní/let; Zj 13,5 a nedělní část 9. lekce).
2. „Není.“ Pro svou smrtelnou ránu (Zj 13,3) se šelma dostala do fáze, během níž od roku 1798 neexistuje – minimálně ne jako pronásledovatel. Jednoduše na nějaký čas zcela zmizela ze světové scény, přestože se nakonec ukázalo, že zůstala naživu.
3. A konečně, díky uzdravení smrtelné rány tato šelma znovu ožije a „bude“ se projevovat svým satanským básněním.

Zjevení 17 popisuje šelmu ze Zjevení 13,1–8 po uzdravení její smrtelné rány. A právě na této vzkříšené šelmě sedí nevěstka jménem Babylon doby konce. Na krátký čas se tedy znovu objeví sjednocení náboženské a politické moci – přesně jak to bylo během středověku. Takové spojení s sebou opět přinese i období pronásledování.

Aplikace

„Jen co se projeví nepřátelství, jen co zavládne fanatismus a nesnášenlivost a začne pronásledování, malověrní a pokrytci zakolísají a vzdají se své víry. Praví křesťané však odolají a zůstanou pevní, jejich víra bude silnější a naděje jasnější než v době pohody.“ (GC 602; VDV 390) Jaké varování vyplývá z těchto slov a jaký by mělo mít vliv na tvé prožívání křesťanství? Dokonce již předtím, než se začnou odehrávat závěrečné události země?

SEDM HLAV ŠELMY

⁹Ať pochopí ten, komu je dána moudrost. Sedm hlav je sedm pahorků, na nichž ta žena sedí, a také sedm králů: ¹⁰pět jich padlo, jeden kraluje, jeden ještě nepřišel. Až přijde, bude smět zůstat jen nakrátko. ¹¹A ta dravá šelma, která byla a není, je osmý král, a přece jeden z těch sedmi; jde však do záhuby. (Zj 17,9-11)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu v kontextu verše Zj 13,18. Na pochopení podstaty sedmi hlav je podle uvedených veršů potřebná moudrost. O jaké moudrosti se zde hovoří? Jak se dá taková moudrost získat? (Jk 1,5)

Anděl vysvětluje, že „sedm hlav je sedm hor“ (Zj 17,9; ČSP). Některé překlady předpokládají, že těchto sedm vrchů připomíná sedm pahorků, na kterých leží město Řím, a proto překládají řecké slovo *oré*, „vrchy, hory“, jako „pahorky“ (např. ČEP). Sedm hor symbolizuje i sedm králů. Zároveň je třeba poznamenat, že tyto „hory“ přicházejí po sobě (Zj 17,10), nepůsobí všechny současně.

Sedm vrchů nepředstavuje sedm jednotlivých králů, protože Zjevení se nezabývá konkrétními osobami, ale spíše celkovým uspořádáním, systémem. Hory jsou v Bibli často symbolem světových mocností nebo říší (Jr 51,25; Ez 35,2.3). V biblických proroctvích „král“ představuje celé království (Da 2,37–39; 7,17). Sedm hor proto symbolizuje sedm po sobě jdoucích říší, které vládly světu v průběhu dějin a jejichž prostřednictvím satan ubližoval Božímu lidu.

Jan ze své časové perspektivy píše, že pět království už padlo, jedno právě existuje a další má následovat po něm. Přestože se

bibličtí vykladači (ani adventističtí) neshodují na jediném a jednoznačném výkladu, mnozí se domnívají, že pět království, která už padla, jsou říše ze Starého zákona, které světu vládly a (příležitostně) pronásledovaly Boží lid: Egypt, Asýrie, Babylon, Persie a Řecko. Králem, který „kraluje“, je z Janova pohledu Římská říše.

Sedmým králem (mocností), který „ještě nepřišel“, je šelma z moře ze Zj 13 – papežství, které vládlo a pronásledovalo Boží lid. Tato mocnost měla přijít nejen po napsání Zjevení, ale dokonce až po pádu pohanské Římské říše. Dějiny vydávají mocné svědectví o pravdivosti tohoto proroctví, které bylo zaznamenáno mnohem dříve, než se tyto události začaly uskutečňovat.

Jan dále slyší, že nachová šelma je osmou světovou mocností, ačkoli zároveň pochází ze zmíněných sedmi králů (světových mocností). Jelikož hlavy jsou uspořádány postupně v časovém sledu, osmá hlava musí souviset se sedmou hlavou, která dostala smrtelnou ránu. Právě v době osmé světové mocnosti se zjevuje nachová šelma, která prosazuje a podporuje cíle nevěstky – Babylonu. Dnes žijeme v době uzdravování smrtelné rány. Osmá světová mocnost se na scéně objeví těsně před koncem – a půjde do záhuby.

Aplikace

Různé mocnosti a šelmy, o kterých se ve Zjevení hovoří, mohou při nesprávném pochopení (nebo důrazu) vyvolávat zmatek. Co je pro tebe hlavním poselstvím části, kterou jsme dnes studovali? Co ses z ní dozvěděl o Bohu?

SOD NAD BABYLONEM

¹²„Deset rohů, které jsi viděl, je deset králů, kteří se ještě vlády neujali, ale v jedinou hodinu přijmou královskou moc spolu se šelmou.“ ¹³Budou zajedno ve svých úmyslech a svou sílu i moc dají té šelmě. ¹⁴Ti budou bojovat s Beránkem, ale Beránek je přemůže, protože je Pán pánů a Král králů; ti, kdo jsou s ním, jsou povolání a vyvolení a věrní.“ ¹⁵A řekl mi: „Vody, které jsi viděl, nad nimiž ta nevěstka sedí, to jsou národy, davy, rasy a jazyky.“ (Zj 17,12–15)

Osobní studium

Co se můžeš z úvodních veršů a z textu Zj 16,14–16 dozvědět o „deseti králich“?

Na identitu deseti králů ze Zj 17 existují různé pohledy. Zjevení nám neříká, kdo přesně tito králové (království) jsou. Z textu můžeme odvodit jen to, že jde o krátkodobé politické seskupení, které se objeví těsně před koncem a jehož cílem je podpořit nevěstku. Jejich počet naznačuje, že světové mocnosti poskytnou nevěstce úplnou a neochvějnou loajalitu.

Zj 17,13.14 se velmi stručně vrací k boji v Harmagedonu, který je představen ve Zj 16,12–16. Celosvětová politická unie, kterou podporují zázraky působící démonské mocnosti ve spojení s drakem, šelmou z moře a s falešným prorokem, bude bojovat proti Beránkovi. Jinými slovy, boj v místě Harmagedonu není vojenskou bitvou na Středním východě, ale závěrečným konfliktem duchovní povahy, který předchází Kristovu příchodu a ve kterém satan a jeho věrní bojují proti Kristu a jeho andělským zástupům.

Přečti si text Zj 17,16–18. Co stojí v pozadí změny postoje králů vůči Babylonu (viz také verše Zj 16,2–12)? Kdo stojí v pozadí toho, co se děje s Babylonom?

Deset rohů naplněných nenávistí představuje politické mocnosti navazující na rozdělené národy Evropy. Tyto rohy jsou naplněné nenávistí a náhle se obracejí proti nevěstce – Babylonu (což je projev papežství na samém konci času). Způsobí, že nevěstka je zpusťošena a obnažena. Symbolicky dokonce jedí její tělo a páli ji v ohni. Když Jan píše, co se děje s nevěstkou, používá jazyk velmi podobný tomu, jakým Bůh mluví o osudu cizoložného Jeruzaléma (Jr 4,30). Spálení ohněm bylo také trestem pro dceru kněze, která se účastnila prostituce (Lv 21,9). Politické mocnosti prožívají rozčarování, protože Babylon nebyl schopen ochránit je před posledními ranami. Cítí se podvedeny a s obrovským odporem zaútočí na nevěstku. Tento odpadlý náboženský systém spolu se všemi, kteří se staví na jeho stranu, prožívá plnost Božího soudu.

Aplikace

Na mnohé otázky o posledních událostech nemáme úplné odpovědi. Může se dokonce stát, že hledání odpovědí způsobí zmatek. Jaké konkrétní zaslíbení zaznívá v Zj 17,14? Co by mělo toto zaslíbení pro nás znamenat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Než se Babylon zhroutí, zaznívá z nebe výzva pro Boží lid, který je stále ještě v Babyloně: „Vyjdi, lide můj, z toho města...“ (Zj 18,4). Boha uctívá mnoho lidí, kteří se z různých důvodů ještě i dnes nacházejí v Babylonu. Bůh si používá svou církev, aby vyzvala tyto lidi k odchodu z tohoto odpadlého náboženského systému, aby se nepodíleli na jeho hříších. Aby unikli osudu Babylonu, musejí z něj vyjít. Bůh nechce, aby někdo zahynul (2Pt 3,9). Zj 19,1–10 ukazuje, že mnozí lidé, kteří berou Boha vážně („bojí se ho“), odpovědí na tuto výzvu pozitivně. V tomto kontextu je důležité si uvědomit, jak velkou odpovědnost jako církev máme.

Otázky k rozhovoru

1. Jak ukazuje Zj 18,4, v Babyloně je mnoho lidí, které Bůh oslovuje „můj lid“. Uvažujte nad následujícím citátem: „Toto poselství musíme zvěstovat. Měli bychom si však přitom dávat pozor, abychom neútočili a neodsuzovali ty, co dosud nemají takové světlo poznání jako my. Neměli bychom překračovat své hranice a útočit ostře proti katolickým věřícím. I mezi nimi je mnoho svědomitých křesťanů, kteří žijí podle světla, jenž jim svítí. Bůh jedná i v jejich prospěch. Ti, kteří mají velké přednosti a vhodné příležitosti, ale přitom zanedbali zdokonalování svých tělesných, duchovních a duševních schopností ... jsou ve větším nebezpečí před Bohem než ti, kteří sice bloudí v otázkách věrouky, ale ve svém životě se snaží konat dobro ve prospěch druhých.“ (5T 244.245) Jak ti uvedené myšlenky pomohou správně přistupovat k druhým lidem?
2. Zj 17 popisuje nevěstku sedící na nachové šelmě. Odkazuje na odpadlickou církev, která odvádí lidi od Boha. Žena ve Zj 12 symbolizuje věrnou Boží církev. Jaké podobnosti, a jaké naopak rozdíly vidíte mezi oběma ženami? Co se z tohoto srovnání můžete naučit?
3. Tento týden jsme studovali texty, které popisovaly velmi ponurý stav náboženského a politického světa před Kristovým vítězným návratem. Jak důležité proto je, abychom už nyní zůstávali pravdiví a věrní Božímu poselství? Přečti si výzvu ve Zjevení 16,15, která souvisí s věrností uprostřed všeobecného odpadnutí. Jak můžete tuto výzvu aplikovat na vás právě dnes?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

„Všechno tvořím nové“

Texty na tento týden

Zj 19,6–9; J 14,1–3; Zj 19,11–16; Zj 20,1–6; Jr 4,23–26; Zj 21,2–8

Základní verš

„Ten, který seděl na trůnu, řekl: ‚Hle, všechno tvořím nové.‘ A řekl: ‚Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá.‘“ (Zj 21,5)

Zkáza Babylonu na konci časů je špatnou zprávou pro všechny, kteří spolupracovali s tímto odpadlickým systémem. Naopak pro Boží lid je to dobrá zpráva (Zj 19,1–7). Právě Babylon totiž nesl odpovědnost za vybízení světských politických mocností k pronásledování Božích věrných (Zj 18,24). Zničení tohoto velkého protivníka znamená pro Boží lid vysvobození a záchranu.

Pád Babylonu je ostatně také odpovědí na křik Božího lidu ze scény v páté pečetě. Slova „Kdy už, Pane svatý a věrný...?“ (Zj 6,10) představují volání utlačovaného a trpícího Božího lidu od Ábela až do doby, kdy Bůh svůj lid nakonec obhájí (Ž 79,5; Abk 1,2; Da 12,6.7). Kniha Zjevení ujišťuje Boží lid, že zlo, útlak a utrpení budou mít svůj konec.

Nyní nastává čas, aby Kristus nastolil své věčné království. Zbývající kapitoly Zjevení popisují nejen zkázu Babylonu na konci časů, ale také zničení satana a všeho zla. V závěrečných kapitolách se nám naskýtá i stručný pohled na ustanovení věčného Božího království.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SVATBA BERÁNKOVA

6A slyšel jsem zpěv jakoby ohromného zástupu, jako hukot množství vod a jako dunění hromu: „Haleluja, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí. 7Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila 8a byl jí dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla.“ Tím kmentem jsou spravedlivé skutky svatých. 9Tedy mi řekl: „Piš: Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu.“ A řekl mi: „Toto jsou pravá slova Boží.“ (Zj 19,6–9)

Osobní studium

Co mají společného úvodní text a verše J 14,1–3? V čem podle tebe obraz svatební hostiny vystihuje dlouho očekávané spojení Krista a jeho lidu?

Před dvěma tisíci lety Kristus opustil svůj nebeský domov, aby pozval své následovníky na svatební hostinu (Mt 22,1–14), která se má uskutečnit po uzavření manželství s jeho nevěstou. „Svatba pak znázorňuje, jak se Kristus ujímá svého království. Svaté město, nový Jeruzalém ... se nazývá nevěstou, chotí Beránkovou... V knize Zjevení se o Božím lidu říká, že jsou hosty na Beránkově svatbě (Zj 19,9). Jsou-li hosty, nemohou být současně nevěstou. ... Podobenství z 22. kapitoly Matoušova evangelia používá také obraz svatby a zřetelně ukazuje, že vyšetřující soud probíhá před svatební hostinou. Před svatbou vchází král, aby si prohlédl stolovníky, zda si všichni oblékli svatební roucho – neposkvrněné roucho povahy omyté a očištěné krví Beránka (Mt 22,11; Zj 7,14).“ (GC 426–428; VDV 281.282) Ženich se po své smrti a po svém vzkříšení vrátil do Otcova domu, aby „připravil místo“ pro svůj lid, pro své svatební hosty (J 14,1–3). Ti však zůstávají na zemi a připravují se na jeho návrat. Kristus se na konci dějin světa vrátí a vezme je do domu svého Otce.

Zjevení 19,8 uvádí, že nevěsta si oblékla zářivě čisté roucho. Tento oděv naznačuje, že svatební hosté, kteří vstoupili do města, si nepřisvojují žádné zásluhy za své skutky. „Zářivě čistý kment“ představuje „spravedlivé skutky svatých“. Jsou to skutky, jež jsou výsledkem jejich spojení s Kristem, který v nich přebývá. Jejich roucha jsou tedy symbolem Kristovy spravedlnosti a skutečnosti, že jeho lid „zachovává Boží přikázání a věrnost Ježíši“ (Zj 14,12). Při svém pobytu na zemi vyprávěl Ježíš podobenství o svatbě. Dozvídáme se z něj, že jeden z hostů se rozhodl přijít ve svém vlastním oděvu, místo toho, aby si oblékl svatební roucho, které mu připravil král. To byl důvod, proč ho ze svatby vyvedli (Mt 22,1–14).

Zj 3,18 ukazuje, že roucho Kristovy spravedlnosti, zlato přepálené ohněm (víra a láska) a oční mast Duchu svatého jsou tím, co Boží lid žijící na konci času potřebuje ze všeho nejvíc. Ježíšova výzva, aby si od něj Laodikejští tyto dary „koupili“, naznačuje, že Kristus za to, co nám nabízí, také od nás něco chce. Čeho se tedy můžeme vzdát? Potřebujeme se zbavit vlastní soběstačnosti a spolehnouti se na sebe. Jen tak budeme žít životem naplněným věností a poslušností Kristu. Jen tak mu budeme důvěřovat jako naší jediné naději na záchranu.

Aplikace

Naše skutky nás nezachrání. Jak rozumíš pojmu „skutky spravedlnosti“ nebo „spravedlivé skutky“? Jakým způsobem ovlivní tyto skutky život člověka?

VÍTEŽ PŘICHÁZÍ

¹¹A viděl jsem nebesa otevřená, a hle, bílý kůň, a na něm seděl ten, který má jméno Věrný a Pravý, neboť soudí a bojuje spravedlivě. ¹²Jeho oči plamen ohně a na hlavě množství královských korun; jeho jméno je napsáno a nezná je nikdo než on sám. ¹³Má na sobě plášť zbrocený krví a jeho jméno je Slovo Boží. ¹⁴Za ním nebeská vojska na bílých koních, oblečená do bělostného čistého kmentu. ¹⁵Z jeho úst vychází ostrý meč, aby jím pobíjel národy; bude je pást železnou berlou. On bude tlačit lis plný vína trestajícího hněvu Boha všemohoucího. ¹⁶Na plášti a na boku má napsáno jméno: Král králů a Pán pánů. (Zj 19,11–16)

Osobní studium

Jaké je podle tebe hlavní poselství úvodních veršů? Kdo je jezdec na bílém koni a čím je charakterizován?

Druhý příchod Ježíše Krista je naplněním zaslíbení, po jehož splnění toužili věřící všech věků. Podobně jako pro Ježíše, bylo i pro jeho následovníky základem víry Boží slovo. Zj 19,11–16 popisuje vyvrcholení Ježíšova zápasu a jeho vítězství: Ježíš porazil satana nejprve v nebi, pak ho porazil na poušti, porazil ho na kříži a nakonec završí své vítězství nad satanem při svém druhém příchodu.

„Krátce nato se na východě objeví malý černý obláček velikosti asi poloviny mužské dlaně. Bude to oblak, který obklopuje Spasitele a z dálky vypadá, jako by byl zahalený ve tmě. Boží lid bude vědět, že je to znamení Syna člověka. V uctivém tichu budou lidé sledovat, jak se přibližuje k zemi, jak je stále světlejší a nádhernější, až z něj bude velký

bílý oblak, jehož základem je sláva podobná stravujícímu ohni, nad nímž se klene duha úmluvy. Ježíš přijde jako mocný dobyvatel. Už ne jako ‚Muž bolesti‘, aby pil trpký pohár hanby a utrpení, ale jako vítěz na nebi i na zemi, aby soudil živé a mrtvé. ‚Ten, který má jméno Věrný a Pravý ... soudí a bojuje spravedlivě.‘ A ‚nebeská vojska‘ (Zj 19,11.14) ho následují. S nádhernými, nebesky znějícími chvalozpěvy ho na jeho cestě bude doprovázet nespočetný zástup andělů. Bude se zdát, že celá obloha je plná zářících postav – že jich je „desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců“. Lidský jazyk nedokáže tento obraz popsat, mysl smrtelníka není schopna vnímat takovou nádheru.“ (GC 640.641; VDV 413)

V 2Te 1,8–10 apoštol Pavel podává další popis Kristova konečného vítězství při druhém příchodu, kdy budou zničeny všechny světské a náboženské mocnosti, které se proti němu spikly, a jeho lid bude zachráněn pro věčnost.

Aplikace

Zjevení 19 popisuje dvě hostiny – o jedné se mluví ve verši 9, o druhé ve verších 17 a 18. Na jedné hostině se lidé najedí, na druhé hostině jsou snědzeni. Je těžké představit si drsnější kontrast, který by ilustroval, jak moc se velký spor dotýká každé lidské bytosti. Co se na základě tohoto obrazu můžeš ty sám naučit o důležitosti víry a o poslání, ke kterému tě vede?

TISÍCILETÍ

“Viděl jsem trůny a na nich usedli ti, jimž byl svěřen soud. Spatřil jsem také ty, kdo byli státi pro svědectví Ježíšovo a pro slovo Boží, protože nepoklekli před dravou šelmou ani jejím obrazem a nepřijali její znamení na čelo ani na ruku. Nyní povstali k životu a ujali se vlády s Kristem na tisíc let. –⁵Ostatní mrtví však nepovstanou k životu, dokud se těch tisíc let nedovrší. –⁶To je první vzkříšení. Blahoslavený a svatý, kdo má podíl na prvním vzkříšení! Nad těmi druhá smrt nemá moci, nýbrž Bůh a Kristus je učiní svými kněžími a budou s ním kralovat po tisíc let. (Zj 20,4–6)

Osobní studium

Přečti si text Zj 20,1–3 v souvislosti s verši Jr 4,23–26. V jakém stavu se nachází země během tisíciletí? Jako rozumíš skutečnosti, že satan je spoután řetězem?

Tisíciletí (nebo také milénium) začíná druhým příchodem Ježíše Krista. Právě tehdy jsou satan a jeho padlí andělé spoutáni. Spoutání satana je symbolické, protože duchovní bytosti nelze tělesně (fyzicky) spoutat. Spoutání satana proto rozumíme v symbolické rovině – je spoután okolnostmi. Poslední rány naprosto zničily zemi a všichni hříšníci byli zabiti. Země se nachází ve stavu chaosu, který připomíná zemi před stvořením (Gn 1,2). V takovém stavu je pro satana vězením, které trvá celé tisíciletí. Na zemi se nenachází nikdo, koho by mohl satan pokoušet nebo komu by mohl ubližovat. Satan a jeho démonští přísluhovači mohou jen přemýšlet o následcích jejich vzpoury vůči Bohu.

Kde se podle úvodních veršů nacházejí vykoupení během tisíciletí a koho soudí? Jak rozumíš pojmu „první vzkříšení“?

Kniha Zjevení ukazuje, že Boží lid stráví tisíciletí v nebesích – na místě, které pro ně Kristus připravil (J 14,1–3). Jan je vidí, jak sedí na trůnech jako králové a kněží a soudí svět. Ježíš zaslíbil učedníkům: „usednete na dvanáct trůnů a budete soudit dvanáct pokolení Izraele“ (Mt 19,28). Pavel ukazuje, že svatí budou soudit svět (1K 6,2.3).

V tomto soudu jde především o prokázání toho, že Bůh jednal spravedlivě. Během celé historie lidstva satan vznášel námitky, jejichž cílem bylo zpochybnit Boží charakter a způsob, jakým se stará o své stvoření. Během tisíciletí Bůh zpřístupní vykoupěným záznamy celých dějin, aby mohli najít odpovědi na všechny otázky, které se týkají spravedlnosti Božích rozhodnutí o těch, kteří byli zatraceni. Najdou i odpovědi na to, jak Bůh jednal v jejich vlastních životech. Na závěr tisíciletí budou vyřešeny všechny otázky týkající se Boží spravedlnosti. Boží lid uvidí jasně a bez nejmenších pochybností, že satanova obvinění byla neopodstatněná a vymyšlená. Vykoupení jsou tak připraveni přinést svědectví o Boží spravedlnosti na posledním soudu nad zatracenými.

Aplikace

Každý z nás má mnohé těžké otázky, které prozatím zůstávají bez odpovědi. Které otázky trápí tebe? Jak vnímáš Boží jednání a Boží charakter, když víš, že jednoho dne dostaneš odpovědi i na to, co tě nyní trápí nejvíce?

NOVÉ NEBE A NOVÁ ZEMĚ

¹A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. ²A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. ³A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, přibyték Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, ⁴a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“ ⁵Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, všechno tvořím nové.“ A řekl: „Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá.“ (Zj 21,1–5)

Osobní studium

Po odstranění hříchu a jeho příčin bude země přeměněna na domov vykoupených. Jak bude vypadat?

Ve Zj 21,1 Jan uvádí, že viděl „nové nebe a novou zemi“. Bible mluví o třech významech slova „nebe“ – obloze, nebi s hvězdami a místě, kde přebývá Bůh (2K 12,2). Ve Zj 21,1 se pravděpodobně mluví o pozemské obloze (atmosféře). Zkažená a znetvořená země, včetně oblohy, nesnesou Boží přítomnost (Zj 20,11). Řecký výraz pro „nový“ (*kainos*) označuje nejen něco, co předtím neexistovalo, ale často poukazuje na něco, co má novou, lepší kvalitu. Naše planeta bude očištěna ohněm a znovustvořena do původního stavu (2Pt 3,10–13).

Pozoruhodné je, že první věc, kterou Jan pozoruje na nové zemi, je skutečnost, že tam není moře. Jan doslova říká, že tam nebylo „to moře“. Tato zmínka pravděpodobně naznačuje, že Jan měl na mysli moře, které ho obklopovalo na ostrově Patmos a které bylo pro něj symbolem osamocení a utrpení. Nepřítomnost „tohoto moře“ na nové zemi znamenala pro Jana nepřítomnost

bolesti způsobené odloučením od těch, které miloval.

Přečti si Zjevení 21,2–8 a 7,15–17. Jakou podobnost můžeme pozorovat mezi popisem nové země a zahrady Eden (Gn 2)?

Vykoupeným Bůh zaručuje svou přítomností život na obnovené zemi bez utrpení a smrti. Jeho přítomnost je představena prostřednictvím popisu nového Jeruzaléma (Zj 21,3), kde Bůh bude přebývat uprostřed svého lidu. Díky Boží přítomnosti bude život na nové zemi skutečným rájem.

Boží přítomnost je zárukou svobody od utrpení: nebude již ani smrt, ani zármutek, ani pláč, ani žádná bolest. Díky odstranění hříchu „co bylo, pominulo“ (Zj 21,4).

Tuto myšlenku pravdivě vyjádřily Lazarovy sestry Marta a Marie, když řekly Ježíši: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel“ (J 11,21.32). Smrt nemůže v Kristově přítomnosti existovat. Trvalá Boží přítomnost na nové zemi zaručí, že už nikdy nebudeme prožívat bolest a utrpení, které jsou zatím tak trpkou součástí naší existence. Osvobození od všeho zlého je velkou nadějí, kterou nám Kristus zaslíbil – je to naděje, kterou zpečetil svou krví.

Aplikace

Proč je zaslíbení o novém životě v novém světě nedílnou součástí toho, čemu věříme? Jak by vypadalo naplnění naší víry bez naplnění tohoto zaslíbení?

NOVÝ JERUZALÉM

⁹A přistoupil jeden ze sedmi andělů, kteří měli těch sedm nádob a v nich připraveno sedm posledních pohrom, a řekl mi: „Pojď, ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu.“ ¹⁰Ve vytržení ducha mě vyvedl na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha, ¹¹zářící Boží slávou; jeho jas jako nejdražší drahokam a jako průzračný křišťál. (Zj 21,9–11)

Osobní studium

Jan popisuje hlavní město nové země – nový Jeruzalém. Přestože jde o reálné místo obývané skutečnými lidmi, nový Jeruzalém a život na něm přesahuje naše pozemské představy (1K 2,9)

Přečti si text Zj 21,9–21. Jak bys popsal nový Jeruzalém vlastními slovy? Co tě na něm nejvíce upoutalo?

O novém Jeruzalémě se mluví jako o nevěstě, Beránkově manželce. Nový Jeruzalém je místem, které Kristus připravuje pro svůj lid (J 14,1).

Město obklopují vysoké zdi, ve kterých je dvanáct bran – tři brány na každé ze stran, takže umožňují vstup ze všech směrů. Tato skutečnost poukazuje na univerzální povahu města. V novém Jeruzalémě má každý člověk neomezený přístup do Boží přítomnosti.

Město je zobrazeno jako dokonalá krychle, jejíž výška, šířka i délka je 12 000 měř (2 232 km pozn. redakce). Krychle má 12 hran, takže celková délka hran je 144 000 měř, což odkazuje na 144 000 vykoupěných, kteří byli proměněni, aniž by před druhým příchodem

Ježíše Krista okusili smrt. Také v chrámu postaveném Šalomounem byla svatyně svatých dokonalou krychlí (1Kr 6,20). Nový Jeruzalém se tak stává centrem uctívání Boha.

Přečti si text Zj 21,21–22,5. Které charakteristiky nového Jeruzaléma ti připomínají zahradu Eden? Co to o tomto městě vypovídá? Jak rozumíš skutečnosti, že ve městě nebude „nic proklatého“ (Zj 22,3)?

Důležitým prvkem nového Jeruzaléma je řeka s vodou života, která vytéká od Božího a Beránkova trůnu (také Gn 2,10). V protikladu k řece v Babylonu, při které Boží lid v zajetí sedával a toužebně naříkal po Jeruzalému (Ž 137), na březích řeky života v novém Jeruzalémě nacházejí svůj domov lidé ze všech dob.

Na obou březích řeky se nachází strom života, jehož listy mají „lčivou moc pro všechny národy“ (Zj 22,2). Není již třeba uzdravovat nemoci, protože na nové zemi žádné nemoci nebudou. Jde spíše o symbol uzdravení všech zranění, která jsou následky hříchu, a také odstranění všech bariér, které lidi navzájem v průběhu dějin oddělovaly. Vykoupení všech věků a všech národů patří nyní do jedné Boží rodiny.

Aplikace

Které ze zaslíbení týkajících se nové země a nového Jeruzaléma je pro tebe nejkrásnější a nejdůležitější? Proč?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 24. kapitulu „Bez svatebního šatu“ z knihy *Perly moudrosti* (COL 307–319; PM 157–163) a 42. kapitulu „Vítězství lásky“ z knihy *Velké drama věků* (GC 662–678; VDV 427–436).

Zjevení Janovo končí tím, o čem se mluví na jeho začátku – druhým příchodem Krista v moci a slávě a ustanovením věčného Božího království. Vyvrcholením knihy je spojení Krista a jeho nevěsty.

Knihy nemluví o těchto událostech jako o něčem neskutečném a nereálném. První skutečností je, že Kristus přijde brzy. Druhou skutečností je, že stále čekáme na jeho návrat. Během našeho čekání bychom měli jasně chápat poselství knihy Zjevení. Toto porozumění můžeme získat opakovaným čtením knihy Zjevení – a to, dokud nenastane konec. Poselství knihy Zjevení nám neustále připomíná, abychom se nedívali jen na svět okolo nás, ale abychom měli svůj pohled upřený vzhůru – na nebesa – a na toho, který je naší jedinou nadějí. Kristus ze Zjevení je odpovědí na všechny lidské naděje a touhy uprostřed nejistoty a problémů, které přináší život. Kristus má v rukou budoucnost tohoto světa a budoucnost každého z nás.

Knihy Zjevení nám také připomíná, že před příchodem konce nám byla svěřena úloha kázat poselství o Kristově brzkém návratu. Naše čekání na jeho návrat nemá být pasivní, ale aktivní. Vždyť Duch i nevěsta volají: „Přijď!“ (Zj 22.17). Každý z nás by se měl k tomuto volání připojit. Je to dobrá zpráva, kterou bychom měli hlásat lidem na celém světě.

Otázky k rozhovoru

1. *Uvažujte o tisíciletí a o soudu nad nevzkříšenými mrtvými, který se uskuteční až po skončení tisíciletí. Spasení budou mít dostatek času, aby našli odpovědi na všechny své otázky. Teprve potom Bůh sešle trest na všechny, kteří nebudou spaseni. Co vám tato pravda říká o Bohu?*
2. *Zj 1,3 zaslibuje požehnání všem, kteří poslouchají, čtou a zachovávají slova tohoto pro-roctví. Když jsme se dostali až na konec našeho studia knihy Zjevení, uvažujte společně, co nového jste při studiu objevili a jaká poselství této knihy byste měli zachovávat a dbát na ně.*

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

POUŽITÉ ZKRATKY

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století
BK Bible kralická
ČSP Český studijní překlad
SNC Slovo na cestu

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
AA	The Acts of the Apostles	PNL	Poslové naděje a lásky
COL	Christ's Object Lessons	PM	Perly moudrosti
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků

Zkratka	Anglický název
Ev	Evangelism
LDE	The Last Day Events
MR	Manuscript Releases
SM	Selected Messages
SP	The Spirit of Prophecy
T	Testimonies for the Church
TM	Testimonies to Ministers and Gospel Workers
YI	The Youth's Instructor

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary

Vážení a milí,

zní to neuvěřitelně, ale další rok života je za námi. Mnoho lidí stojí na prahu nového roku s mnoha předsevzetími, možná s mnoha nadějemi, že to bude rok dobrý a ještě lepší. Tento čas určitého nadšení pro změnu k lepšímu provází lidi pravidelně každým přelomem letopočtu. Za pár týdnů nás realita všednodennosti většinou přivede k poznání, že tento „nový“ rok bude podobný všem těm předcházejícím, a nakonec budeme rádi, když nebude horší než ten rok minulý. Mnoho lidí přijme nakonec podobnou rezignaci na své naděje jako určitý životní program.

Hospodin se na to dívá možná trochu jinak. Má totiž jinou definici slova lepší. Na mnoha místech v Bibli naznačuje, že slova lepší život mají více rozměrů. Někdy mi svět nedá moc příležitostí mít reálně lepší život než včera, ale vždy lze najít alespoň malou příležitost, kdy mohu z Boží milosti udělat lepší život někomu druhému. Možná to stojí alespoň za úvahu v našich modlitbách.

Marek Škrla, hospodář Česko-Slovenské unie

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek, které mají určitý systém. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2019 obsahuje témata jednotlivých sobot, která lze využít při plánování bohoslužeb v tomto roce. Každou sobotu máme v rámci sobotní školy sbírku pro potřeby celosvětové misie.

Všem dárcům bych chtěl poděkovat za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odeslány na účet příslušného sdružení a sbírky se zvláštním určením mají uvedenu první část variabilního symbolu ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2019			
Termín	Téma soboty	Sbírka	VS
Leden			
5. 1.	Den modlitby a půstu		
12. 1.	Den zdraví		
19. 1.	10 dní modliteb za vylití Ducha svatého (9.–19. 1.)		
19. 1.	Den náboženské svobody	Sbírka DNS	4
26. 1.			
Únor			
2. 2.	Den osobní evangelizace		
9. 2.			
16. 2.	Národní týden manželství (9.–16. 2.)		
23. 2.			
Březen			
2. 3.	Modlitební den žen		
9. 3.	Den adventistického rádia AWR	Sbírka pro AWR	9
16. 3.	Den dětí		
23. 3.	Modlitební týden mládeže (16.–23. 3.)	Sbírka MTM	110
23. 3.	Den křesťanského vzdělávání		
30. 3.	Sbírka 13. soboty pro Jihoafricko-Indickooceánskou divizi	Sbírka 13. soboty	13